

2019

ÅRSRAPPORT

For Landkreditt konsern og Landkreditt SA

104. regnskapsår

ÅRSRAPPORT 2019

Landkreditt konsern
Landkreditt SA

Foto: Bjørn H. Stuedal (der ikke annet er angitt)

Konsernet Landkreditt tar forbehold om mulige skrive-/trykkfeil i rapporten.

Rapporten er trykket hos Flisa Trykkeri på Papyrus Multidesign papir, som er et svanenmerket papir. Flisa Trykkeri har avtale med Eidsiva Energi på at energien som brukes ved trykking garantert er fornybar. Trykksakene fraktes med trykkeriets eget selskap Miljøkraft AS og Flisa har samarbeid med miljøorganisasjonen ZERO for å hele tiden være i forkant av utviklingen innen miljøvennlig transport og holdninger.

INNHold

Hilsen fra styreleder	
Nøkkeltall.....	
Konsern- og selskapsstruktur	
Organisasjonskart.....	
Samfunnsansvar i Landkreditt	
Tillitsvalgte.....	
Hilsen fra konsernsjefen	

LANDKREDITT KONSERN	
Årsberetning (felles beretning for Landkreditt konsern og Landkreditt SA)	
Resultatregnskap.....	
Balanse	
Kontantstrømoppstilling	
Endringer i opptjent egenkapital.....	
Noter	
Revisjonsberetning.....	
God selskapsledelse	

LANDKREDITT SA	
Resultatregnskap.....	
Balanse	
Kontantstrømoppstilling	
Noter	

HILSEN FRA STYRELEDER

Med ny leder ved roret, og delvis nytt mannskap, kan det jo spørres om Landkredittskuta nå har endret fremdrift eller retning?

Nei, her er det stø kurs og god fart som gjelder! Den gode farten og retningen kommer som følge av at tidligere styrer har lagt en offensiv vekststrategi som har vært svært vellykket. For et år siden vedtok vi dessuten ny overordnet strategi og hovedmål som gjelder frem til 2022.

Styret har løpende diskusjoner med administrasjonen. Er retning, fart og resultat der det skal være?

Har vi de rette produktene for medlemmene og kundene våre? Er vi konkurransedyktige? Hvordan ligger vi egentlig an med å være en totalleverandør av finansielle tjenester? Og ikke minst: Driver vi i tråd med formålet vårt?

Svaret er nok både litt ja og nei. Og det er slik det bør være. Den økonomiske omverdenen skifter hurtig, både globalt og nasjonalt. Teknologisk utvikling og muligheter endres i et rasende tempo. Landbrukets rammevilkår og markedsmuligheter endres, herunder politiske vedtak, forbrukertrender og normer.

Bare det siste året har det skjedd endringer av varig karakter for bønder og matprodusenter. Dette er krevende, men gir også noen muligheter. Bønder er en tilpasningsdyktig yrkesgruppe. I flere tusen år har vi puttet frø i jorda, og høstet fôr, fiber, mat og energi – hele tiden med vekslende forutsetninger og teknologi. Det skal vi fortsette med!

Og midt i denne utviklingen står Landkreditt og skal være bondens viktigste finansielle partner. Her har vi stått i over 100 år. Vi har det i ryggmargen, vi har det i formålet og vi har det i våre verdier! Styret ser med ydmykhet og stolthet at Landkreditts stilling og stand i 2019 gir historiens beste ordinære resultat! Selvsagt har børsene bidratt, men dette kommer også som et resultat av en vellykket vekststrategi, kombinert med særdeles godt finansfaglig håndverk fra ansatte, og aktivt eierskap fra styrene.

2019 har vært året for milepæler. Konsernet rundet 30 milliarder kroner i forvaltningskapital, og vi har hatt solid framgang i alle datterselskapene.

Fjoråret var også det første hele driftsåret med Landkreditt Forsikring som en del av konsernet, og det var et år det ble jobba godt og langsiktig med struktur og risiko. Styret har selvsagt ambisjoner for forsikringsvirksomheten, og det å etablere et solid fundament er helt avgjørende for å lykkes med videre vekst.

Vi ser tydelige synergier mellom personmarked og landbruk, og mellom bank, fond og forsikring. Kryssalg og kompetanse går på tvers – dette ønsker vi å utvikle videre.

Styret er fremoverlent og jobber godt sammen med administrasjonen i det å ønske og drive vekst og utvikling av Landkreditt. Som landets eneste samvirkeide finansforetak, så er vi annerledes. Den annerledesheten er vår styrke, og den skal vi videreutvikle. Formålet vårt er å bidra til bedre økonomi for medlemmer og kunder ved å tilby gode finansielle tjenester og produkter.

Klimaforandringer kommer ikke en gang i fremtiden – det skjer her og nå. I 2019 har landbruket inngått en historisk klimaavtale med regjeringen. Landbruksnæringen har ti år og ti vekstsesonger på seg til å nå målene i denne avtalen, men som kjent kommer det intet grønt skifte med røde tall. Vi må huske at det er svært viktig å skille mellom hva som er klimavennlig globalt, og hva som er bærekraftig lokalt. Bærekraft er langt mer enn miljø, det er også menneskelige og økonomiske forhold.

Vår klare ambisjon er å ha finansielle produkter som møter næringsens behov for endring inn i det grønne skifte. Det ligger i vårt DNA å være en stolt samarbeidspartner til norsk matproduksjon.

I tillegg kan vi alle bidra med dette: Spis norsk – spis sesong – spis opp!

Jeg vil med dette takke medlemmer, tillitsvalgte, styrene og alle ansatte for innsatsen og samarbeidet i året som har gått. Jeg gleder meg til et nytt år med noen utfordringer, men forhåpentligvis enda flere muligheter.

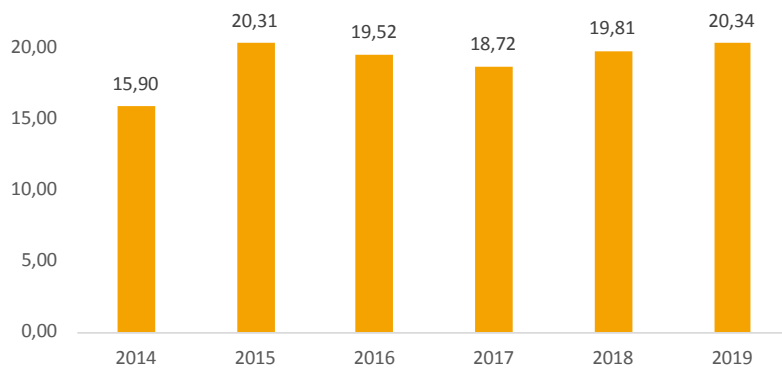
**Med vennlig hilsen
Hans Edvard Torp**

NØKKELTALL

PR 31. DESEMBER

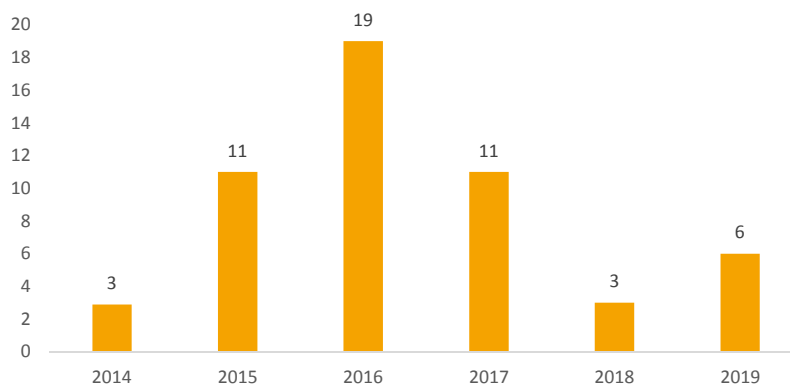
KONSERN	2019	2018	2017
Forvaltningskapital (mill. kr.)	30 155	28 938	26 732
Utlånsvekst (%)	5,68	2,90	10,52
Årsresultat (mill. kr.)	225	234	188
Egenkapital (mill. kr.)	3 233	3 014	2 892
Ren kjernekapitaldekning (%)	20,34	19,81	18,72
Uvektet kjernekapitalandel (%)	10,30	10,17	10,24
LANDKREDITT			
Forvaltningskapital (mill. kr.)	1 682	1 676	1 680
Årsresultat (mill. kr.)	6	-3	3
Egenkapital (mill. kr.)	1 678	1 672	1 676
Ren kjernekapitaldekning (%)	98,82	84,38	88,08
LANDKREDITT BANK			
Forvaltningskapital (mill. kr.)	25 173	24 060	22 871
Årsresultat (mill. kr.)	167	292	133
Egenkapital (mill. kr.)	2 672	2 516	2 256
Liquidity Coverage Ratio	250	207	211
Ren kjernekapitaldekning (%)	20,04	19,13	17,06
Uvektet kjernekapitalandel (%)	10,00	9,94	9,22
Utlånsvekst (%)	4,95	6,93	7,76
Innskuddsvekst (%)	2,70	6,96	8,20
Innskuddsdekning (%)	86,04	87,85	87,82
Tapsprosent (%)	0,03	0,04	0,03
Misligholdsprosent (%)	0,60	0,50	0,62
LANDKREDITT FORSIKRING			
Skadeprosent brutto	75,7	102,8	78,8
Skadeprosent for egen regning	77,5	86,3	79,8
Kostnadsprosent brutto	21,8	22,1	23,3
Kostnadsprosent for egen regning	23,4	26,6	26,5
Combined brutto	97,4	124,9	102,1
Combined for egen regning	100,9	112,9	106,3
Årsresultat (mill. kr.)	34	-16	27
Forfalte bruttopremier (mill. kr.)	614,1	557,9	513,5
Solvenskapitaldekning %	200,5	163,9	92,3
LANDKREDITT BOLIGKREDITT			
Forvaltningskapital (mill. kr.)	4 428	4 051	3 602
Årsresultat (mill. kr.)	20	20	19
Egenkapital (mill. kr.)	392	322	303
Liquidity Coverage Ratio	169	151	153
Ren kjernekapitaldekning (%)	21,00	19,32	20,25
Uvektet kjernekapitalandel (%)	7,91	7,40	7,61
Cjennomsnittlig belåningsgrad %	39	39	37
Tapsprosent (%)	0,00	0,00	0,00
Misligholdsprosent (%)	0,00	0,00	0,00
LANDKREDITT FORVALTNING			
Forvaltet volum (mill. kr.)	5 326	4 088	3 135
Årsresultat (mill. kr.)	3	2	-1
Egenkapital (mill. kr.)	22	19	17

Ren kjernekapitaldekning i prosent

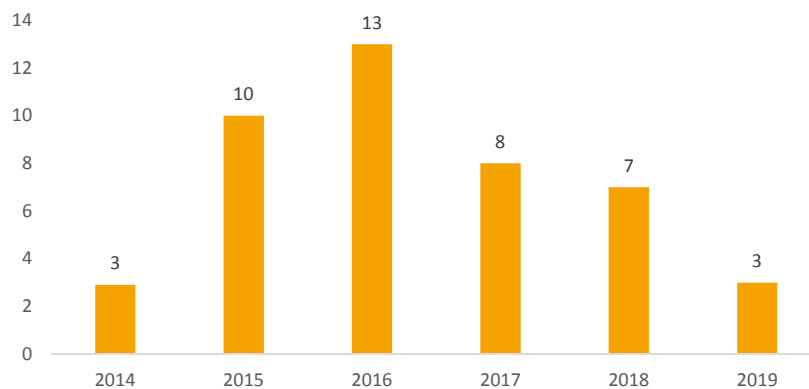
Sterkt økende formelle minimumskrav til kapital har medført at konsernets soliditet er styrket gjennom tiltak for å øke inntjeningen.

Utlånsvekst i prosent

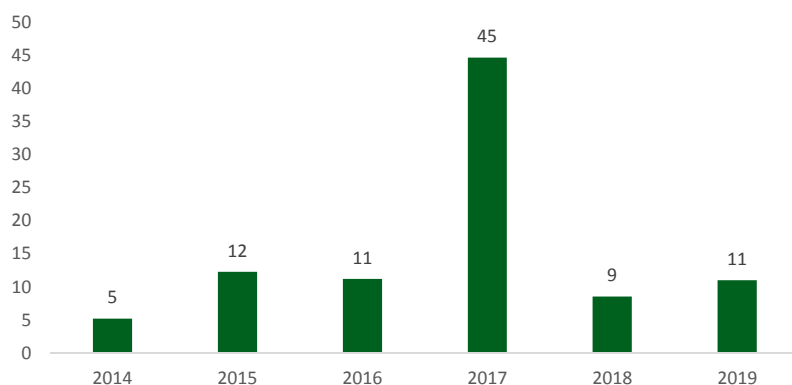
Konsernet har hatt en god utlånsvekst. Som følge av formelle kapitalkrav må det være en god balanse mellom utlånsvekst og inntjening. 2018 er påvirket av salget av Landkreditt Finans AS.

Innskuddsvekst i prosent

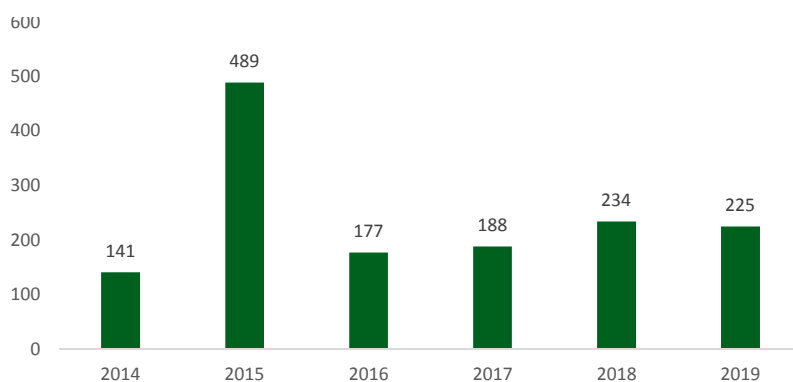
Innskudd er konsernets viktigste finansieringsform. Veksten har variert i takt med behovet for likviditet.

Vekst forfalte bruttopremier

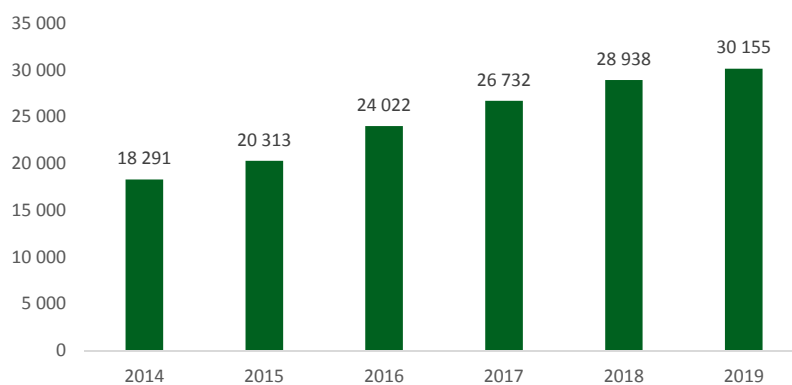
Landkreditt Forsikring har hatt en god volumvekst i perioden. I 2017 er nøkkeltallet spesielt påvirket av avtale med Norges Bondelag.

Årsresultat (mill. kr)

Den gode resultatutviklingen har i hovedsak vært nødvendig som følge av sterkt økende soliditetskrav fra offentlige myndigheter. Resultatet i 2015 er spesielt påvirket av salget av AS Landkredittgården. Tilsvarende er resultatet i 2018 påvirket av salget av Landkreditt Finans AS.

Forvaltningskapital (mill. kr)

Grafen viser utviklingen i konsernets balanse. Utviklingen blir i hovedsak påvirket av veksten i utlån til kunder og likviditeten. Konsernet skal ha en moderat utlånsvekst og god likviditet.

KONSERN OG SELSKAPSSTRUKTUR

Landkredittkonsernet omfatter Landkreditt SA, Landkreditt Bank AS, Landkreditt Forsikring AS, Landkreditt Boligkreditt AS og Landkreditt Forvaltning AS.

Landkreditt SA er foretaksrettslig et samvirkeforetak av låntakere hvor kriteriene for medlemskap er knyttet til samhandling med definerte produkter i datterselskapet Landkreditt Bank AS. Landkreditt SA har pr 31. desember 2019 9.037 medlemmer.

Landkreditts formål er å bedre økonomien til medlemmene og kundene gjennom å tilby gode finansielle tjenester. Det strategiske mandatet (misjon) formuleres slik: Bidra til å bedre økonomien for medlemmene ved å tilby gode finansielle tjenester til landbruket. Vekst også innenfor andre kunde grupper muliggjøres ved at disse foretrekker Landkreditt på basis av våre verdier, sterke kunderelasjoner og konkurransedyktige betingelser.

Landkreditt Bank AS er et heleid datterselskap av Landkreditt SA. Den kombinerte landbruks- og bankkompetansen har skapt en sterk posisjon innenfor landbruket, både i næringsvirksomhetene og hos bøndene. Dette reflekteres i en solid utlånsportefølje med lav risiko. Landkreditt Bank har også opparbeidet en meget god kundeportefølje innen personmarkedet.

Landkreditt Forsikring AS ble etablert i 2001 for å betjene personforsikringene til virksomhetene i landbruksamvirket. Selskapet har siden den gang utvidet forretningsområdet til også å gjelde alle typer skadeforsikringer til bonden, privatpersoner og utvalgte bedrifter.

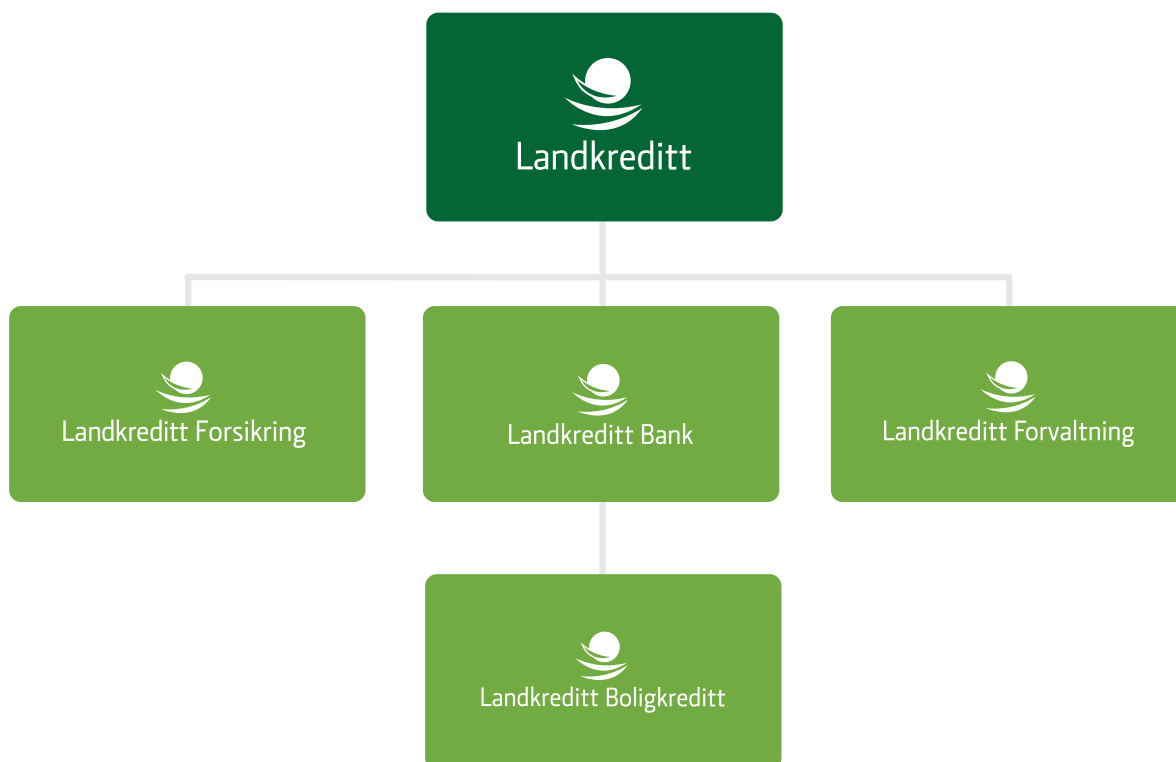
Landkreditt Boligkreditt AS er et heleid datterselskap av Landkreditt Bank AS, etablert i 2010. Selskapet er konsernets finansieringsforetak for utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett knyttet til finansiering av boligeiendommer innen personmarkedet.

Landkreditt Forvaltning AS eies av Landkreditt AS. Selskapet forvalter aksjefondene Landkreditt Utbytte, Landkreditt Norden Utbytte og Landkreditt Aksje Global samt rentefondene Landkreditt Høyrente og Landkreditt Extra.

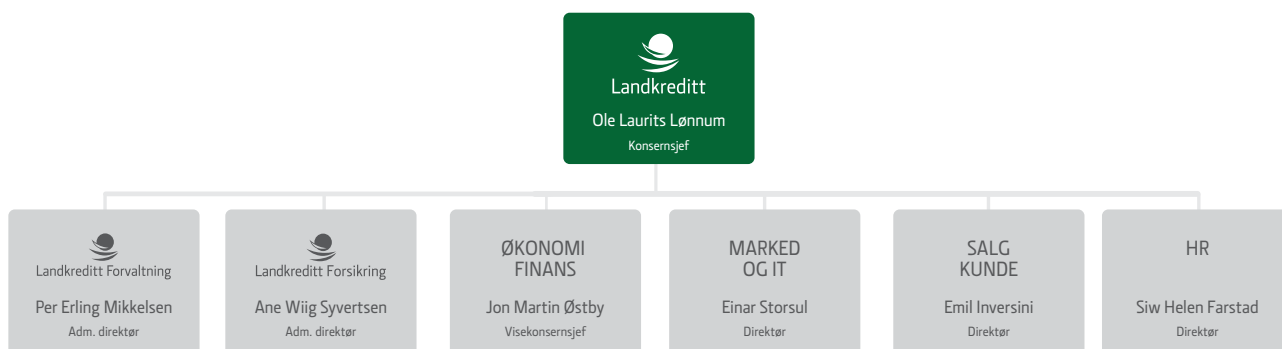
ORGANISASJONSKART

PR. 31. DESEMBER 2019

Selskapsstruktur Landkreditt

Konsernledelse Landkreditt

SAMFUNNSANSVAR OG BÆREKRAFT I LANDKREDITT

Landkreditt er et samvirkeforetak av låntakere med pant i landbrukseiendom eller driftskreditt. Vi har i over 100 år jobbet for å bidra til å bedre økonomien til medlemmene og kundene gjennom å tilby gode produkter og tjenester innen bank og finans. Med vår virksomhet bidrar vi til å finansiere og forsikre et aktivt landbruk over hele landet. Forbrukerne foretrekker å kjøpe mat som er produsert i Norge og som er trygg, har høy kvalitet og hvor god dyrehelse og dyrevelferd ligger til grunn i produksjonen. Vi er stolte av å kunne bidra til å opprettholde selvforsyning av matproduksjon i hele landet vårt, samt å bidra til en bærekraftig utvikling i norsk landbruk.

Samvirkemodellen har lang tradisjon for å ta samfunnsansvar, og samvirke som organisasjonsform har et iboende samfunnsansvar i seg selv. Formålet til et samvirke fastsettes av medlemmene og har fokus på å løse både medlemmenes eget behov og fellesskapets behov. Som et samvirkeforetak bygger også Landkredditts virksomhet på de internasjonalt anerkjente Samvirkeverdiene og Samvirkeprinsippene, som ble vedtatt av International Co-operative Alliance (ICA) i 1995. Bruker- og medlemsnytte er sentrale begreper innenfor samvirke, og det skapes verdier for den enkelte ved å operere i fellesskap. Med bakgrunn i samvirkeverdiene skal Landkredditt ta et helhetlig ansvar for samfunnet rundt oss, andre mennesker og miljøet.

I Landkredditt jobber vi for å oppnå lønnsomhet på en måte som er i samsvar med grunnleggende etiske verdier og med respekt for mennesker, miljøet og samfunnet rundt oss. Vi ønsker å bruke konsernets samlede kunnskap og ressurser for å bidra til å løse samfunnets utfordringer gjennom ansvarlig og lønnsom drift av virksomheten vår. Landkredditt er en del av interesseorganisasjonen Norsk Landbrukssamvirke, som består av 17 bondeideide samvirkebedrifter i landbruket.

BÆREKRAFT

Bærekraft handler ikke bare om hvordan vi driver vår egen virksomhet, men også hvordan vår virksomhet kan bidra til en bærekraftig utvikling for mennesker, miljø og samfunn rundt oss. I Landkredditt er arbeidet med bærekraft en kontinuerlig prosess, hvor vi hele tiden ser på hvordan vi kan utvikle oss videre og bli bedre.

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for en bærekraftig fremtid. Finanssektoren er blant de sektorene som har størst betydning for at vi sammen skal kunne nå målene innen 2030.

I Landkredditt har vi valgt å fokusere på fem av FNs 17 bærekraftsmål. Dette er de fem målene hvor vi ser at vår virksomhet kan ha en særlig påvirkning.

- 8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst
- 11 Bærekraftige byer og samfunn
- 12 Ansvarlig forbruk og produksjon
- 15 Liv på land
- 17 Samarbeid for å nå målene

En nærmere beskrivelse av hvordan Landkredditts virksomhet støtter opp under bærekraftsmålene, er tilgjengelig på konsernets nettsider.

VESENTLIGHETSANALYSEN

Vesentlighetsanalysen ligger til grunn for Landkredditts arbeid med samfunnsansvar og bærekraft. Analysen ble første gang gjennomført i 2013, og revidert i 2018.

Retningslinjene for samfunnsansvar i Landkredditt gir uttrykk for ti hovedtemaer vi har identifisert som vesentlige for vår virksomhet. Retningslinjene beskriver hvordan vi ønsker å jobbe med disse områdene. Våre retningslinjer for samfunnsansvar med alle ti hovedtemaene, er tilgjengelig på konsernets nettsider. Nedenfor gjengis de fire områdene som er gjenstand for årlig rapportering.

MENNESKERETTIGHETER

Landkredditt skal respektere og følge alle menneskerettighetene i alle deler av virksomheten. Dette gjelder både internt i egen virksomhet og i forhold til våre samarbeidspartnere, kunder og andre som på en direkte måte påvirkes av våre aktiviteter.

ARBEIDSTAKERETTIGHETER OG SOSIALE FORHOLD

Landkredditt skal være en stimulerende arbeidsplass med et inkluderende arbeidsmiljø hvor det er høy arbeidsglede. Alle ansatte i Landkredditt skal ha en arbeidsavtale i tråd med arbeidsmiljølovens krav og en rettferdig lønn. Det skal utvises toleranse for medarbeidere og andre interessenters holdninger og meninger. Ingen skal diskriminere eller mobbe andre medarbeidere/kolleger, samarbeidspartnere, kunder eller andre interessenter.

FOREBYGGE ØKONOMISK KRIMINALITET

Landkredditt har nulltoleranse for alle former for korrupsjon. Vi

skal forebygge økonomisk kriminalitet, herunder skatte-unndragelse og korrupsjon. Vi skal legge til rette for at våre medarbeidere skal være i stand til å håndtere vanskelige situasjoner og følge lover og forskrifter som gjelder for vår virksomhet.

KLIMA- OG MILJØHENSYN I DRIFT/TJENESTER

Landkreditt arbeider langsiktig og målrettet for å redusere miljøbelastningen av egen drift. Det er fokus på å implementere energibesparende tiltak og for ytterligere å øke den elektronisk formidlingen og lagringen av kommunikasjon og dokumenter.

Siden 2014 har vi i samarbeid med CEMAsys AS fått utarbeidet en rapport som viser vårt klimaregnskap. Denne rapporten viser oversikten over vårt klimagassutslipp (GHG-utslipp), som en

integret del av en overordnet klimastrategi. Et klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere vårt energiforbruk og tilhørende GHG-utslipp. Denne årlige rapporten gjør oss i stand til å måle nøkkeltall og dermed evaluere oss selv over tid.

Energi og klimaregnskapet for 2019 viser at Landkreditt hadde et totalt klimagassutslipp på 70,8 tonn CO²-ekvivalenter (tCO²e). Dette er en reduksjon på 2,2 tCO²e, tilsvarende -3 %, sammenlignet med 2018. Klimagassutslippene fordeler seg i 2019 med null utslipp i Scope 1, 27,9 tCO²e i Scope 2 og 43 tCO²e i Scope 3.

Totalt energiforbruk har økt med 4,9 %. Antall årsverk og omsetning har også økte under året, noe som gir lavere utslipp per

Energi og klimaregnskap 2019

SCOPE 1 ELEKTRISITET	FORBRUK	ENHET	ENERGI (MWH)	UTSLIPP (TCO ² E)	UTSLIPP (FORDELING)
Elektrisitet*			596,1	23,20	35,50 %
Elektrisitet nordisk miks, bank	391 460,00	kWh	391,5	15,30	23,30 %
Elektrisitet nordisk miks, forsikring	151 958,00	kWh	152	5,90	9,10 %
Elektrisitet nordisk miks, distriktskontor	52 640,00	kWh	52,6	2,10	3,10 %
Fjernvarme/kjøling nordiske lok			307,7	4,60	7,10 %
Fjernvarme Oslo, bank	211 764,00	kWh	211,8	3,20	4,90 %
Fjernvarme Oslo, forsikring	95 912,00	kWh	95,9	1,40	2,20 %
SCOPE 2					
Scope 2 total			903,7	27,90	42,60 %
FLYREISER			-	7,40	10,50 %
Fly kontinentalt/nordisk	4 730,00	pkm	-	0,40	0,60 %
Fly innenlands	52 262,00	pkm	-	7,00	9,90 %
FORRETNINGSREISER			-	24,70	34,80 %
Hotell, Norden	60	døgn	-	0,30	0,40 %
Km-godtgj., bil (NO)	173 937,00	km	-	24,40	34,40 %
AVFALL			-	10,90	15,40 %
Restavfall, forbrenning	20 000,00	kg	-	10,00	14,20 %
Papir, gjenvinning	40 000,00	kg	-	0,90	1,20 %
Scope 3 total			-	43	60,70 %
TOTAL			903,7	70,8	100,00 %
Elektrisitet markedbasert				121,6	
Scope 2 markedbasert				126,2	
Total markedbasert				163,7	

Årsrapport – klimagassutslipp (tCO₂e)

SCOPE 1 UTSLIPP

FJERNVARME/ KJØLING NORDISKE LOK.

	2017	2018	2019	PROSENTVIS ENDRING FRA FORRIGE ÅR
Fjernvarme Ålesund		0,1		
Fjernvarme Oslo		2,5		
Fjernvarme Oslo, forsikring		1,2	1,4	17,1 %
Fjernvarme Oslo, bank		2,7	3,2	15,6 %

ELEKTRISITET*

Elektrisitet nordisk miks		25,0		
Elektrisitet nordisk miks, bank		18,2	15,3	-16,0 %
Elektrisitet nordisk miks, forsikring		6,4	5,9	-7,0 %
Elektrisitet nordisk miks, distriktskontor		2,3	2,1	-11,2 %

Scope 2 Utslipp	27,6	30,8	27,9	-9,6 %
------------------------	-------------	-------------	-------------	---------------

FLYREISER

Fly kontinentalt/nordisk	27,8	5,6	0,4	-93,0 %
Fly innenlands			7,0	100,0 %
Fly nordisk	8,1	12,1		-100,0 %

FORRETNINGSREISER

Hotell, Norden	1,3	1,0	0,3	-71,10 %
Km-godtgj. bil (NO)	48,5	23,5	18,9	-19,60 %

AVFALL

Papir, gjenvinning	0,2	0,2	0,9	207,6 %
Restavfall, forbrenning	4,0	5,0	10,0	100,0 %
Scope 3 Utslipp	64,5	42,2	43	1,8 %

Total	92,1	73,0	70,8	-3,0 %
--------------	-------------	-------------	-------------	---------------

Prosentvis endring		-20,7 %	-3,0 %	
---------------------------	--	----------------	---------------	--

Nøkkeltall - Energi og klimaindikatorer

	2017	2018	2019	% ENDRING FRA FORRIGE ÅR
Totalt energiforbruk Scope 1+2 (MWh)	655,6	861,8	903,7	4,90 %
Utslipp per årsverk (kgCO ₂ e/ÅV), tCO ₂ e	0,9	0,5	0,4	-7,20 %
Utslipp per omsetn. (kgCO ₂ e/millNOK), tCO ₂ e	0,213	0,123	0,118	-4,00 %
Sum kWh/Oppvarmet areal	178,7	247,8	202,6	-18,20 %
Årsverk	101,6	155	162	4,50 %
Oppvarmet areal (m ²)	3 668,00	3 478,00	4460	28,20 %

årsverk og per Mill NOK omsetning.

VEIEN VIDERE

Aktiv praktisering av vårt samfunnsansvar, fokus på bærekraft og en høy etisk standard, er grunnleggende for at konsernet skal ha tillit fra omverdenen, oppnå de forretningsmessige målene og kunne ivareta samvirkeoppgaven på en god måte.

Vi har tro på at vi gjennom arbeidet med samfunnsansvar og bærekraft bidrar til økt lønnsomhet og bedret konkurransekraft for vår virksomhet og våre eiere. Vi vil støtte opp om Veikart for grønn konkurransekraft i finansnæringen og Veikart 2050 fra landbruk, mat og drikkenæringen til utvalget for grønn konkurransekraft.

Våre eiere er norske bønder, og hver fjerde norske bonde er kunde hos oss. Landkreditt skal bidra til at god, kortreist, sunn og trygg mat havner på bordet i alle norske hjem. I tillegg er vi opptatt av god dyrehelse, familielandbruk over hele landet og at dyktige bønder får realisert sine planer. Gjennom vår virksomhet er vi blant annet med på å legge til rette for at det norske landbruket skal kunne gjøre de omlegginger som er nødvendig for å kunne drive mer bærekraftig.

I 2019 inngikk jordbruket en frivillig klimaavtale med regjeringen. I Landkreditt jobber vi med å se på hvordan vi helt konkret kan støtte opp under målene i næringens klimaavtale, gjennom for eksempel nye produkter for landbruket.

Fremover vil vi også jobbe med å se mer på hvordan vår virksomhet i enda større grad kan støtte opp om FN's bærekraftsmål. Hensynet til samfunnsansvar og bærekraft må ivaretas kontinuerlig gjennom hele virksomheten vår. Dette er et løpende arbeid hvor vi har fokus på de områdene som er identifisert som vesentlige.

SAMARBEID MED ORGANISASJONER I LANDBRUKET

Vi samarbeider med en rekke organisasjoner som jobber for det norske landbruket og bygdelivet.

NORGES BONDELAC

Vårt formål om å tilby gode finans- og forsikringsløsninger for landbruket gjør det naturlig for oss å samarbeide med Norges Bondelag. Samarbeidsavtalen gir blant annet medlemsfordeler på våre produkter og tjenester.

NORGES BYGDEKVINNELAC

Vi støtter Norges Bygdekvinnelag som i over 60 år har arbeidet for levende bygder og kvinnenes økonomiske og sosiale rettigheter. Bygdekvinne har også fokus på matkultur og at bygda skal være en moderne møteplass.

4H NORGE OG NORGES BYGDEUNGDOMSLAG

Landkreditt har i mange år hatt et samarbeid med ungdomsorganisasjonene 4H Norge og Norges Bygdeungdomslag (NBU). Av konkrete aktiviteter kan vårt aktivitetsfond trekkes frem, der Landkreditt i samarbeid med Norges Bygdeungdomslag deler ut støtte til aktiviteter i lokale bygdeungdomslag.

SPONSING AV ELSIKKERHET

Gjennom utstillingen «Elsikkerhet i landbruket», der Landkreditt Forsikring er hovedsamarbeidspartner, arbeider Energisenteret i Hunderfossen med målrettede kurs rettet mot elever, lærlinger, elektrikere, el-kontrollører i landbruket og andre faggrupper for å øke deres el-faglige kompetanse. Gjennom økt kompetanse bidrar kursene til økt brann- og elsikkerhet i landbruket.

TILLITSVALGTE 2019

STYRENDE ORGANER

Medlemskapet i Landkreditt er knyttet til bruk av produkter i banken; driftskreditt, samt lån og kreditter med pant i landbrukseiendommer. Ved årsskiftet 2019/2020 var det 9.037 medlemmer, hvorav 4.032 kvinner. Medlemmer til Landkreditts årsmøte velges gjennom distriktvis valg som gjennomføres elektronisk på nett.

Distrikter med færre enn 400 medlemmer velger én årsmøterepresentant. 401–800 medlemmer gir rett til å velge to representanter.

Distrikter med 801–1 600 medlemmer velger tre representanter og distrikter med mer enn 1 600 medlemmer velger fire representanter. Årsmøtet 2020 vil bestå av 30 representanter. Årsmøtet er samvirkeforetakets øverste organ og velger blant annet fem av syv medlemmer i styret. De ansatte velger to medlemmer. Landkreditts styre består pr 31. desember 2019 av fire menn og tre kvinner og med to menn og to kvinner som varamedlem.

LANDKREDITT SA

Årsmøte – valgt av medlemmene i elektronisk medlemsvalg

ØSTFOLD

Repr.:	Hans Nummestad, Rakkestad	2018/20
Repr.:	Bjørn Brustugun, Trøgstad	2019/21
Repr.:	Ragnhild Duserud, Eidsberg	2019/21
1. vara:	Erik Næsje, Moss	2019/20
2. vara:	Elisabeth Skårer, Eidsberg	2019/20
3. vara:	Ole Halvorsen Sikkeland, Sarpsborg	2019/20

OSLO/AKERSHUS

Repr.:	Torbjörg Kylland, Ås	2019/21
Repr.:	Anders Klaseie, Eidsvoll	2019/21
Repr.:	Marthe Bogstad, Ullensaker	2018/20
1. vara:	Odd Einar Hjortnæs, Asker	2019/21
2. vara:	Hans Petter Aurstad, Ullensaker	2019/21
3. vara:	Morten Tømte, Eidsvoll	2018/20

HEDMARK

Repr.:	Ivar Skramstad, Hamar	2019/21
Repr.:	Marianne Myki, Løten	2018/20
1. vara:	Marte Blakstad Haave, Ringsaker	2018/20
2. vara:	Geir Lervang, Rendalen	2018/20

OPPLAND

Repr.:	Turi Elise Kaus, Ringebru	2018/20
Repr.:	Craig Leo Bertoia, Gjøvik	2019/21
1. vara:	Gro Haraldsdotter Arneng	2018/20
2. vara:	Kim Johan Enger, Gjøvik	2019/21

BUSKERUD

Repr.:	Hans Terje Hamremoen, Krødsherad	2018/20
Repr.:	Knut Olav Skrindo, Ål	2019/21
1. vara:	Jon Anders Hindhamar, Drammen	2018/20
2. vara:	Else Marie Tveit Rødby, Hurum	2018/20

VESTFOLD

Repr.:	Hans Wilhelm Wedel-Jarlsberg, Re	2019/21
Repr.:	Hans Kristian Teien, Sande	2018/20
1. vara:	Dag Fredrik Eftedal, Larvik	2018/20
2. vara:	Hans Edvard Holtung, Re	2019/21

TELEMARK

Repr.:	Per Ballestad, Skien	2019/21
1. vara:	Knut Haugland, Bø i Telemark	2019/21

AUST- OG VEST-AGDER

Repr.:	Åge Gyland, Flekkefjord	2018/20
1. vara:	Terje Anders Granås, Arendal	2018/20

ROGALAND

Repr.:	Anna Stangeland, Hå	2018/20
Repr.:	Stein Pettersen, Bjerkreim	2019/21
Repr.:	Jakob Eskeland, Vindafjord	2018/20
1. vara:	Jan Idar Haugen, Vindafjord	2018/20
2. vara:	Dag Kristian Rosnes, Karmøy	2018/20
3. vara:	Hege Brattebø, Bjerkreim	2019/21

HORDALAND

Repr.:	Lene Vangberg Monsen, Kvinnherad	2019/21
1. Vara:	Peder Nernes, Kvam	2019/21

SOGN OG FJORDANE

Repr.:	Synnøve B. S. Wiik, Davik	2019/21
1. Vara:	Jostein Flatland, Sogndal	2019/21

SØR-TRØNDELAG

Repr.:	Lisbeth Norbye, Selbu	2019/21
Repr.:	Johnny Foss, Indre Fosen	2018/20
1. vara:	Jon Helge Sandberg, Midtre Gauldal	2019/21
2. vara:	Anne Line Killingtveit, Oppdal	2018/20

MØRE OG ROMSDAL

Repr.:	Kristin Gilje Sandnes, Norddal	2018/20
Repr.:	Kristian Bergheim, Vestnes	2019/21
1. vara:	Veronika Rødal Naas, Eide	2018/20
2. vara:	Marte Halvorsen, Halså	2018/19

NORDLAND

Repr.:	Egil Norheim, Sortland	2018/20
Repr.:	Jørn Gunnar Ellingsen, Meløy	2019/21
1. vara:	Eirin Holand Angell, Sortland	2019/20
2. vara:	Margrethe Aakerøy Moe, Brønnøy	2018/19

NORD-TRØNDELAG

Repr.:	Trude Sandstad Eldnes, Steinkjer	2019/20
Repr.:	Jan Olav Tømmerås, Overhalla	2019/21
1. vara:	Sigmund Johansen, Nærøy	2019/20
2. vara:	Iver Martin Berre, Namdalseid	2019/21

TROMS OG FINNMARK

Repr.:	Lars-Ivar Fause, Storsteinnes	2019/21
Vara:	Randi Hokland, Borkenes	2019/21

LANDKREDITT SA

KONTROLLKOMITÉ

Lisbeth Norbye, Selbu (Leder)	2019/20
Lisbeth Norbye, Selbu	2018/20
Per Ballestad, Skien	2019/20
Lene Vangberg Monsen, Kvinnherad	2018/20
Hans Kristian Teien, Sande i Vestfold (vara)	2019/20

STYRET

Hans Edvard Torp, Re (styreleder)	2019/20
Wenche Irene Kristiansen, Sortland (nestleder)	2019/20
Kai Linnes, Oslo	2018/20
Bjørn Kåre Grude, Eigersund	2019/21
Audhild Slaggård, Verdal	2019/21
Wenche Irene Kristiansen, Sortland	2018/20
Hilde Husby (ansatt)	2019/20
Øyvind Hestnes (ansatt)	2018/20
Anders Klaseie, Eidsvoll (1. vara)	2019/20
Marianne Storhaug Strøm, Klepp (2. vara)	2019/20
Jørgen Østby (ansatt, vara)	2018/20
Sidsel Aasvik (ansatt)	2019/20

REVISOR

PricewaterhouseCoopers AS, Oslo

ÅRSMØTET

Årsmøte ble avholdt 20. og 21 mars 2019 på Hotel Bristol, Oslo. På møte ble regnskap pr. 31.12.2018, styrets beretning 2018 og forslag til årsoppgjørdisposisjoner godkjent.

FØLGENDE VALG SKJEDDE PÅ DETTE MØTET

Styret: Som styreleder ble Hans Edvard Torp valgt for ett år. Wenche Irene Kristiansen ble valgt til nestleder for ett år. Bjørn Kåre Grude og Audhild Slaggård ble valgt som styremedlemmer i to år. Anders Klaseie og Marianne Storhaug Strøm ble valgt som henholdsvis første og andre varamedlem til styret for ett år. De ansatte valgte ved uravstemning Hilde Husby som styremedlem for ett år og Sidsel Aasvik som varamedlem for ett år til styret. Som revisor ble PricewaterhouseCoopers AS gjenvalgt for ett år.

VALGKOMITÉ FOR 2019

Ivar Skramstad (leder)	2017/20
Egil Norheim	2017/20
Trude Sandstad Eldnes	2019/22
Ragnhild Duserud	2018/21
Vara: Kristian Bergheim	2019/20

VALG PÅ ÅRSMØTEREPRESENTANTER

Ved elektroniske valg på årsmøtereprerentanter i 16 distrikter ble følgende valg foretatt:

ØSTFOLD

Representant:	Hans Nummestad, Rakkestad	(ikke på valg)
Representant:	Bjørn Brustugun, Trøgstad	(gjenvalg)
Representant:	Ragnhild Duserud, Eidsberg	(gjenvalg)
1. vara:	Erik Næsje, Moss	(gjenvalg)
2. vara:	Elisabeth Skårer, Eidsberg	(gjenvalg)
3. vara:	Ole Halvorsen Sikkeland	(ny)

OSLO/AKERSHUS

Representant:	Torbjørn Kylland, Ås	(gjenvalg)
Representant:	Anders Klaseie, Eidsvoll	(gjenvalg)
Representant:	Marthe Bogstad, Ullensaker	(ikke på valg)
1. vara:	Odd Einar Hjortnes, Asker	(gjenvalg)
2. vara:	Hans Petter Aurstad, Ullensaker	(gjenvalg)
3. vara:	Morten Tømte, Eidsvoll	(ikke på valg)

HEDMARK

Representant:	Ivar Skramstad, Hamar	(gjenvalg)
Representant:	Marianne Myki, Løten	(ikke på valg)
1. vara:	Marte Blakstad Haave, Ringsaker	(ikke på valg)
2. vara:	Geir Lervang, Rendalen	(ikke på valg)

OPPLAND

Representant:	Turi Elise Kaus, Ringebu	(ikke på valg)
Representant:	Craig Leo Bertoia, Gjøvik	(gjenvalg)
1. vara:	Gro Haraldsd. Arneng, Østre Slidre	(ikke på valg)
2. vara:	Kim Johan Enger, Gjøvik	(gjenvalg)

BUSKERUD

Representant:	Hans Terje Hamremoen, Krødsherad	(ikke på valg)
Representant:	Knut Olav Skrindo, Ål	(gjenvalg)
1. vara:	Jon Anders Hindhamar, Drammen	(ikke på valg)
2. vara:	Else Marie Tveit Rødby, Hurum	(ikke på valg)

VESTFOLD

Representant:	Hans Wilhelm Wedel-Jarlsberg, Re	(ny)
Representant:	Hans Kristian Teien, Sande	(ikke på valg)
1. vara:	Dag Fredrik Eftedal, Larvik	(ikke på valg)
2. vara:	Hans Edvard Holtung, Re	(gjenvalg)

TELEMARK

Representant:	Per Ballestad, Skien	(gjenvalg)
1. vara:	Knut Haugland, Bø i Telemark	(gjenvalg)

AGDER

Representant:	Åge Gyland, Flekkefjord	(ikke på valg)
1. vara:	Terje Anders Granås, Arendal	(ikke på valg)

HORDALAND

Representant:	Lene Vangberg Monsen, Kvinnherad	(gjenvalg)
1. vara:	Peder Nernes, Kvam	(gjenvalg)

SOGN OG FJORDANE

Representant:	Synnøve B. S. Wiik, Davik	(gjenvalg)
1. vara:	Jostein Flatland, Sogndal	(gjenvalg)

ROGALAND

Representant:	Anna Stangeland, Hå	(ikke på valg)
Representant:	Stein Pettersen, Bjerkreim	(gjenvalg)
Representant:	Jakob Eskeland, Vindafjord	(ikke på valg)
1. vara:	Jan Idar Haugen, Vindafjord	(ikke på valg)
2. vara:	Dag Kristian Rosnes, Karmøy	(ikke på valg)
3. Vara:	Hege Brattebø, Bjerkreim	(ny)

MØRE OG ROMSDAL

Representant:	Kristin Gilje Sandnes, Norddal	(ikke på valg)
Representant:	Kristian Bergheim, Vestnes	(gjenvalg)
1. vara:	Veronika Rødal Naas, Eide	(ikke på valg)
2. vara:	Marte Halvorsen, Halså	(gjenvalg)

SØR-TRØNDELAG

Representant:	Lisbeth Norbye, Selby	(gjenvalg)
Representant:	Johnny Foss, Indre Fosen	(ikke på valg)
1. vara:	Jon Helge Sandberg, Midtre Gauldal	(gjenvalg)
2. vara:	Anne Line Killingtveit, Oppdal	(ikke på valg)

NORD-TRØNDELAG

Representant:	Trude Sandstad Eldnes, Steinkjer	(ny)
Representant:	Jan Olav Tømmerås, Overhalla	(gjenvalg)
1. vara:	Sigmund Johansen, Overhalla	(gjenvalg)
2. vara:	Iver Martin Berre, Namdalseid	(Ny)

NORDLAND

Representant:	Egil Norheim, Sortland	(ikke på valg)
Representant:	Jørn Gunnar Ellingsen, Meløy	(ny)
1. vara:	Eirin Holand Angell, Sortland	(ny)
2. vara:	Margrethe Aakerøy Moe, Brønnøy	(ny)

TROMS OG FINNMARK

Representant:	Lars-Ivar Fause, Storsteinnes	(ny)
1. vara:	Randi Hokland, Kvæfjord	(gjenvalg)

LANDKREDITT BANK AS

STYRET

Valgt i generalforsamling, 21. februar 2019

Inge Støve (styreleder)	2019/20
Eli Reistad (nestleder)	2019/20
Knut A. Nordmo	2019/21
Elin Schanche	2018/20
Ingrid Fjeldstad Luke (ansatt)	2019/20
Øyvind Hestnes (ansatt)	2018/20
Oddveig Gikling Bjørnå (vara)	2019/20
Marianne Rudlang (ansatt – vara)	2019/20
Jørgen Østby (ansatt – vara)	2018/20

REVISOR

PricewaterhouseCoopers AS

VALGKOMITÉ

Generalforsamlingens valgkomité består av styreleder i Landkreditt SA (Hans Edvard Torp), nestleder i styret i Landkreditt SA (Wenche Irene Kristiansen), og medlemsvalgt styremedlem i Landkreditt SA med lengst funksjonstid i styret (Kai Linnes).

LANDKREDITT BOLIGKREDITT AS

STYRET

Ole Laurits Lønnum (styreleder)
Emil Inversini (nestleder)
Aase Lømo
Lars Johannessen

REVISOR

PricewaterhouseCoopers AS

LANDKREDITT FORSIKRING AS

STYRET

Ole Laurits Lønnum (styreleder)
Jon Martin Østby (nestleder)
Kjerstin Fyllingen
Per Asbjørn Flugstad
Einar Storsul
Hilde Husby
Sidsel Aasvik (ansattvara)

REVISOR

PricewaterhouseCoopers AS

LANDKREDITT FORVALTNING AS

STYRET

Ole Laurits Lønnum (leder)
Jon Martin Østby (nestleder)
Lars Martin Lunde
Bjørn Simonsen
Emil Inversini

VARAMEDLEMMER

Per Bjarne Kvande
Marianne Kirckhoff
Jens Sefland

REVISOR

PricewaterhouseCoopers AS

HILSEN FRA KONSERNESJEFEN

2019

Solide fagmiljøer og videre vekst

Vi er stolte av å kunne vise til nok et år med god fremgang i alle selskapene. Landkreditt Forvaltning har rundet 5 milliarder kroner i forvaltningskapital, og har dermed mer enn doblet den på under 3 år. Landkreditt Forsikring har nådd 620 millioner kroner i premieinntekter og er i rute med selskapets vekstplan. Landkreditt Bank er rangert som den 11. beste banken kvalitetsmessig i DNBs rangering, og konsernet har passert 30 milliarder kroner i forvaltningskapital. Konsernresultat etter skatt er 215 millioner kroner, noe som er historiens beste ordinære resultat. Solid utvikling styrker vår markedsposisjon og vårt formål i landbruket, og vi skal være det markedsledende finanskonsernet for norsk landbruk. Det er god grunn for alle våre dyktige medarbeidere, styret og tillitsvalgte til å være stolte over årets resultat.

BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Som landbruksamvirke er vi stolte over at jordbruket i 2019 ble en av de første næringene i Norge til å inngå en frivillig klimaavtale med regjeringen. Landkreditt har allerede i dag produkter som støtter opp om en bærekraftig utvikling, men ønsker å bidra mer. Vi jobber derfor med nye produkter til landbruket for å støtte opp under målene i næringens klimaavtale.

STERKERE FAGMILJØER

Vi har de siste årene hatt betydelig vekst i alle selskapene, noe som videreføres i kommende års målsetninger. Da vi for noen år siden vedtok den første strategien for raskere vekst, stod stordriftsfordeler og mulighetene for å bygge sterkere fagmiljøer sentralt. Innfasingen av Landkreditt Forsikring har også bidratt sterkt til en positiv kompetanseutvikling i konsernet. Vi har det siste året samlet fagmiljøer for markedsføring, IT, forretningsutvikling, økonomi, HR og organisasjon, juridisk og compliance, samt risikostyring sen-

tralt i Landkreditt. Dette gir økt samlet kompetanse i fagmiljøene og redusert sårbarhet, samtidig som vi sikrer enhetlig utvikling på tvers i konsernet.

Det er også etablert en analyseenhet som jobber med både risiko- og markedsanalyse, for best mulig kvalitet og kundeopplevelse. Disse endringene er svært sentrale for å fylle vårt formål, samt å sette oss i stand til å følge både en finansnæring og et landbruk i rask endring og med økende krav.

ØKT LOKAL TILSTEDEVÆRELSE

Vi er opptatt av høy effektivitet og våre tjenester skal i størst mulig grad være selvbetjente og nettbaserte. Det er likevel avgjørende å være nær kundene med tilstedeværende rådgivning og kompetanseoverføring. I 2013 etablerte vi distriktssjefer i banken og i 2019 har alle disse fått nye lokale kollegaer i våre distriktssjefer

for forsikring. Dette er en vellykket og effektiv måte å møte gamle og nye kunder i Landkreditt, samt som kontaktpunkt for samarbeidsorganisasjoner. Sammen med organisasjonssjef er distriktsjefene også et ekstra kontaktpunkt for kundebehov som kommer inn som tips fra de lokale tillitsvalgte. De lokale tillitsvalgte er verdifulle ambassadører for oss.

SOLID KULTUR FOR Å LYKKE

Jeg føler meg veldig heldig som får jobbe med den energien som skapes i en organisasjon som lykkes. Dette gir intern varme og en vilje til å skape gode kundeopplevelser og på den måten skape vekst, utvikling og resultater. Samtidig krever god kultur både trening og pleie. Hva forventer vi av hverandre og hva betyr formålet og målene våre for strategi og kundeoppfølging?

Vi har derfor gjennomført en kulturkartlegging i Landkreditt. Målet er å ta vare på selskapenes sterke fortrinn. Samtidig som vi skal samle oss om de sentrale utviklingsområdene, for å forme en sterk samlet bedriftskultur. Kartleggingen ga grunnlag for en bredt forankret prosess, og resulterte i oppdaterte interne leveregler og lederprinsipper, som rettesnor for videre kulturdannelse.

For å lykkes med høye ambisjoner er det avgjørende med god energi i hele organisasjonen. Nøkkelen til å oppnå dette er å ha en velfungerende bedriftskultur.

SAMFUNNSAKTØR

Med en bransje i rask endring, er effektivitet og virksomhetens konkurransefortrinn stadig viktigere. Et av våre viktigste fortrinn er hvordan vi skiller oss fra de tradisjonelle aktørene i finansnæringen, ved å være et samvirke. Vi har ikke utbyttefokus, men er en

samfunnsaktør som reinvesterer vårt overskudd til medlemmenes og kundenes beste. Vi leverer «kundeutbytte» direkte til våre medlemmer og kunder gjennom å ha løpende gode priser.

Vi er også stolte over at vi som landbrukets finanskonsern bidrar til produksjon av norsk mat. Dette er kvaliteter ved Landkreditt som vi vet at verdsettes av både medlemmer og kunder.

EN STOR TAKK

Jeg er svært takknemlig for positive og endringsorienterte tillitsvalgte, og for gode holdninger og fantastisk innsats fra våre ansatte. De ansatte yter alle sitt beste, for at vi skal lykkes med vårt formål og skape gode kundeopplevelser.

Jeg vet at vi som organisasjon har en sterk vilje til å bidra til at Landkreditt skal lykkes. Et godt arbeidsmiljø med engasjerte og kompetente medarbeidere – og evnen til å ta i bruk ny teknologi – er våre viktigste konkurransefortrinn.

Takk også til alle kunder som velger Landkreditt. Vårt mål er å fortsatt levere et av markedets beste tilbud til alle kunder!

Med vennlig hilsen

Ole Laurits Lønnum

LANDKREDITT KONSERN

Årsberetning 2019

KONSERNET LANDKREDITT

Årsberetning for 2019

Landkreditt kan vise til nok et år hvor vi utvikler oss i tråd med vedtatt strategi, med fortsatt høy vekst både i landbruk- og privatmarkedet. Landkreditt Forvaltning rundet 5,3 milliarder i forvaltningskapital, og har dermed mer enn doblet den på under 3 år. Landkreditt Forsikring har nådd 574 millioner kroner i opptjente premieinntekter og er i rute med selskapets vekstplan. Landkreditt Bank er rangert som den 11. beste banken kvalitetsmessig i DNBS rangering, og konsernet har passert 30 milliarder kroner i forvaltningskapital. Konsernresultat etter skatt utgjør 230 millioner kroner noe som er historiens beste ordinære resultat.

Vi har gjennom året forsterket våre fagmiljøer og har fortsatt høy fokus på økt digitalisering og selvbetjente kundeprosesser for å sikre effektivitet. Dette er en solid utvikling som styrker vår markedsposisjon og vårt formål i landbruket.

I banken er volumvekst for landbruk 6,1 prosent i 2019 og tilsvarende for privatmarkedet 6,6 prosent. I forsikring økte vi våre premieinntekter totalt 11 prosent, og landbruksporteføljen økte 18 prosent. Landkreditt Forvaltning vokser videre og leverer nok et solid år. Selskapet øker sitt forvaltede volum med 30 prosent og øker sine brutto driftsinntekter med 22 prosent.

Vi ligger foran målene i strategiplanen, og bygger et sterkere privatmarkedssegment samtidig som vi forsterker vår strategiske posisjon og kundelojalitet i landbruksmarkedet med både bank, fond og forsikring.

EIERSTYRING

Landkreditt har en gjennomgående styringsstruktur der våre 9.037 medlemmer er organisert i 16 valgdistrikter som velger sine representanter direkte til årsmøtet. Vi gjennomfører elektroniske valg for å nå flest mulig medlemmer og sikre en bredest mulig eierstyring.

Møter holdes sammen med øvrige arrangementer i landbruket, for å møte flest mulig medlemmer og bønder, og slik sett sikre

aktiv eierstyring gjennom gode informasjons- og diskusjonsfora i Landkreditt.

Årsmøtet og styret er besluttsende organer. De lokale foraene, årsmøtet og høstmøtet skaper god kontakt mellom de demokratiske og forretningsmessige delene av konsernet.

STRATEGI 2020–2022 – HVA ØNSKER VI Å OPPNÅ?

Kundeopplevelse og lojalitet øker gjennom å kunne tilby våre kunder og medlemmer kombinasjonen av bank, fond, forsikring og landbruksfaglig kompetanse. Vi lykkes med lokal tilstedeværelse, kombinert med konkurransedyktige produkter og betingelser.

Lokal tilstedeværelse er blitt forsterket i 2019 med egne distriktssjefer på forsikring. Engasjerte tillitsvalgte er vår unike ressurs, og er positive Landkredittambassadører. Dette bidrar til at vi i 2019 etterlever vår ambisjon om å være et markedsledende og kompetent finanskonsern for landbruket. Vi har forsterket denne posisjonen med Landkreditt Forsikring som konsernselskap, hvor ambisjonen er at våre kunder og medlemmer også skal ha sine forsikringer i Landkreditt.

Videre volumvekst i både bank, fond og forsikring gir skalafordele. Sammen med digitalisering av våre tjenester, sikrer dette effektivitet, positiv resultatutvikling og konkurransekraft. Ved å bygge større volumer i våre kundesegmenter balanserer

Landkreditt sin risiko, ved et eventuelt økonomisk tilbakeslag i et av segmentene. Utlånsvolumene innen landbruk og privatmarked skal være tilnærmet like i banken.

I forsikring skal vi vokse på alle tre segmenter: landbruk, privat og næringsliv. Vekst innen landbruk- og privatmarkedet har høyeste prioritet. Dette gjør vi for å harmonisere og utnytte kundegrunnelaget i banken. Privatmarkedskundene er viktige for bred produktbruk i konsernet, og bidrar også til at Landkreditt Bank har en høy innskuddsdekning.

En viktig del av vekststrategien i konsernet er å opprettholde en innskuddsdekning på minimum 70 prosent. Dette gir oss optimal likviditetsstyring og god kostnadskontroll.

Som en større aktør, vil vi være i bedre stand til å håndtere krevende og komplekse lover og regler. En sentral del av strategien er å ta i bruk ny effektiv teknologi. Vi skal ha høy grad av selvbetjening og automatiserte produkter og tjenester. Med økt størrelse og resultat vil vi i større grad kunne investere i ny teknologi, kompetanse og løsninger som kundene etterspør.

Økt aktivitet, synlighet og gode betingelser vil også forsterke både omdømme og kjennskap. Dette vil gjøre oss mer attraktive som medlemsorganisasjon, for kundene og som arbeidsplass.

UNGE BØNDER OG REKRUTTERING

Det er et mål å få ned gjennomsnittsalderen i landbruket og motivere yngre utøvere til å komme inn i næringen. Det er viktig med gode ordninger som sikrer at den eldre generasjon har råd til å gå av med pensjon, og at den yngre generasjon har råd til å overta. Et viktig ledd i dette er å bygge ordninger som motiverer til å styrke egenkapitalen i landbruket. Dette er viktig for å sikre rekruttering, og en god start for de som ønsker å satse på norsk matproduksjon.

Landkreditt satser på unge bønder. Dette er avgjørende for å sikre rekruttering til landbruket og fortsatt norsk matproduksjon. Å etablere seg som bonde er kapitalkrevende. Det er ofte også behov for betydelige investeringer for å opprettholde et driftsapparat som gir en effektiv og rasjonell drift.

Landkreditt har en rekke produkter som er laget for å hjelpe neste generasjons bønder inn i næringen. Gårdssparing for Unge (GSU) er ett av disse. Her kan kommende bønder ha penger til kjøp av landbrukseiendom til svært gode betingelser. Sammen med Boligsparing for unge (BSU) legger vi til rette for at det skal kunne spares opp kapital til den dagen gården skal kjøpes.

For de som er 45 år eller yngre og i ferd med å etablere seg som bonde tilbyr vi generasjonsskiftelån. Dette lånet gis med rabatterte rente de første tre årene. I tillegg dekker vi tinglysningsgebyr på pantobligasjonen.

Landkreditt Bank har over tid hatt markedets beste vilkår på driftskreditt til landbruket. Dette representerer en betydelig medlemsfordel og besparelse for landbruket. Landkreditt Bank har vært en viktig bidragsyter til at renten på trekket på driftskrediten er redusert betydelig i markedet. Dette er dokumentert i tidligere undersøkelser gjort av NILF.

Landkreditt Forsikring er landbrukets eget forsikringsselskap. Her jobber vi med produktutvikling for å sikre at landbruket også fremover skal ha gode forsikringsprodukter, og at det skal finnes et forsikringsselskap som har hovedfokus på landbruksnæringen.

Vi samarbeider med de andre norske landbrukssamvirkene. Sammen fremmer vi fordelene Landkreditt og de andre landbruksorganisasjonene kan tilby unge bønder. Vi bidrar både til opplæring innen landbruk generelt, samt fordelene fremtidens bønder vil ha av et sterkt landbrukssamvirke.

Gjennom vårt gode samarbeid med Norges Bygdeungdomslag støtter vi deres omfattende skoloring av tillitsvalgte gjennom fag- og organisasjonskurs på lands- og fylkesplan. Dette er viktig for å skape aktiviteter og sosiale møteplasser for ungdom på bygda.

RAMMEVILKÅR

2019 har vært et år preget av politisk usikkerhet og handelskrig mellom USA og Kina. Verdens børser har fortsatt opp tross redusert verdenshandel og nedtur i industrien. Norsk økonomi preges fortsatt av investeringsnivået på norsk sokkel hvor vi i 2019 hadde et midlertidig løft. Dette forventes i årene som kommer å falle. Handlingsrommet for norske politikere blir også mindre og i Nasjonalbudsjettet for 2020 er det for første gang i handlingsregelens historie budsjettet med lavere oljepenget enn året før. Denne kombinasjonen av lavere investeringsaktivitet og svak forventet internasjonal vekst demper utsiktene for norske investeringer og eksport.

Den økonomiske utviklingen medfører en forventning om lavere inntektsvekst og forbruk, samt en moderat utvikling i norske boligpriser. En moderat inflasjon og videre økonomisk utvikling tilsier også at styringsrenta de neste årene vil ligge relativt flatt.

Finans Norges forventningsbarometer har over flere år vist god fremtidstro, men undersøkelsen foretatt i 4. kvartal 2019 viser et stemningsskifte i negativ retning. Til tross for dette stiger troen blant forbrukerne på egen økonomi, selv om vi vurderte egen økonomi det siste året som noe mer negativ. Den sterkeste trenden i Forventningsbarometeret er likevel husholdningenes stigende spareønske. Andelen som sier de vil øke sparingen, eller nedbetale mer lån, hvis de får bedre økonomi har aldri tidligere vært så høy.

Norges Banks regionale nettverk har moderat fremtidstro med avtakende vekst i produksjon for fjerde kvartal 2019 og forvent-

ninger om at veksten også vil avta videre de neste seks månedene. Det er særlig lavere omsetning i butikkene og utsettelser av samferdselsprosjekter som dempet veksten. I tillegg øker etterspørselen fra oljesektoren litt mindre enn før.

Det er avgjørende for Norge å lykkes med fortsatt god vekst i fastlandsøkonomien, og stimulere et bærekraftig grønt skifte, hvor norsk landbruk bør spille en viktig rolle med produkter basert på fornybare ressurser.

RAMMEVILKÅR FOR DET NORSKE LANDBRUKET

Landkreditt har i over hundre år jobbet for å øke norsk landbruksproduksjon, ved å bidra til bedre økonomi for bonden. Dette har vi gjort ved å utvikle og tilby gode finansielle tjenester.

Stortingsflertallet har fastslått at de ønsker høyest mulig selvforSynsgrad av mat og landbruk over hele landet. Lav medisinbruk, bærekraft og miljø, høy dyrevelferd og en oversiktlig verdikjede er sentrale stikkord som ligger til grunn for framtidens jordbruk. For at bonden skal kunne utvikle egen drift, slik at den oppfyller samfunnets mål, trengs forutsigbare rammebetingelser, styrket lønnsomhet og tilgang på kompetent kapital.

Landbruket utvikler seg i retning av færre, større og mer profesjonelle bruk. Totale investeringer i landbruket har holdt seg relativt stabilt, mens investering per bruk er økende. Vi registrerer også at flere produksjoner nærmer seg full markedsdekning eller en situasjon med overproduksjon. Men, det er også områder med reell mulighet for å øke produksjonen. Alle disse situasjonene medfører at det må gjøres prioriteringer når bonden står foran et behov for å fornye driftsapparatet.

Det har det siste året vært lavere byggeaktivitet i mange av de produksjonene der det tradisjonelt har vært satset tungt, mens tiltak for å fortsette å bruke eksisterende bygningsmasse har vært høyere prioritert.

Klima og bærekraftdebatten har de senere årene rast rundt landbruket. Landbruket er kanskje den sektoren i Norge som i størst grad merker virkningen av klimaendringene. De siste vekstsesongene har vært preget av store variasjoner i klimatiske forhold. Dette gir store utfordringer. Vi har blitt rammet av både tørke og flom, og dette aktualiserer debatten omkring hvordan landbruket skal møte klimaendringene i framtiden.

Mange peker på den norske landbruksmodellen som en del av løsningen på de utfordringer verden står overfor. Vår modell bygger på samarbeid mellom stat og næring, og har langsiktige perspektiver der landbruksnæringa deltar aktivt for å realisere viktige samfunns mål.

Landbruket er den første sektoren som har inngått en klimaavtale med Staten. Norges Bondelag og Norsk Bonde og Småbrukarlag inngikk i 2019 en avtale med Regjeringen som forplikter jordbruket til å redusere utslippene med fem millioner tonn CO₂-ekvivalenter i perioden 2021 til 2030. Klimaavtalen gir økt tyngde til flere igangsatte klimasatsinger i jordbruket. Eksempler på dette er økt produksjon av biogass, bedre agrobiologi, avlsarbeid, klimavennlig fôring og satsing på et fossilfritt landbruk. Landkreditt vil være med å bidra i dette arbeidet. Det

vil være en viktig å bidra til at landbruket kan iverksette nødvendige tiltak for å nå målene.

Norsk mat er trygg og holder høy kvalitet. En viktig årsak til at norsk landbruk har forutsetninger for å være mer bærekraftig enn landbruket i mange andre land, er at vi har hatt et unikt og langsiktig fokus, der andre kvaliteter enn kun å produsere billigst mulig er vektlagt.

Vi har husdyr med god helse og fruktbarhet, samtidig som de har god produksjonsevne. Dette gjør at vi har verdens friskeste dyr. Kombinert med strenge krav til dyrevelferd, og en transparent og oversiktig verdikjede, har norske husdyr et klart fortrinn. Naturgitte forhold spiller også inn og bidrar til god plante helse og lavt smittepress. Også på dette området ligger det klare forventninger om at landbruket fortsetter å arbeide med å sikre dokumentert god dyrevelferd og trygg mat av høy kvalitet.

Norske banker vurderer bonden som en interessant kundegruppe, men begrenser seg i stor grad til tradisjonelle prosjekter med lav risiko og god sikkerhet. Vår erfaring er at en del spennende og økonomisk lønnsomme investeringer er vanskelig å realisere, grunnet manglende virkemidler for å sikre toppfinansieringen. Mye av årsaken er at vi har svært variabel verdi på landbrukseie dommer i forskjellige deler av landet. Dette gjør at kapitalbehovet mange steder overstiger verdiene av pantet betydelig.

Landkreditt jobber derfor aktivt for å påvirke myndighetene til å etablere en risikolåneordning for landbruket. Kombinasjonen lavrisikolån fra bankene, nytt risikolån, tilskudd og egenkapital, vil være tilstrekkelig til å finansiere en høy andel lønnsomme prosjekter i landbruket, der lave panteverdier begrenser lånetilgangen i dag. Landbrukets evne til å reinvestere, utvikle og fornye seg styres i stor grad av lønnsomhet og kapitaltilgang. Dette er grunnlaget for at næringa over tid skal ha en bærekraftig utvikling, og kunne lykkes med å gjennomføre klimatiltak, samtidig som det skal leveres gode, tradisjonelle norske landbruksvarer.

VIRKSOMHETEN

Landkreditt er Norges ledende finanskonsern innen finansielle produkter og tjenester til landbruket. Vi skal ha betydelig vekst innen markedene privat og næringsliv (næringslivsforsikring), men fortsatt ha overvekt av volum for både bank- og forsikringsprodukter innen landbrukssegmentet.

Vi er markedsledende innen landbrukssegmentet og det er her vi har våre største konkurransefortrinn. Landkreditt SA er morselskapet i finanskonsernet, og ble stiftet som en kredittforening i 1915. Landkreditt er et samvirkeforetak av låntakere med pant i landbrukseieendom eller driftskreditt. Etter etableringen av Landkreditt Bank i 2002 har vi utviklet oss til et finanskonsern med full finansiell bredde innen bank, fond og forsikring.

Landkreditt Bank er hovedselskapet i konsernet og betjener våre 9.037 medlemmer i morselskapet Landkreditt SA som er låne- og dagligbankkunder i landbruksmarkedet. Det største antall kunder er likevel innenfor privatmarkedet. Dette er også en svært viktig kundegruppe for Landkreditt, og vi skal over tid sikre at våre privatkunder tilbys et av markedets beste totaltilbud. Dette er viktig for å sikre konsernet tilstrekkelig

antall kunder, for å drive kostnadseffektivt, samt sikre økende utlans- og innskuddsvolum.

For å sikre kundevennlige løsninger og økt effektivitet er det viktig å tilrettelegge for økt selvbetjening hos kundene. Konsernet har derfor høyt fokus på teknologisk utvikling. Bankkonsernets totalresultat utgjør 186 millioner kroner i 2019. Det vil fortsatt være fokus på å øke bankens inntekter fra øvrige produkter. Dette gjør vi for å øke kundelønnsomheten og som kompensasjon for press på bankens nettorente.

Som et ledd i vår strategi om å forsterke Landkreditt som landbrukets finanskonsern ble Landkreditt Forsikring konsernselskap i 2018. Landkreditt Forsikring tilbyr personforsikring til virksomhetene i landbrukssamvirket, samt alle typer skadeforsikringer til bonden, privatpersoner og utvalgte bedrifter. Vi økte i 2019 våre premieinntekter med totalt 11 prosent. Selskapet fikk et resultat etter skatt på 34 millioner kroner.

Landkreditt Boligkreditt AS finansierer boliglån gjennom utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) for å bidra til at konsernets innlånskostnader optimaliseres. Landkreditt Bank har god innskuddsdekning, men som følge av høy utlansvekst har det i 2019 vært behov for å utstede to nye obligasjonslån gjennom Landkreditt Boligkreditt. Totalresultatet i 2019 utgjør 20 millioner kroner (20 millioner kroner i 2018).

Landkreditt Forvaltning forvalter fem verdipapirfond hvorav tre aksjefond og to rentefond. Samlet forvaltningskapital utgjorde 5.326 millioner kroner pr. 31. desember 2019, fordelt på 2.770 millioner kroner i rentefond og 2.556 millioner kroner i aksjefond. Forvaltet volum økte med solide 30 prosent i 2019. Selskapet har et historisk godt resultat på 3 millioner kroner. Fondssalg bidrar i tillegg med 11 millioner kroner i inntekter til Landkreditt Bank. Selskapet skal frem mot 2022 øke sitt volum og resultat betydelig.

Endringstempoet innen finansnæringen er høyt, men vi har et godt utgangspunkt med en solid markedsposisjon og solid kapital for videre vekst og utvikling. Ved at Landkreditt Forsikring har kommet inn som konsernselskap bygger vi samtidig fremtidens Landkreditt med gode komplementære produkter innen bank, fond og forsikring. Gjennom å utnytte synergier og kombinere sterke fagmiljøer i selskapene vil vi kunne utvikle enda bedre produkter og enkle digitale løsninger for kundene. Dette vil komme alle kunder og medlemmer til gode og over tid gjøre oss i bedre stand til å ivareta Landkreditt sitt formål.

Virksomheten i Landkreditt forurenser ikke det ytre miljø. Styret er opptatt av at man i den daglige drift har omtanke for bærekraftig utvikling gjennom energioptimalisering og god ressursutnytting.

En redegjørelse for tilnærmingen til den norske anbefalingen for god eierstyring og selskapsledelse finnes på side 94 i årsrapporten.

Virksomheten er lokalisert i Oslo.

RISIKO

Landkreditt er eksponert mot mange ulike typer risikoer. Det er, både på konsolidert nivå og på foretaksnivå, fastsatt rammer

som dekker alle relevante områder. Utviklingen følges opp innen den enkelte resultatenheter med rapporter til de respektive styre og til morselskapets styre som konsernstyre. I tillegg til de operative enhetene er risikostyring, compliance og internrevisjon viktige funksjoner.

Kredittrisiko er risiko for at en motpart ikke oppfyller sine forpliktelser. Konsernet har virksomhet i alle selskapene av en slik karakter at det kan oppstå fare for tap på utlån, kreditter eller investeringer i verdipapirer og lignende. Det er i de enkelte selskapene etablert rammer innenfor de områder som er aktuelle. I tillegg er det utarbeidet konsernrammer. Kredittrisiko er primært knyttet til utlån til kunder, sekundært til investeringer i rentebærende verdipapirer. Styret vurderer at virksomhetens samlede kredittrisiko er lav.

Forsikringsrisiko er risiko for at premieinnbetalinger ikke er tilstrekkelige til å dekke skadene som oppstår, inkludert kostnader som følger med, og risiko for at reserver ikke er tilstrekkelige. I dette ligger også risiko for katastrofehendelser. Styret vurderer at virksomhetens samlede forsikringsrisiko er moderat.

Markedsrisiko er risiko for økonomiske tap som følge av endringer i markedsvariabler som for eksempel renter, valuta og finansielle instrumenter. Også på dette området er det etablert rammer i de ulike konsernselskapene der dette er relevant samt konsernrammer. I all hovedsak er utlån til kunder gitt til flytende rente. Tilsvarende har finansieringen (innskudd fra allmennheten og verdipapirinnlån) i hovedsak flytende rente. Vi tar i liten grad valutarisiko. Konsernet har samlet en betydelig portefølje av aksje- og renterelaterte verdipapirer. Styret vurderer at den samlede markedsrisikoen er lav.

Med likvidetsrisiko forstås risiko for manglende likviditet til å kunne innfri forpliktelser ved forfall.

Likviditetsstrategien omfatter alle selskaper i konsernet. Likvidetsrisiko er primært knyttet til aktivitetene i Landkreditt Bank og Landkreditt Boligkreditt. Landkreditt, Landkreditt Forsikring og Landkreditt Forvaltning driver ikke aktiviteter som medfører spesielle finansierings- eller refinansieringsbehov. Konsernets samlede likviditetssituasjon er derfor primært avhengig av at banken har en god likviditet. Konsernet har som målsetting å ha en lav likvidetsrisiko. Det er styrets vurdering at likvidetsrisikoen er lav.

Med operasjonell risiko forstås risiko for tap som følge av utilstrekkelige rutiner eller systemer og menneskelig feil eller svikt eller eksterne hendelser. Landkreditt skal til enhver tid ha oversikt over den operasjonelle risiko som er knyttet til virksomheten. Konsernet skal ha etablert et rammeverk bestående av relevante systemer for å identifisere, måle og vurdere operasjonell risiko. Vurdering skal minimum gjøres årlig i forbindelse med konsernets vurdering av samlet kapitalbehov i forhold til risikoprofil.

Landkreditt befinner seg i et marked med høyt fokus på sikkerhet og hvor bedrageri kan oppstå. Det arbeides derfor kontinuerlig med opplæring og holdningsskapende arbeid både blant ansatte og kunder. For de ansatte arrangeres et sikkerhetsseminar 1–2 ganger i året. Det er opprettet et tverrfaglig sikkerhetsforum som

møtes månedlig og som arbeider med interne og eksterne sikkerhetshendelser, samt forebygging av slike hendelser.

Sikkerhet er også et fast tema med alle leverandører med spørsmål om informasjon og forebyggende tiltak. Landkreditt følger bransjestandarder og anbefalinger fra ulike sikkerhetsforum.

Med hensyn til bedrageri internt, er det blant annet etablert rutiner ved ansettelser, bestemmelser rundt håndtering av fullmakter, opplæringstiltak, innsynslogg og annen internkontroll. Det er styrets vurdering at den operasjonelle risikoen er lav.

For å sikre seg at nytt regelverk blir fanget opp og implementert, og at gjeldende rutiner blir fulgt er det utarbeidet interne compliancerutiner i konsernet, som blant annet beskriver rapporteringsstrukturen og hvordan kontrollarbeidet skal gjennomføres.

Det er opprettet et eget complianceutvalg som koordinerer oppfølgingen i første forsvarslinje (avdelingsnivå). Videre blir det på bakgrunn av utarbeidet årsplan gjennomført uavhengige kontroller.

FINANSIERING OG EGENKAPITAL

Likviditet og egenkapital er to av de viktigste styringsparametrene i et finanskonsern. I Landkreditt legger vi derfor stor vekt på god likviditetsstyring og et forsvarlig nivå for kapitaldekning.

Likviditeten sikres gjennom en god innskuddsdekning og gode relasjoner med aktørene i verdipapirmarkedene, spesielt det norske obligasjonsmarkedet. Innskuddsdekningen i konsernet utgjør 71 prosent i 2019. Ved opptak av verdipapirinnlån er det lagt vekt på at den gjennomsnittlige løpetiden på gjelden skal være forsvarlig og at det skal være god spredning i forfallsstrukturen. Den gjennomsnittlige løpetiden på obligasjonsgjelden har økt til noe over tre år.

DNB Markets vurderer i sin credit score av norske banker Landkreditt Bank konsern til «A» og rangerer oss nå kvalitetsmessig som den 11. mest kredittverdige norske banken, blant annet som følge av meget god kvalitet i utlånsporteføljene, samt solide likviditets- og kapitalbuffer. Styrene i morselskapet og de datterselskapene som er underlagt kapitaldekningsregelverket har høy fokus på at alle enhetene og den samlede virksomheten i konsernet skal ha en forsvarlig soliditet. Når man ser på sammenlignbare aktører eller større er Landkreditt er et av bransjens best kapitaliserte finanskonsern. Konsernet har solid kapital for å realisere sin strategi frem mot 2022.

Soliditeten blir også påvirket av samspillet mellom utlånsvekst og inntjening. Vi skal også i kommende periode ha god vekst. Vi har solid kapital, men vil avstemme vekst og inntjening mot en fortsatt solid kapitaldekning. Alle de gjennomførte tiltakene de siste årene har bidratt til at konsernet på alle nivåer oppfyller de formelle kravene med god margin.

SAMFUNNSANSVAR OG BÆREKRAFT

Samvirkemodellen har lang tradisjon for å ta samfunnsansvar og samvirke som organisasjonsform har et iboende samfunnsansvar i seg selv. Bruker- og medlemsnytte er sentrale begreper innenfor samvirke, og det skapes verdier for den enkelte ved å operere i

fellesskap. Med bakgrunn i samvirkeverdiene skal Landkreditt ta et helhetlig ansvar for samfunnet rundt oss, andre mennesker og miljøet. Vi ønsker å bruke konsernets samlede kunnskap og ressurser for å bidra til å løse samfunnets utfordringer gjennom ansvarlig og lønnsom drift av virksomheten vår.

Med vår virksomhet bidrar vi til å finansiere opprettholdelse og økning av landbruksproduksjonen i hele Norge. Forbrukerne foretrekker å kjøpe mat som er produsert i Norge og som er trygg, har høy kvalitet og hvor god dyrehold og dyrevelferd ligger til grunn i produksjonen. Vi er stolte av å kunne bidra til å opprettholde selvforsyning av matproduksjon i hele landet vårt, samt å bidra til en bærekraftig utvikling i norsk landbruk.

Bærekraft handler også om hvordan vi driver vår virksomhet, og om hvordan Landkreditt kan bidra til en bærekraftig utvikling for både mennesker, miljø og samfunn rundt oss. Vi ser på arbeidet med bærekraft som en kontinuerlig prosess, hvor vi hele tiden har fokus på hvordan Landkreditt kan utvikle seg videre og bli bedre.

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for en bærekraftig fremtid. Landkreditt støtter samtlige av FNs 17 bærekraftsmål. Oversikt over vårt arbeid knyttet til samfunnsansvar og bærekraft er tatt inn på side 12 i denne årsrapporten og på våre hjemmesider.

Siden 2014 har vi, i samarbeid med CEMAsys, utarbeidet en rapport som viser vårt energi- og klimaregnskap. Denne årlige rapporten viser oversikten over vårt klimagassutslipp (GHG-utslipp), som en integrert del av en overordnet klimastrategi. Vi kan måle utviklingen i nøkkeltall og evaluere oss selv over tid. Landkreditt vil fortsatt arbeide for å redusere energiforbruket for konsernet totalt sett.

MEDARBEIDERE

Vi tror at en sunn og robust bedriftskultur er avgjørende for å skape arbeidsglede, god trivsel og gode resultater. I 2019 er det jobbet målrettet med å etablere en felles bedriftskultur blant alle konsernselskapene. Med utgangspunkt i en gjennomført kulturkartlegging i konsernet og med funn fra arbeidsmiljøundersøkelsen, har team sammensatt av medarbeidere og ledere utarbeidet leveregler og lederprinsipper. Gjennom aktiv implementering og praktisering av disse skal vår bedriftskultur tydeliggjøres og videreutvikles ytterligere fremover.

Den gjennomførte arbeidsmiljøundersøkelsen viste at det er høy arbeidsglede blant medarbeiderne i konsernet, og de ansatte svarer at de er høyt motiverte og lojale mot jobben sin i Landkreditt. Det er utarbeidet tiltak i alle selskap og avdelinger og det jobbes med aktuelle forbedringer.

I 2019 ble det tatt i bruk et nytt digitalt verktøy for medarbeider-samtaler i hele konsernet. Tilbakemeldingen fra ledere og ansatte er at dette bidrar til mer effektive og gode medarbeidersamtaler som munner ut i konkrete mål for den enkelte.

Landkreditt er et finanskonsern med landbruk som hovedsegment, det er viktig for oss at våre medarbeidere har høy kompetanse på landbruk for å kunne yte gode tjenester til våre kunder. Det jobbes kontinuerlig med å utvikle Landkreditt som en attraktiv arbeidsplass som tiltrekker, utvikler og beholder kvalifiserte, motiverte og forandringsdyktige medarbeidere.

Konsernet har i 2019 satset på kompetanseheving for kundesiden gjennom blant annet kredittautorisasjon. Samtlige medarbeidere som jobber med kreditt har vært igjennom teori og eksamen. I tillegg har det vært gjennomført årlig oppdateringer for medarbeidere som er autoriserte finansielle rådgivere. I alle konsernselskapene har våre medarbeidere deltatt på både interne og eksterne kurs og opplæringstiltak.

For lederne er det gjennomført ledersamlinger med hovedvekt på bl.a. endringsledelse, coaching med trening og tilbakemeldinger. Tydelig fokus på informasjon, involvering og kompetanseutvikling skal bidra til fortsatt høy arbeidsglede, lønnsomhet og gode resultater for konsernet.

Vi tror at den viktigste utviklingen skjer gjennom det daglige arbeidet for den enkelte medarbeider. I perioden fremover vil teknologi være et sentralt område for kompetanseutvikling. Å utnytte de digitale mulighetene og følge den teknologiske utviklingen er avgjørende for konsernet fremover.

Pr 31.12.2019 hadde Landkreditt 164 fast ansatte og 3 midlertidige medarbeidere.

Det totale sykefraværet i 2019 var 5,9 prosent, en oppgang fra 3,8 prosent i 2018. En vesentlig del av dette sykefraværet skyldes langtidsfravær på grunn av uhell, skader og planlagte operasjoner blant våre ansatte.

I konsernet var det ved årsskifte 43 prosent kvinner og 57 prosent menn i faste stillinger. I rekrutteringsprosesser og under ansettelsesforholdet skal det ikke finne sted diskriminering rundt alder, kjønn, nasjonalitet, religion eller sivil status. Som arbeidsgiver er Landkreditt opptatt av å fremme likestilling og motvirke diskriminering. Det er spesielt fokus på å legge til rette for at begge kjønn skal ha like karrieremuligheter og betingelser internt i konsernet.

Det er jevnlig møter med de ansattes tillitsvalgte. Samarbeidet er godt, og har bidratt positivt til utviklingen av driften og resultatet i konsernet i 2019. Styret er opptatt av at konsernet tilbyr konkurransedyktige arbeidsvilkår. Dette støtter opp under holdningen om at våre ansatte, og den kompetansen de representerer er konsernets viktigste ressurs. Det er styrets oppfatning at arbeidsmiljøet i Landkreditt er godt.

RESULTAT OG BALANSE

Det er styrets vurdering at grunnlaget for videre drift i Landkreditt SA og Landkreditt som konsern er meget godt, og årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

LANDKREDITT SA

I Landkreditt SA utgjør totalresultatet 6 millioner kroner i 2019 (-3 millioner kroner i 2018). Driftskostnadene beløper seg til 10 millioner kroner (10 millioner kroner). Driftskostnadene dekker drift av medlemsorganisasjonen og administrasjon av selskapet. Landkreditt SA har ikke egne ansatte og baserer sin drift på kjøp av tjenester fra Landkreditt Bank AS. Resultatet i Landkreditt SA foreslås i sin helhet overført til annen egenkapital som dermed utgjør 1.678 millioner kroner (1.672 millioner kroner). Sum eიდeler utgjør 1.682 millioner kroner (1.676 millioner kroner).

Aktividasiden består hovedsakelig av aksjer i datterselskaper. Passivasiden består i det alt vesentlige av egenkapital. Egenkapitalen er hovedsakelig ren kjernekapital. Den rene kjernekapitaldekningen er beregnet til 98,84 prosent (84,38 prosent).

KONSERNET LANDKREDITT

I Landkredittkonsernet utgjør netto renteinntekter 411 millioner kroner (380 millioner kroner). Andre driftsinntekter beløper seg til 205 millioner kroner (206 millioner kroner). Sum driftskostnader utgjør 326 millioner kroner (311 millioner kroner) hvorav tap på utlån og kreditter utgjør 7 millioner kroner (8 millioner).

Utlånporteføljene i Landkreditt Bank og Landkreditt Boligkreditt tåler etter styrets vurdering eventuelle konjunkturedganger. Gjeldende kredittretningslinjer vil bli videreført, og det foreligger ingen signaler eller endringer i rammevilkår som tilsier endringer i forventningene til fremtidige tap. Årets tap på utlån utgjør 7 millioner kroner, tilsvarende 0,03 prosent av utlånsmassen. Porteføljen og tegningsretningslinjer i Landkreditt Forsikring kvalitetssikres løpende for å sikre at vi vokser med rett risiko. Selskapets forsikringsvolum må økes med kunder av god kvalitet for å bedre risikoevne og forsterke selskapets resultat. Vi har et godt utgangspunkt for videre lønnsom vekst gjennom Landkreditt sin sterke markedsposisjon i landbruket og eksisterende privatmarkedsportefølje.

Konsernet har et totalresultat på 225 millioner kroner i 2019 (234 millioner kroner). Resultatet foreslås i sin helhet tillagt egenkapitalen som for konsernet dermed øker fra 3.014 millioner kroner til 3.233 millioner kroner.

Balansen utgjør 30.155 millioner kroner (28.938 millioner kroner). Netto utlån utgjør 25.421 millioner kroner (24.054 millioner), innskudd fra kunder utgjør 17.931 millioner kroner (17.443 millioner kroner).

Kontantstrømoppstillingen viser at det har vært en meget god utlånsvekst i 2019 og at denne er finansiert ved en god vekst i innskudd fra kunder og netto opptak av nye verdipapirinnlån. Egenkapitalen er hovedsakelig ren kjernekapital, og den rene kjernekapitaldekningen er beregnet til 20,34 prosent (19,81 prosent).

Styret i Landkreditt SA anbefaler at årets overskudd på 225 millioner kroner i sin helhet overføres til annen egenkapital.

FRAMTIDSUTSIKTER

Landkreditt ligger foran sine vedtatte mål i overordnet strategi og er inne i en god fase hvor konsernet viser betydelig fremgang. Styret er av den oppfatning at videre vekststrategi for både bank, fond og forsikring gir utvikling og et bredde tilbud som gir gode Landkredittopplevelser til alle kunder og medlemmer.

Ambisjonen er fortsatt å bygge Landkreditt til en større og mer solid aktør slik at vi i fremtiden står sterkere i det å fylle vårt formål. Det forventes at tapene for konsernet også i fremtiden vil ligge på lave nivåer. Vi vil opprettholde en god innskuddsdekning samtidig som det ved opptak av obligasjonsinnlån legges sterk vekt på å ha en god forfallsstruktur. Styret forventer en

positiv resultatutvikling. Styret legger vekt på at vekst avstemmes mot resultatutvikling og opprettholdelse av en fortsatt solid kapitalbase.

TAKK

Styret retter en takk til alle kunder og medlemmer, ansatte i konsernet, tillitsvalgte, forretningsforbindelser og andre samarbeidspartnere for innsats og engasjement i 2019.

Oslo 31. desember 2019
13. februar 2020

Styret i Landkreditt SA

Hans Edvard Torp
Styreleder

Wenche Irene Kristiansen
Nestleder

Kai Linnes

Audhild Slapgård

Bjørn Kåre Grude

Hilde Husby

Øyvind Hestnes

Ole Laurits Lønnum
Konsernsjef

RESULTATREGNSKAP

	NOTE	2019	2018
Renter av utlån og fordringer på kredittinstitusjoner - amortisert kost		12 209	6 049
Renter av utlån og fordringer på kunder - amortisert kost		761 971	687 885
Renter av sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi over resultatet		40 274	20 594
Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden		814 455	714 527
Andre renteinntekter		28 102	36 756
Sum renteinntekter		842 557	751 283
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner		10	65
Renter på innskudd fra og gjeld til kunder		252 651	227 436
Renter på utstedte verdipapirer		146 865	121 239
Renter og kostnader på ansvarlig lånekapital		11 538	8 263
Rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden		411 065	357 004
Andre rentekostnader og kostnader		20 919	13 972
Sum rentekostnader og kostnader	9	431 983	370 975
Netto renteinntekter		410 573	380 307
Utbytter	15	2 508	1 738
Gebyrer og provisjonsinntekter	10	139 183	95 175
Gebyrer og provisjonskostnader	10	41 192	22 823
Netto inntekt på rentebærende verdipapirer vurdert til virkelig verdi	15	13 010	-17 865
Netto inntekt på aksjer og andeler vurdert til virkelig verdi	15	34 973	-5 380
Gevinst ved salg av aksjer i datterselskap		0	100 976
Oppjustering aksjer		0	14 070
Netto forsikringsinntekter	11	56 400	40 216
Sum andre driftsinntekter		204 882	206 107
Lønn og andre personalkostnader	14,19	169 801	161 391
Administrasjonskostnader		93 908	93 538
Avskrivninger	16,32	32 460	16 550
Andre driftskostnader	14	22 381	31 769
Tap på utlån	5	7 127	7 814
Sum driftskostnader		325 677	311 062
Driftsresultat før skatt	13,26	289 778	275 353
Andel resultat tilknyttede selskaper		0	-1 770
Skattekostnad	20	59 411	40 036
Årsresultat		230 367	233 547
ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER			
Årsresultat		230 367	233 547
Estimatavvik pensjoner	19	-7 782	806
Skatt av innregnede kostnader	20	1 945	-202
Sum resultatelementer som ikke vil bli reklassifisert til resultatet, etter skatt		-5 836	605
Sum øvrige resultatelementer som senere kan bli reklassifisert til resultat, etter skatt		0	0
Totalresultat		224 530	234 151
FORDELING AV PERIODENS RESULTAT			
Majoritetseiere		227 831	228 939
Minoritetseiere		2 535	4 608
Sum		230 367	233 547
FORDELING AV TOTALRESULTATET			
Majoritetseiere		221 995	229 544
Minoritetseiere		2 535	4 608
Sum		224 530	234 151

BALANSE

(Alle tall i hele tusen)

EIENDELER	NOTE	31.12.2019	31.12.2018
Kontanter og fordringer på sentralbanker		70 452	67 647
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	22	861 020	925 730
Utlån og fordringer på kunder	5,6,7,8	25 421 455	24 054 188
Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	15,28	2 988 927	3 156 066
Aksjer og andeler til virkelig verdi over resultatet	15,28	199 540	234 903
Gjenforsikringsandel brutto forsikringsforpliktelser	11	394 473	369 376
Utsatt skattefordel	20	0	4 503
Goodwill	16	27 674	27 674
Andre immaterielle eiendeler	16	47 860	48 191
Varige driftsmidler	16,32	111 227	23 861
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		32 498	26 120
Sum eiendeler	13,21,27,30	30 155 126	28 938 259
GJELD OG EGENKAPITAL			
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	23	340	16 211
Innskudd fra kunder	23	17 930 905	17 443 132
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	17,29	7 491 828	7 068 606
Betalbar skatt	20	53 939	66 075
Utsatt skatt	20	2 516	0
Annen gjeld	31	236 289	147 578
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		54 725	56 791
Pensjonsforpliktelser	19	12 097	2 682
Brutto forsikringsforpliktelser	11	808 445	792 619
Ansvarlig lånekapital	18,29	331 167	330 998
Sum gjeld		26 922 251	25 924 691
Minoritetsinteresser	13	21 559	19 023
Fondsobligasjoner	18,29	199 150	199 150
Annen egenkapital		3 012 167	2 795 394
Sum egenkapital	12	3 232 876	3 013 568
Sum gjeld og egenkapital	13,21,24,25,27,30	30 155 126	28 938 259

Oslo 31. desember 2019

13. februar 2020

Styret i Landkreditt SA

Hans Edvard Torp
Styreleder

Wenche Irene Kristiansen
Nestleder

Kai Linnes

Audhild Slapgård

Bjørn Kåre Grude

Hilde Husby

Øyvind Hestnes

Ole Laurits Lønnum
Konsernsjef

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

(Alle tall i hele tusen)	NOTE	2019	2018
Resultat før skatt		289 779	275 353
Resultatførte renter fra kunder		-814 455	-687 885
Innbetaling av renter fra kunder		803 142	686 213
Resultatførte rentekostnader		431 983	370 975
Utbetaling av renter		-425 992	-369 979
Utbetaling av renter på fondsobligasjoner	18	-9 435	-8 953
Endring eierinteresse tilknyttede selskaper		0	129 136
Finansielle instrumenter ført til virkelig verdi		35 363	9 622
Realisert gevinst salg datterselskap		0	-100 976
Avskrivninger	16	32 460	16 550
Inn- og utbetalinger av utlån til kunder		-1 355 954	-792 893
Inn- og utbetalinger ved omsetning av rentebærende papirer		249 460	-787 662
Inn- og utbetalinger av innskudd fra kunder		417 231	1 234 987
Forsikringsforpliktelser		-9 271	423 243
Tidsavgrensningsposter		103 411	-156 301
Tap på utlån	5	7 127	7 814
Betalte skatter		-67 543	-39 171
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		-335 298	210 073
Kjøp av langsiktig investering i aksjer		0	-139 882
Salg av langsiktig investering i aksjer		0	229 887
Salg av varige driftsmidler		0	0
Kjøp av varige driftsmidler		-106 145	-5 788
Kjøp av immaterielle eiendeler		-13 367	-13 092
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	16	-96 706	71 126
Opptak nye lån kredittinstitusjoner		0	983
Nedbetaling lån i kredittinstitusjoner		-15 904	0
Opptak av obligasjons- og sertifikatgjeld		2 402 452	1 387 853
Nedbetaling av obligasjons- og sertifikatgjeld		-1 997 000	-1 435 611
Opptak av ansvarlig obligasjonsgjeld		75 000	0
Nedbetaling av ansvarlig obligasjonsgjeld		-75 000	0
Utbetaling knyttet til leieforpliktelser		-19 449	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	25	370 099	-47 758
Netto endring likvider i året		-61 905	234 424
Likviditetsbeholdning 01.01.		993 377	758 953
Likviditetsbeholdning 31.12.		931 472	993 377
AVSTEMMING AV BEHOLDNING			
Kontanter og fordringer på sentralbanker		70 452	67 647
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		861 020	925 730

ENDRINGER I OPPTJENT EGENKAPITAL

	ANNEN EGENKAPITAL	FONDS- OBLIGASJONER	MINORITETS- INTERESSER	SUM
Egenkapital 01.01.2018	2 580 495	199 150	93 812	2 873 457
Endringer i estimatavvik pensjoner	806			806
Skatt av estimatavvik pensjoner	-202			-202
Renter betalt på fondsobligasjoner i 2018	-8 953			-8 953
Andre korreksjoner	-303			-303
Nedbetaling av egne utstedte fondsobligasjoner		-150 000		-150 000
Utstedelse av egne fondsobligasjoner		150 000		150 000
Kjøp av aksjer i Landkreditt Forsikring	-5 389		19 862	14 473
Salg av aksjer i Landkreditt Finans			-99 258	-99 258
Periodens resultat	228 939		4 608	233 547
Egenkapital 31.12.2018	2 795 394	199 150	19 024	3 013 567
Egenkapital 01.01.2019	2 795 394	199 150	19 024	3 013 567
Endringer i estimatavvik pensjoner	-7 782			-7 782
Skatt av estimatavvik pensjoner	1 945			1 945
Renter betalt på fondsobligasjoner i 2019	-9 435			-9 435
Prinsippendring Landkreditt Forsikring	4 213			4 213
Periodens resultat	227 831		2 535	230 367
Egenkapital 31.12.2019	3 012 167	199 150	21 559	3 232 876

NOTER

NOTE 1 GENERELL INFORMASJON

Landkreditt SA er morselskap i finanskonsern etter holdingmodellen og benevnt som samvirkeforetak av låntakere. Samvirkeforetaket er morselskap i finanskonsernet Landkreditt. Konsernet omfatter Landkreditt SA, Landkreditt Bank AS, Landkreditt Boligkreditt AS, Landkreditt Forsikring AS og Landkreditt Forvaltning AS. Landkreditt Forsikring AS ble fra 1. juni 2018 reklassifisert fra tilknyttet selskap til datterselskap, og er fullt ut konsolidert inn i konsernet fra samme dato.

Landkreditts formål er å eie eller delta i andre foretak som driver bankvirksomhet, forsikringsvirksomhet og virksomhet forbundet med dette. Landkreditts overordnede mål er ved

forvaltning av egen formue og gjennom egne datterselskaper og/eller deltagelse i andre foretak å bidra til bedret økonomi for medlemmene ved å tilby gode finansielle tjenester. Alle som har lån i Landkreditt Bank sikret med pant i landbruks- eiendom eller driftskreditt er medlemmer i Landkreditt SA.

Landkreditt SA er registrert og hjemmehørende i Norge og har hovedkontor i Karl Johans gate 45, Oslo.

Årsregnskapet for konsernet Landkreditt ble behandlet og godkjent av styret 13. februar 2020 og offentliggjort samme dag.

NOTE 2 SAMMENDRAG AV DE VIKTIGSTE REGNSKAPSPRINSIPPENE

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Prinsippene er benyttet på lik måte i alle perioder som er presentert med mindre noe annet fremgår av beskrivelsen. Alle beløp i regnskap og noter er avrundet til nærmeste hele tusen kroner dersom ikke annet er oppgitt.

2.1 BASISPRINSIPPER

Konsernregnskapet for Landkreditt er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) som fastsatt av EU og tilhørende fortolkninger samt årsregnskapsforskriften for banker, finansieringsforetak, med mer.

Konsernregnskapet er utarbeidet basert på historisk kost prinsippet med unntak av finansielle eiendeler vurdert til virkelig verdi.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet i note 4.

Morselskapet Landkreditt SA AS avlegger regnskap i samsvar med årsregnskapsforskriften m.m. paragraf § 1-6 om forenklet IFRS. Dette innebærer at måling og innregning fullt ut er i samsvar med IFRS. Årsregnskapsforskriften endres med virkning fra 1.1.2020 og Landkreditt SA vil fra denne dato avlegge årsregnskap i samsvar med forskriftens paragraf § 1-3 b). Endringene medfører ingen endringer i innregning eller måling.

NYE OG ENDREDE PUBLISERTE STANDARDER MED IKRAFT-TREDELSE I 2019

Konsernet har implementert følgende standarder og endringer for regnskapsperioden som startet 1. januar 2019:

- IFRS 16 – Leieavtaler

Den nye standarden trådte i kraft 1. januar 2019 og erstattet IAS 17 Leieavtaler. Under denne standarden, er retten til å bruke en leid gjenstand en eiendel og forpliktelsen til å betale leie en gjeld som skal balanseføres. IFRS 16 inneholder valgmulighet til å unnlate å innregne bruksretten og leieforpliktelsen for en leieavtale dersom leieavtalen er kortsiktig (under 12 måneder) eller den underliggende eiendelen har lav verdi. Konsernet har benyttet seg av dette unntaket. Konsernet har leieavtaler på kontorbygg som faller inn under den nye standarden.

Videre har Landkreditt valgt modifisert retrospektiv tilnærming og tatt hele effekten av overgangen mot åpningsbalansen 1. januar 2019.

Se note 32 for overgangsopplysninger og andre noteopplysninger knyttet til leieavtaler.

STANDARDER, ENDRINGER OG FORTOLKNINGER TIL EKSISTERENDE STANDARDER SOM IKKE ER TRÅDT I KRAFT OG HVOR KONSERNET IKKE HAR VALGT TIDLIG ANVENDELSE

Det er ingen nye IFRS eller IFRIC-fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å ha en vesentlig påvirkning på konsernets regnskap.

2.2 KONSOLIDERINGSPRINSIPPER

Datterselskaper er alle enheter som Landkreditt har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når konsernet er utsatt for svingninger i avkastningen fra enheten og har evnen til å påvirke denne avkastningen gjennom sin innflytelse over enheten. Datterselskap konsolideres fra dagen kontroll oppstår. Konsolidering opphører når kontroll opphører

Konsernregnskapet omfatter Landkreditt SA og datterselskapene Landkreditt Bank AS (100 prosent), Landkreditt Boligkreditt AS (100 prosent), Landkreditt Forvaltning AS (100 prosent) og Landkreditt Forsikring AS (92,6 prosent). Det er anvendt enhetlige regnskapsprinsipper for alle selskapene som inngår i konsernregnskapet. Alle inntekter, kostnader, tap og gevinster som direkte angår et konsernselskap inntektsføres/belastes dette konsernselskapets regnskap. Felleskostnader belastes det enkelte selskap med den andel som vedrører dette selskapets aktiviteter. Konserninterne transaksjoner verdsettes til markedspriser.

Konserninterne transaksjoner, mellomværende og urealisert for tjeneste mellom konsernselskaper er eliminert. Urealiserte tap elimineres, men vurderes som en indikator på verdifall i forhold til nedskrivning av den overførte eiendelen. Regnskapene til datterselskaper omarbeides når dette er nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

2.3 SEGMENTINFORMASJON

Et virksomhetssegment er en del av virksomheten som leverer produkter eller tjenester som er gjenstand for risiko og avkastning som er forskjellig fra andre virksomhetsområder. Virksomhetssegmenter rapporteres på lik måte som ved intern rapportering til selskapets øverste beslutningstaker. Øverste beslutningstaker, som er ansvarlig for allokering av ressurser til og vurdering av inntjening i segmentene, er definert som konsernledelsen.

Konsernledelsen benytter ikke segmentregnskap i sine vurderinger, men benytter de respektives selskaps resultatoppstillinger (se note 13).

2.4 OMREGNING AV UTENLANDSK VALUTA (A) FUNKSJONELL VALUTA OG PRESENTASJONSVALUTA

Konsernregnskapet er presentert i norske kroner som er både den funksjonelle valutaen og presentasjonsvalutaen til morselskap og alle datterselskaper.

(B) TRANSAKSJONER OG BALANSEPOSTER

Transaksjoner i utenlandsk valuta regnes om til den funksjonelle valutaen ved bruk av transaksjonskursen. Valutagevinster/-tap som oppstår ved gjennomføring av slike transaksjoner, og ved omregning av pengeposter (eiendeler og gjeld) i utenlandsk valuta ved årets slutt til kursen på balansedagen, resultatføres.

2.5 VARIGE DRIFTSMIDLER

Tomter og bygninger vurderes til historisk kost, med fradrag for etterfølgende avskrivninger på bygninger. Øvrige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmiddelet. Påfølgende utgifter legges til

driftsmiddelets balanseførte verdi eller balanseføres separat, når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet, og utgiften kan måles pålitelig. Regnskapsført beløp knyttet til utskiftede eiendeler resultatføres. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost avskrives over forventet utnyttbar levetid som er:

Maskiner	3–10 år
Inventar og utstyr	3–10 år

Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp.

Gevinst og tap ved avgang resultatføres, under andre gevinster/-tap, netto og utgjør forskjellen mellom salgspris og balanseført verdi.

2.6 IMMATERIELLE EIENDELER

Kjøpte programvarer og lisenser balanseføres til anskaffelseskost (inklusive utgifter til å få programmene operative) og avskrives over forventet utnyttbar levetid, som normalt er 3–5 år.

Landkreditt Bank har en evigvarende lisens for å drive betalingsformidling som løpende vurderes for nedskrivning.

Som hovedregel kostnadsføres utgifter til utvikling og vedlikehold av programvare etter hvert som de påløper. Utgifter direkte forbundet med utvikling av unik, identifiserbar programvare som eies av selskaper i konsernet, og hvor det er sannsynlig at det vil genereres netto økonomiske fordeler i mer enn ett år, balanseføres som immateriell eiendel.

2.7 VERDIFALL PÅ IKKE-FINANSIELLE EIENDELER

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid, avskrives ikke og vurderes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte verdi.

En nedskrivning resultatføres med forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall, grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige og inngående kontantstrømmer (kontantstrømgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler, unntatt goodwill.

2.8 FINANSIELLE INSTRUMENTER

Finansielle eiendeler og forpliktelser balanseføres på det tidspunkt konsernet blir part i instrumentets kontraktmessige betingelser. Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på

oppgjørstidspunktet. Investeringer fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og konsernet i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er oppfylt, kansellert eller utløpt.

(A) FINANSIELLE EIENDELER

Klassifikasjon og måling av finansielle eiendeler, bortsett fra egenkapitalinstrumenter og derivater, vurderes ut fra en kombinasjon av enhetens forretningsmodell for styring av eiendelene og instrumentets kontraktsmessige kontantstrømmerkarakteristikker.

FINANSIELLE EIENDELER BLIR VED FØRSTE GANGS INNREGNING KLASIFISERT I EN AV FØLGENDE MÅLEKATEGORIER:

- Gjeldsinstrumenter til amortisert kost
- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

GJELDSINSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

Gjeldsinstrumenter til amortisert kost er gjeldsinstrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer.

GJELDSINSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI OVER UTVIDET RESULTAT

Finansielle eiendeler som ikke tilfredsstiller kravene til å bli regnskapsført til amortisert kost eller virkelig verdi over utvidet resultat, blir regnskapsført til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle eiendeler består av kontanter og fordringer på sentralbanker, utlån og fordringer på kredittinstitusjoner, utlån og fordringer på kunder, sertifikater og obligasjoner, herunder rentefond, samt egenkapitalinstrumenter i form av aksjer og aksjefond.

Utlån til kunder består i all hovedsak av utlån til landbruket og til privatmarkedet. Konsernet har kun utlån til kunder som har kontraktsmessige kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsfestede kontantstrømmer. I konsernet blir derfor alle utlån til kunder regnskapsført til amortisert kost.

Kontanter og fordringer på sentralbanker og utlån til kredittinstitusjoner har kontraktsmessige kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og holdes i en forretningsmodell for å motta kontraktsfestede kontantstrømmer. Disse blir regnskapsført til amortisert kost.

For finansielle eiendeler som måles til amortisert kost er renteinntekter inkludert i linjen «Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetode» og forventet kreditttap inkludert i linjen «Tap på utlån».

Sertifikater, obligasjoner og andeler i rentefond er del av en portefølje hvor oppfølging og beslutning gjøres på bakgrunn av virkelig verdi i samsvar med en dokumentert risikohåndtering- og investeringsstrategi. Papirer selges og kjøpes løpende. Beslutninger baseres på oppnådd avkastning ved salg, eller en

forventet fremtidig utvikling i virkelig verdi ved kjøp, og bærer dermed preg av å være en handelsportefølje. Porteføljen blir regnskapsført til virkelig verdi over resultatet. Realiserte og urealiserte gevinster og tap inngår i «Netto inntekt på finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi» mens renteinntekter inngår i linjen «Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetode».

Egenkapitalinstrumenter er klassifisert til virkelig verdi over resultatet og presentert som «Aksjer og andeler til virkelig verdi over resultatet». Realiserte og urealiserte gevinster og tap inngår i «Netto inntekt på finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi» mens utbytte inngår i «Utbytte».

Finansielle eiendeler blir testet for nedskrivning. Se note 2.12 for beskrivelse av modell og prinsipper.

B) FINANSIELLE FORPLIKTELSER

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost. Landkredits finansielle forpliktelser består av «Innskudd fra kredittinstitusjoner», «Innskudd fra kunder», «Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost» samt «Ansvarlig lånekapital».

Rentekostnader inngår i linjen «Rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden».

2.9 NETTOPRESENTASJON AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER

Finansielle eiendeler og forpliktelser presenteres netto i balansen bare når det er en ubetinget motregningsrett som kan håndheves juridisk, og en har til hensikt å gjøre opp netto eller realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen samtidig.

2.10 VURDERING AV VIRKELIG VERDI

Landkredit benytter nivåinndeling ved vurdering av virkelig verdi (se note 28).

Konsernet har et team som har ansvaret for verdsettelsen av ulike eiendeler og forpliktelser for regnskapsformål. Teamet rapporterer til visekonsernsjef. De faktiske resultater fra periodens verdsettelse rapporteres også til revisjonsutvalget i forbindelse med regnskapsavleggelsen. Revisjonsutvalget mottar rapporter om endringer i prinsipper for verdsettelse.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på omsetningskurs på balansedagen.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked bestemmes ved å bruke verdsettelsesteknikker. Konsernet benytter ulike metoder og gjør forutsetninger basert på markedsforholdene som eksisterer på hver balansedag. For langsiktige forpliktelser benyttes omsetningskurs for det aktuelle instrument eller for et lignende instrument. Andre teknikker, slik som diskontert verdi på fremtidige kontantstrømmer benyttes for å fastsette virkelig verdi for øvrige finansielle instrumenter.

Virkelig verdi på finansielle forpliktelser estimeres ved å diskontere fremtidige kontraktsfestede kontantstrømmer med konsernets alternative markedsrente for tilsvarende finansielle instrumenter.

Hvis det på balansetidspunktet er lenge siden siste omsetning av et rentebærende verdipapir, estimeres virkelig verdi ved å legge et spreadtillegg til markedsrenten på balansetidspunktet. Tillegget i spreaden er i henhold til markedets oppfatning av risikoen på balansetidspunktet. Alle input i modellen er markedsbaserte

2.11 NEDSKRIVNINGSMODELL

Under IFRS 9 avsettes det løpende for forventet tap. Modellen for nedskrivninger gjelder for finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter, og som måles til amortisert kost eller virkelig verdi med verdiendringer ført over utvidet resultat. I tillegg er også lånetilsagn og finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og leieavtalefordringer omfattet.

Måling av nedskrivning for forventet tap avhenger av om kredittrisiko har økt vesentlig siden førstegangsinnregning. Ved førstegangsinnregning, og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, er nedskrivningene basert på 12-måneders forventet tap («trinn 1»). 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Dersom kredittrisiko har økt vesentlig siden førstegangs innregning er nedskrivningene basert på forventet tap over hele levetiden («trinn 2» og «trinn 3»).

Uavhengig av dette kan en anta at kredittrisiko ikke har økt vesentlig siden førstegangsinnregning dersom det finansielle instrumentet anses å ha en lav kredittrisiko på rapporteringstidspunktet.

Konsernet har benyttet unntaket om lav kredittrisiko for balansepostene «Kontanter og fordringer på sentralbanker» og «Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner».

Landkreditt har etter bestemmelsene i IFRS 9 valgt en tapsgradstilnærming for å estimere forventet kredittap. Tapsgrad er beregnet per kundeselement ved å dividere konstaterede tap (NOK) over de siste 7 årene med diskontert volum (NOK) i samme periode. Beregningen foretas årlig ved bruk av automatisert og dokumentert kode i vårt datavarehus. I forbindelse med levetidsberegning av forventet tap blir også nedbetalingsfaktor beregnet per segment. Tabellene nedenfor viser gjennomsnittlig nedbetaling per år uttrykt ved gjenstående eksponering i prosent per 01.07.2019.

Det var ingen konstaterede tap på lån gitt til personkunder (PM) i perioden, noe som gir begrenset mulighet til å matematisk beregne tapsgrad for dette segmentet. Vi har derfor benyttet våre beregninger og innsikt fra LB-segmentet for å sette tapsgrad for PM, siden det er store likhetstrekk mellom disse to segmentene. Boligmarkedet er i dag høyt priset og har en iboende usikkerhet i forhold til fremtidig verdiutvikling. Med en konservativ belåningsgrad i porteføljen forventes imidlertid lave tap og endelig tapsgrad er derfor satt til 0,04 prosent.

I forbindelse med levetidsberegning av forventet tap har nedbetalingsfaktor blitt beregnet per segment. Tabellene nedenfor viser gjennomsnittlig nedbetaling per år uttrykt ved gjenstående eksponering i prosent. Tapsgrad per segment fremgår også.

NEDBETALINGSPLAN/TAPSGRAD

ÅR	LB		PM		SMB	
	NEDBETALING %	TAPSGRAD %	NEDBETALING %	TAPSGRAD %	NEDBETALING %	TAPSGRAD %
1	100	0,07	100	0,04	100	0,37
2	74	0,07	66	0,04	70	0,37
3	58	0,07	48	0,04	55	0,37
4	47	0,07	35	0,04	41	0,37
5	36	0,07	25	0,04	27	0,37
6	27	0,07	19	0,04	20	0,37
7	21	0,07	14	0,04	15	0,37
8	16	0,07	10	0,04	11	0,37
9	12	0,07	8	0,04	8	0,37
10	9	0,07	6	0,04	6	0,37
11	7	0,07	4	0,04	4	0,37
12	5	0,07	3	0,04	3	0,37
13	4	0,07	2	0,04	2	0,37
14	3	0,07	2	0,04	2	0,37
15	2	0,07	1	0,04	1	0,37

Ovennevnte tapsgrader og nedbetalingsfaktorer ligger til grunn for konsernets estimering av kredittap etter IFRS 9.

Som beskrevet over går nedskrivning til tap på utlån og fordringer gjennom tre trinn ettersom kredittrisikoen endrer seg.

Uavhengig av trinn blir det beregnet forventet tap på poster utenfor balansen, så som garantier og ubenyttede rammer på kreditter.

TRINN 1

Ved første gangs regnskapsføring beregner selskapet et dag-1 tap, tilsvarende 12 måneders forventet kredittap.

Trinn1 omfatter alle finansielle eiendeler som ikke har en vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsinnregning, eller har lav kredittrisiko ved førstegangsinnregning. Avsetningen for tap tilsvarer neste 12 måneders forventede tap. Alle lån og fordringer som ikke er overført til trinn 2 eller 3 er plassert i denne kategorien.

TRINN 2

Omfatter lån og fordringer som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning (med mindre de har lav kredittrisiko på balansedagen), men hvor det ikke er objektive bevis for tap. For disse eiendelene avsetter konsernet for forventet tap over hele den kontraktsfestede levetiden. Landkreditt har definert at vesentlig økning i kredittrisiko ved utlån til kunder inntreffer dersom betaling er forsinket med 30 dager eller mer, og/eller der hvor svekket betjeningsevne avdekkes i konsernets interne risikostyring og klassifiseringsmodeller.

Renteinntekter knyttet til utlån i trinn1 og trinn 2 blir beregnet etter den effektive rentemetoden på den brutto balanseførte verdien.

TRINN 3

Består av utlån og fordringer som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse, og hvor det er objektive bevis på tap på balansedatoen. For disse eiendelene avsettes det også for forventet tap over hele den kontraktsfestede levetiden. Konsernet har definert vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse, og hvor det er objektive bevis på tap på balansedatoen, til å inntreffe ved overtrekk og restanser eldre enn 90 dager.

Disse lånene er presentert netto i konsernets balanse og renteinntekter på utlån i trinn 3 blir beregnet basert på netto balanseført verdi.

Lån som er i trinn 2 eller 3 kan ikke re-klassifiseres til et lavere trinn før etter minimum 3 måneder etter at de erklært friske igjen.

Konsernet benytter ikke bestemmelsen som gir mulighet for kategorisering «low risk», slik at alle negative bevegelser mellom risikoklassene nedenfor oppfattes som vesentlig økning i kredittrisiko.

REGELSETT TRINN PLASSERING		NY RISIKOKLASSE				
		A	B	C	D	E
START RISIKO- KLASSE	A	1	2	2	2	3
	B	1	1	2	2	3
	C	1	1	1	2	3
	D	1	1	1	1	3
	E	3	3	3	3	3

Tabellen viser hvordan første gangs innregning («start risiko klasse» til høyre), sammen med dagens risiko klasse («ny risiko klasse» øverst) identifiserer hva som er vesentlig økning i kredittrisiko og respektiv plassering i trinn.

Risikoklasse A: Kunder med svært god betjeningsevne, og som gir økonomisk handlefrihet og mulighet for sparing

Risikoklasse B: Kunder med god betjeningsevne som gir økonomisk handlefrihet

Risikoklasse C: Kunder med tilstrekkelig betjeningsevne til å dekke alle husholdningens kostnader

Risikoklasse D: Kunder uten tilstrekkelig betjeningsevne til å dekke alle husholdningens kostnader

Risikoklasse E: Kunder med lån/engasjement som har ubetalte terminer eldre enn 90 dager

Selve tapsavsetningen for konti i trinn 1 beregnes ved å multiplisere engasjementet med tapsgrad. For trinn 2 og 3 skal det beregnes forventet kredittap over hele engasjementets løpetid og som skal neddiskonteres til nåverdi basert på effektiv rente. Dette gjøres ved å summere det multipliserte av tapsgrad og forventet engasjement per fremtidige år hensyntatt nedbetalingsfaktor. Endelig justeres forventet kredittap (tapsavsetningen) for trinn 1, 2 og 3 basert på vurderinger av de nærmeste års makroøkonomiske utsikter. Herunder vår samlede vurdering av renteutvikling, boligpriser, arbeidsledighet og faktorer som kan påvirke matproduksjon som gjennom sannsynlighetsvektet utfall vil kunne påvirke tapsavsetningen.

De nevnte makrovariabler overvåkes fortløpende og vurderes minimum årlig med mindre særlige signaler krever annet. Vurderingene tar utgangspunkt i ulike kilder som Norges Bank (Finansiell stabilitet og pengepolitisk rapport), SSB (arbeidsledighetsstatistikk), Eiendom Norge (Boligprisutvikling) og Tine, Nortura og Agri Analyse (Landbrukets bransjeråd og Landbruksbarometer).

Per 01.08.2019 ble makromodellen, som påvirker konsernets tapsestimat (ECL), justert til å øke sannsynlighet for negativ utvikling hvor også utfall/betydning av et negativt scenario ble skjerpet. Dette på grunnlag av følgende oppsummerende vurderinger;

Arbeidsledigheten er stabilt lav i Norge og slik er også forventningen videre. Vi tror dette vil virke som en misligholdsbuffer ved eventuelle boligprisfall. Selv om boligprisveksten har avtatt markant i det siste, og prisene forventes å falle noe, ser vi ingen akutte problemer i kombinasjonen ledighet og boligprisfall.

Imidlertid er renten på vei opp og den forventes å øke fremover. Fra dagens historisk lave nivå justerer vi derfor troen på bedre tider ned fra 10 til 5 prosent sannsynlig. Samtidig forsterkes vår tro på at renteøkning fremover vil kunne gi økte betalingsproblemer og vi justerer sannsynligheten for pessimistisk utfall opp fra 30 til 35 prosent, og øker betydningen av et eventuelt virkelig pessimistisk scenario fra 110 prosent til 130 prosent. Enkelte variabler, som særlig påvirker landbruksporteføljen, gir også støtte til noe mer pessimisme i modellen fremover som blant annet klimaendringer (f.eks tørkeproblematikk), og problemer med overproduksjon på flere landbruksprodukter.

SANNSYNLIGHETSVEKTING AV FORVENTET TAP

UTFALL	FAKTOR FOR UTFALL (%)	SANNSYNLIGHET (%)
Forventet	100	60
Pessimistisk	130	35
Optimistisk	90	5

Tabellen under viser macro scenarioers sensitivitet på ECL gitt hvert scenario vektet 100 prosent

	RAPPORT UNDER IFRS 9	FORVENTET SCENARIO	OPTIMISTISK SCENARIO	PESSIMISTISK SCENARIO
Privatmarked	13 609	13 609	13 138	15 023
Næringslivsmarked	62 119	62 119	60 146	68 040
Totalt	75 728	75 728	73 283	83 062

Kvantitativ informasjon om maksimal kreditteksponering, forfalte og nedskrevne lån finnes i note 5, 6 og 30.

KONTANTER OG FORDRINGER PÅ SENTRALBANKER

Konsernets Kontanter og fordringer på sentralbanker er utelukkende mot Norges Bank. Norges Bank er ratet Aaa hos Moodys og AAA/A-1+ fra S & P og oppfylder dermed standardens presumpsjon om lav kredittisiko. Norges Bank har en PD på 0,00 og konsernet gjør følgelig ikke noen tapsavsetninger knyttet til denne balanseposten.

UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KREDITTINSTITUSJONER

Konsernets Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner er mot finansinstitusjoner med minimum A- rating og oppfylder dermed standardens presumpsjon om lav kredittisiko. Konsernet har vurdert at dette, sammenholdt med LGD, lav eksponering, det faktum at størsteparten av eksponeringer er mot en systemviktig bank, og at eksponeringen i all vesentlighet er over-night plasseringer, gir uvesentlige tapsavsetninger. Det er derfor foreløpig ikke foretatt tapsavsetninger knyttet til denne balanseposten.

2.12 GJENFORSIKRINGSANDEL BRUTTO FORSIKRINGSFORPLIKTELSE

Gjenforsikringsandelen omfatter de beløp som selskapet forventer å motta fra gjenforsikringsselskaper i henhold til inngåtte gjenforsikringsavtaler. Andelen skal nedskrives dersom den har

falt i verdi. Verdifall inntreffer hvis man har mottatt objektiv informasjon om at krav ikke betales, og der virkningen av dette kan måles på pålitelig måte.

2.13 FINANSIELLE GARANTIER

Landkredit Bank har avgitt garantier til landbruks-, bygge- og transportsektorene. Finansielle garantier innregnes til virkelig verdi ved første gangs måling, og deretter til det høyeste av hva som følger av hhv. forventet tap etter IFRS 9 og beløp ved første gangs måling, korrigert for totalt inntektsført beløp etter IFRS 15. Provisjonen periodiseres over garantiens løpetid. Kommer garantien til utbetaling, omgjøres garantien til finansiell eiendel og bokføres i balansen på linjen Utlån og fordringer på kunder. Nedskrivninger på finansielle garantier bokføres som tap på utlån.

2.14 VURDERING AV ANDRE FORPLIKTELSE

Leverandørgjeld og andre forpliktelser bokføres til nominell verdi og reguleres ikke for renteendringer.

2.15 UTSATT SKATT

Utsatt skatt er forskjeller mellom regnskapsført verdi i balansen av en eiendel eller forpliktelse, og eiendelens eller forpliktelsens skattemessige verdi. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser som gjelder på balansedagen. Utsatt skattefordel blir balanseført i den utstrekning det er sannsynlig at den vil kunne

benyttes mot fremtidig skattepliktig inntekt. Utsatt skatt og utsatt skattefordel nettoføres.

2.16 PENSJONSFORPLIKTELSER

Selskapene i konsernet har ulike pensjonsordninger. Pensjonsordningene er i hovedsak finansiert gjennom innbetalinger til forsikringselskaper, fastsatt basert på periodiske aktuarberegninger. Konsernet har både ytelsesplaner og innskuddsplaner. Landkreditt Bank lukket i 2015 den ytelsesbaserte pensjonsordningen, og overført alle ansatte født etter 1963 til en innskuddspensjonsordning. Ansatte født i 1963 eller tidligere ble værende i ytelsespensjonsordningen. Det ble utstedt fripoliser for alle som ble overført til innskuddspensjon, samt at det blir utbetalt en månedlig kompensasjon som løpende er klassifisert som lønnskostnad.

En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år ansatt i selskapet og lønn.

En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor arbeidsgiver betaler faste bidrag til en separat juridisk enhet. Arbeidsgiver har ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er blitt betalt. Arbeidsgiver har ingen juridisk eller annen forpliktelse til å betale ytterligere bidrag hvis enheten ikke har nok midler til å betale alle ansatte ytelser knyttet til opptjening i inneværende eller tidligere perioder. Ved innskuddsplaner betaler arbeidsgiver innskudd til offentlig eller privat administrerte forsikringsplaner for pensjon på obligatorisk, avtalemessig eller frivillig basis. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad når de forfaller. Forskuddsbetalte innskudd bokføres som en eiendel i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere fremtidige innbetalinger.

Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen fratrukket virkelig verdi av pensjonsmidlene. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte fremtidige utbetalinger med OMF-rentekurven, da dette markedet anses dypt. OMF (obligasjoner med fortrinnsrett) utstedes av selskaper med høy kredittverdighet. Forpliktelsene kan ha inntil 30 års løpetid, og OMF-renten skal ha tilnærmet den samme løpetiden som den relaterte pensjonsforpliktelsen. Bruk av foretaksobligasjon som diskonteringsrente krever at det finnes foretaksobligasjoner med lang løpetid, høy kvalitet, i samme valuta, og at det er et dypt marked for slike obligasjoner. Markedsaktører har fremholdt at OMF-markedet er dypt, og at prisingen i markedet er pålitelig. Analyser utført eksempelvis av aktører som Gabler Wassum, samt interne analyser, hensyntatt rentebytteavtaler, underbygger at det finnes et dypt og likvid marked for foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet, konsentrert til OMF. Det norske OMF-markedet har blitt mer velutviklet etter finanskrisen, og har høy kreditt-rating. Norsk regnskapsstiftelse konkluderte med, i sin oppdaterte veiledning for pensjonsforutsetningen per 31.12.2012, at OMF-renten ikke kan avvises som basis for fastsettelse av diskonteringsrenten. Landkreditt konsernet

har derfor konkludert med å legge OMF-renten til grunn som diskonteringsrente for beregning av pensjonsforpliktelsen.

Estimatavvik som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene føres over utvidet resultat.

Endringer i pensjonsplanens ytelser kostnadsføres eller inntektsføres løpende i resultatregnskapet, med mindre rettighetene etter den nye pensjonsplanen er betinget av at arbeidstakeren blir værende i tjeneste i en spesifisert tidsperiode (opptjeningsperiode). I dette tilfellet amortiseres kostnaden knyttet til endret ytelse lineært over opptjeningsperioden.

2.17 AVSETNINGER

Landkreditt regnskapsfører avsetninger for eventuelle utbedringer, restrukturering og rettslige krav når det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser der det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør i form av en overføring av økonomiske ressurser, og forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet

Det settes ikke av for fremtidige driftstap. I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsene vil komme til oppgjør ved å vurdere gruppen under ett. Avsetning for gruppen regnskapsføres selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til gruppens enkeltelementer kan være lav.

Avsetninger måles til nåverdien av forventede utbetalinger for å innfri forpliktelsen. Det benyttes en diskonteringsssats før skatt som reflekterer nåværende markedssituasjon og risiko spesifikk for hendelsen.

Det eksisterer ingen juridiske eller selvpålagte hendelser med sannsynlighet for oppgjør som har medført noen slike avsetninger i regnskapet per 31.12.2019.

2.18 BRUTTO FORSIKRINGSFORPLIKTELSER

Består av avsetning for ikke opptjent premie samt erstatningsavsetninger.

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie er den premien som ikke er opptjent i inneværende periode. Opptjeningen skjer i takt med kontraktens lengde, som i all vesentlighet er 12 måneder.

Erstatningsavsetninger dekker skader som er oppstått og meldt ved utgangen av regnskapsåret. Denne betegnes som RBNS (Reported but not settled). I tillegg skal avsetningen dekke skader som er inntruffet, men ikke meldt til selskapet. Denne betegnes som IBNR (Incurred but not reported). For inntrufne, ikke meldte skader avsettes det ved hjelp av statistiske metoder, beregnet av aktuar.

2.19 LEIEAVTALER

KONSERNET SOM LEIETAKER

Ved inngåelse av en kontrakt vurderer konsernet om kontrakten inneholder en leieavtale. Kontraktene inneholder en leieavtale dersom kontrakten overfører retten til å ha kontroll

med bruken av en identifisert eiendel i en periode i bytte om et vederlag.

IFRS 16 inneholder valgmulighet til å unnlate å innregne bruksretten og leieforpliktelsen for en leieavtale dersom leieavtalen er kortsiktig (under 12 måneder) eller den underliggende eiendelen har lav verdi. Landkreditt har benyttet seg av dette unntaket. For disse leieavtalene blir kostnaden innregnet lineært over leieperioden.

For øvrige leieavtaler innregner konsernet på iverksettelsestidspunktet en bruksrett og en leieforpliktelse.

Leieforpliktelsen måles ved førstegangsinnregning til nåverdien av leiebetalinger som ikke er betalt på tidspunkt for regnskapsavleggelsen. Diskonteringsrenten som blir benyttet er foretaket/konsernets marginale lånerente. Ved etterfølgende målinger måles leasingforpliktelsen til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Leieforpliktelsen måles på nytt når det skjer en endring i fremtidige leiebetalinger som oppstår som følge av endring i en indeks eller hvis konsernet endrer vurdering om den vil utøve forlengelses- eller termineringsopsjoner. Når leasingforpliktelsen måles på nytt på denne måten, foretas en tilsvarende justering av balanseført verdi av bruksretten, eller blir ført i resultatet dersom den balanseførte verdien av bruksretten er redusert til null.

Ved første gangs innregning i balansen måles bruksretten til anskaffelseskost dvs. leieforpliktelsen (nåverdi av leiebetalinger) pluss forskudsleiepluss og eventuelle direkte anskaffelseskostnader. I etterfølgende perioder måles bruksretten ved anvendelse av en anskaffelsesmodell.

Bruksretten inngår i linjen «Varige driftsmidler» mens leieforpliktelsen inngår i linjen «Annen gjeld»

KONSERNET SOM UTLEIER

Landkreditt har ingen fremleie av kontorlokaler til selskaper utenfor konsernet, og har derfor ingen fremleie klassifisert som finansielle leieavtaler.

2.20 UTSTEDTE FONDSOBLIGASJONER

Evigvarende fondsobligasjoner hvor konsernet har en ubetinget rett til ikke å betale renter er klassifisert som egenkapital. Utbetalte renter presenteres som fradrag i aksjonærenes egenkapital. Skatteeffekten av rentene presenteres i resultatet.

2.21 EGENKAPITAL

Landkreditt er et samvirkeforetak innen finansområdet. Landkreditts formål er å eie eller delta i andre foretak som driver bankvirksomhet, forsikringsvirksomhet og virksomhet forbundet med dette. Landkreditts overordnede mål er ved forvaltning av egen formue og gjennom datterselskaper eller deltagelse i andre foretak å bidra til bedre økonomi for medlemmene ved å tilby gode finansielle tjenester. Alle som har lån i Landkreditt Bank, sikret med pant i landbrukseiendom og/eller driftskreditt er medlemmer i Landkreditt.

2.22 RENTEINNTEKTER OG –KOSTNADER

Renteinntekter og –kostnader inntektsføres ved bruk av den effektive rentemetoden. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres dermed over forventet løpetid. Den effektive rente metode er en metode for beregning av amortisert kost av en finansiell eiendel eller finansiell forpliktelse og fordeling av renteinntekt eller rentekostnad over den relevante periode. Den effektive renten er den renten som diskonterer den forventede fremtidige kontantstrøm til en balanseført verdi over den forventede levetiden til det finansielle instrumentet.

Inntektsføring av renter etter den effektive rentemetoden benyttes både for balanseposter som vurderes til amortisert kost og balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet. Renteinntekter på nedskrevne engasjementer beregnes som effektiv rente av nedskrevet verdi for engasjementer i trinn 3.

2.23 UTBYTTE

Utbytte resultatføres når rett til å motta betaling oppstår.

2.24 GEBYRINNTEKTER OG - KOSTNADER

Gebyrer og provisjoner inntekts- og kostnadsføres i den perioden de er opptjent (inntekt) eller påløpt (kostnad).

2.25 NETTO INNTEKT PÅ RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER VURDERT TIL VIRKELIG VERDI

Oppstår fra realiserte og urealiserte gevinster og tap på rentebærende verdipapirer og andre renteinstrumenter.

2.26 NETTO INNTEKT PÅ AKSJER OG ANDELER VURDERT TIL VIRKELIG VERDI

Oppstår fra realiserte og urealiserte gevinster og tap på aksjer og andeler.

2.27 NETTO FORSIKRINGSINNTEKTER

Netto forsikringsinntekter er summen av premieinntekter for egen regning, minus summen av erstatningskostnader for egen regning, pluss summen av allokerte skadebehandlingskostnader og finansposter.

Forsikringspremie inntektsføres i takt med forsikringsperioden. Omfatter alle beløp selskapet har mottatt eller har til gode for forsikringsavtaler hvor forsikringsperioden er påbegynt før regnskapsårets avslutning.

2.28 DRIFTSKOSTNADER

Med driftskostnader menes kostnader til:

- personal
- administrasjon
- avskrivninger
- drift
- tap på utlån

2.29 KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstilling er utarbeidet ved bruk av indirekte metode.

3.0 RISIKOFAKTORER

Finansiell virksomhet innebærer et behov for styring, forvaltning og kontroll av risiko. God risikostyring skal være et strategisk virkemiddel for å øke verdiskapningen i Landkreditt. Intern kontroll skal bidra til å sikre en effektiv drift, kontrollere de mest vesentlige risikoer av betydning for oppnåelse av konsernets mål, sikre intern og ekstern rapportering av høy kvalitet samt bidra til at alle relevante lover, forskrifter og interne retningslinjer overholdes. Risikoen tallfestes i form av et kapitalbehov knyttet til alle vesentlige risikoer.

Styrene i selskapene i konsernet har tiltrådt de overordnede prinsippene for risikostyring og intern kontroll slik de er vedtatt i konsernstyret i Landkreditt SA dog tilpasset det enkelte selskaps situasjon. Prinsippene revideres minimum årlig.

Konsernets lønnsomhet er blant annet avhengig av evnen til å identifisere, styre og prise risiko som oppstår i forbindelse med finansielle tjenester. Styret i Landkreditt har som mål at den samlede virksomheten skal ha en lav risikoprofil. Risikoprofilen vil dog være sterkt påvirket av morselskapets strategiske målsettinger med hensyn til leveranse av finansielle tjenester til landbruket og organisasjonsformen som innebærer at en vesentlig andel av kundene i Landkreditt Bank gjennom sitt pantelån og/eller driftskreditt er medlemmer og således får innflytelse på morselskapets målsettinger.

Konsernet skal ha solide kapitalbuffer for å kunne ta risiko. De formelle minstekrav til egenkapital innebærer at konsernet skal ha en kapitaldekning på minimum 15,5 %, bestående av 12,0 prosent ren kjernekapital og 3,5 % tilleggskapital. Konsernet har interne minimumskrav som er høyere enn formalkravet. De konkrete minimumsnivåer er nedfelt i dokumentet «Dokumentasjon om risikoprofil og nødvendig kapitalbehov (ICAAP)». Styret har i tråd med Finanstilsynets pilar 2 vedtak fra mars 2017 besluttet at den rene kjernekapitaldekningen i konsernet til en hver tid skal tilfredsstille de formelle minimumskravene tillagt pilar 2-kravet fra Finanstilsynet (2,8 prosent) samt et internt bufferkrav på 0,5 prosentpoeng. Pr 31. desember 2019 utgjør den rene kjernekapitaldekningen i konsernet 20,43 prosent (19,81 prosent). Det er i de senere årene gjennomført tiltak for å styrke lønnsomheten noe som bidrar til å sikre oppfyllelse av nye kapitalkrav. For kapitaldekning se note 12.

Styret i konsernet skal fastsette overordnede risikorammer for følgende områder:

- Forretningsrisiko
- Kredittrisiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Likviditetsrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko

Styrene i de enkelte operative selskapene i konsernet fastsetter risikorammer som er konsistente med konsernets overordnede målsettinger. ICAAP-dokumentet inneholder i tillegg sensitivitetssanalyser med hensyn til fremtidig økonomisk utvikling og

soliditet. ICAAP-prosessen gjennomføres årlig, eller oftere hvis det inntrer spesielle hendelser som får stor betydning for den økonomiske utviklingen og soliditeten.

Styret i Landkreditt er konsernets øverste ansvarlige organ for forretningsdriften, inklusive all løpende styring og kontroll. Styret i Landkreditt har ansvar for å påse at konsernet har en egenkapital som er forsvarlig ut i fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i konsernet, og å påse at kapitalkrav som følger av lover og forskrifter blir overholdt. Innenfor rammer som fastsettes av konsernstyret er styrene i de operative selskapene ansvarlige for å etablere hensiktsmessige systemer for risikostyring og internkontroll. Risikorammer som fastsettes på selskapsnivå skal være konsistente med konsernets overordnede målsettinger.

Styret i Landkreditt og det enkelte selskap i konsernet gjennomgår årlig konsernets viktigste risikoområder og interne kontroll. Gjennomgangen har som målsetting å få dokumentert kvaliteten på arbeidet innen de viktigste risikoområdene samt svakheter og forbedringsbehov i disse. Gjennomgangen bidrar til å sikre at endringer i risikobildet identifiseres slik at nødvendige forbedringstiltak iverksettes.

Styret i Landkreditt skal sikre at det er etablert et revisjons- og risikoutvalg som hver skal bestå av tre styremedlemmer samt et godtgjørelsesutvalg bestående av alle styremedlemmer. Revisjons- og risikoutvalgene skal være et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret i konsernspiss Landkreditt SA, med det formål å føre en uavhengig kontroll med konsernets risikoeksponering, finansielle rapportering og risikostyrings- og kontrollsystemer. Godtgjørelsesutvalget skal, innenfor styrenes ansvarsramme, styrke styrenes oppfølging av belønningspolitikken og den til enhver tid gjeldende godtgjørelsesordning i selskapene i konsernet.

Konsernsjefen har ansvar for å iverksette risikostyring som bidrar til å oppfylle de målene styret i Landkreditt SA setter for konsernets virksomhet, herunder effektive styringssystemer og intern kontroll.

Ledelsen og styret for det enkelte selskap i konsernet skal sørge for å ha kunnskap om alle vesentlige risikoer innenfor eget ansvarsområde, slik at dette kan forvaltes på en økonomisk og administrativt ansvarlig måte. Konsernsjefen gir nærmere retningslinjer for gjennomføringen av overordnet strategi. Alle områder i konsernet skal foreta en årlig risikogjennomgang som omfatter:

- risikovurderinger
- etablerte kontrolltiltak
- vurdering av egen etterlevelse av eksternt og internt regelverk
- planlagte forbedringstiltak
- faktisk gjennomføring av den etablerte internkontrollen

Rapporteringen gjennomføres på selskapsnivå og danner grunnlaget for konsernsjefens rapport til styret i Landkreditt SA. Rapporteringen gjennomføres årlig.

Risikostyringen og internkontrollen i konsernet er basert på prinsippet om tre forsvarslinjer. Førstelinen er representert ved de utøvende driftsfunksjoner som innenfor sine respektive forretnings- og driftsområder har ansvaret for oppnåelsen av de aktuelle strategier og målsettinger for virksomheten. Førstelinen har ansvaret for at det er etablert og gjennomføres forsvarlig risikostyring og intern kontroll på det enkelte område. Dette inkluderer også ansvaret for compliance i forhold til lover og forskrifter, interne rammer og retningslinjer samt aktuelle bransjestandarder.

Andrelinjeforsvaret omfatter funksjoner for risikostyring og compliance. Andrelinjeforsvaret støtter førstelinjeforsvaret i etablering og gjennomføring av risikostyring og intern kontroll gjennom informasjons-, rådgivnings- og kontrollaktiviteter.

Konsernet har en risikokontrollfunksjon som sikrer etterlevelse av strategi og retningslinjer for risikotaking i organisasjonen. Risikokontrollfunksjonen og utvikling av risikostyringsverktøy er organisert i en egen enhet som er uavhengig av de enheter som utøver forretningsvirksomheten. Funksjonens leder rapporterer direkte til konsernsjef og har adgang til å rapportere direkte til styret ved behov. Risikostyringsfunksjonens leder kan kun sies opp med styrets samtykke.

Landkreditt har en compliancefunksjon som identifiserer og vurderer etterlevelse av lover, forskrifter, interne retningslinjer og bransjestandarder. Det foreligger retningslinjer, prosesser og planer for begge funksjonene. Risikokontroll- og compliancefunksjonene kan integreres i andre funksjoner så lenge det er tilrettelagt for nødvendig uavhengighet og ressursbruk til disse oppgavene.

Retningslinjene for risikokontrollfunksjonen og compliancefunksjonen fastsettes av styret i Landkreditt SA.

Internrevisjonen inngår sammen med styret som en del av tredje linjeforsvaret.

Det rapporteres både i forhold til faktisk risikokspesjonering og maksimal rammeutnyttelse. Rapporteringen inkluderer stresstesting.

Det foreligger ikke lovmessige hindringer, ut over krav nedfelt i generelle lover og forskrifter, for hurtig overførsel av ansvarlig kapital eller tilbakebetaling av gjeld mellom morselskap og datterselskaper.

3.1 RISIKOER

3.1.1 KREDITTRISIKO

Kredittrisiko er risiko for tap som følge av kunders manglende evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser. Kredittrisiko inkluderer restrisiko (risikoen for at sikkerheter er mindre effektive enn forventet), konsentrasjonsrisiko og motpartsrisiko.

Kredittrisiko oppstår primært i forbindelse med utlån til kunder, investeringer i verdipapirer, innskudd i kredittinstitusjoner og ved handel i verdipapirer.

Med mindre det foreligger konkrete indikasjoner på at det er fare for verdifall på utlån til kunder, gjennomføres tapsvurderinger

kvartalsvis. Alle kunder med låneengasjement som har ubetalte terminer eldre enn 30 dager gjennomgås. Alle rapporterte engasjementer er gjenstand for vurdering om det foreligger indikasjoner på manglende betjeningsevne og verdifall som følge av svekket kredittverdighet. I tillegg gjennomføres en kvartalsvis vurdering av engasjement på separat observasjonsliste. Kvantitativ informasjon om maksimal kredittkspesjonering, forfalte og nedskrevne lån finnes i note 5, 6 og 30.

Retningslinjene for investeringer i sertifikater og obligasjoner inneholder rammer for porteføljens samlede durasjon, krav til likviditet, størrelse på eksponering pr motpart i forhold til motpartens gjeld og samlede balanse samt krav til rating. Det er fastsatt rammer som bygger på Finanstilsynets modul for evaluering av risiko som blant annet inneholder kvantifisering av tapspotensialet. Styret mottar månedlig og kvartalsvis rapportering.

Se også presentasjon av maksimal kredittkspesjonering i note 30.

3.1.2 MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko er risiko for tap på åpne posisjoner i finansielle instrumenter som følge av endringer i markedsvariabler og/eller markedsbetingelser innenfor en gitt tidshorison. Markedsrisiko inkluderer renterisiko. Konsernet tar kun i meget beskeden grad aksjerisiko. Renterisiko oppstår når det er forskjeller i rentebindingstid mellom eiendeler og gjeld. Det kan også være renterisiko knyttet til poster utenfor balansen.

Landkreditt Bank og Landkreditt Boligkreditt har i all hovedsak utlån med flytende rente som er finansiert av innskudd eller obligasjonslån med tilnærmet lik rentebindingstid. I tilknytning til de vedtatte rammene er det beregnet renterisiko for et parallelt skift i rentekurven på 2 prosentpoeng, risiko for manglende markedslikviditet samt risiko knyttet til porteføljens risikospredning.

I note 21 presenteres effekten av 1 prosent endring i rentekurven på konsernets resultat. I note 21 finnes også ytterligere informasjon om renterisiko og reprisingtidspunkter.

3.1.3 LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risiko for at konsernet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av dyr finansiering eller prisfall på eiendeler som må realiseres.

Likviditetsstrategien skal bidra til å sikre at aktivitetene innenfor likviditets- og finansieringsområdet er i tråd med de rammebetingelser og retningslinjer som følger den overordnede forretningsideen, strategiske planer og budsjetter, samt at aktivitetene er forsvarlige i forhold til soliditet og evne og vilje til å ta risiko. Videre skal likviditetsstrategien bidra til å sikre at håndteringen av likviditetsrisiko skjer i samsvar med de krav som følger av lover og forskrifter.

Likviditetsstrategien skal sikre at alle forpliktelser kan innfris etter hvert som de forfaller og at planlagt vekst kan finansieres til en fornuftig kostnad.

Rammene for styring av likviditetsrisiko er satt i forhold til at konsernet til enhver tid skal ha likviditet både på meget kort og mellomlang sikt til å møte sine forpliktelser. I det meget korte perspektivet stilles strengere krav til at likviditetsbeholdningen skal være tilgjengelig på kort varsel enn i et noe lengre perspektiv.

Likviditetsrisikoen følges opp daglig hovedsakelig innen tidsperioder som daglig, ukentlig, månedlig og halvårlig. Likviditeten stresstestes regelmessig. Det er utarbeidet en beredskapsplan for å sikre tilfredsstillende håndtering av likviditetsmessige stressede situasjoner. Beredskapsplanen revideres minimum årlig.

Nye internasjonale og nasjonale krav til likviditetsstyring i form av Liquidity Coverage Ratio (LCR) og Net stable Funding Ratio (NSFR) er under innføring. Formalkravene til LCR gjelder fra og med 31. desember 2015 med en gradvis opptrapping av minimumskravene fram til 1. januar 2018, hvor de ble fullt operative, og skal være minimum 100. NSFR skal innføres senere. Likviditetsbeholdningen og forfallstrukturen på gjelden er tilpasset de nye kravene.

3.1.4 OPERASJONELL RISIKO

Med operasjonell risiko forstås risiko for tap som følge av utilstrekkelige rutiner eller systemer og menneskelig feil eller svikt. Landkreditt skal til enhver tid ha oversikt over den operasjonelle risikoen som er knyttet til virksomheten. Konsernet skal ha etablert et rammeverk bestående av relevante systemer for å identifisere, måle og vurdere operasjonell risiko. Vurdering skal minimum gjøres årlig i forbindelse med konsernets vurdering av samlet kapitalbehov i forhold til risikoprofil (ICAAP).

Etablert rammeverk skal inkludere en strategi for styring av operasjonell risiko som dekker hele virksomheten og som omfatter:

- Rammer og retningslinjer for styring av operasjonell risiko
- System for kontroller, registrering, rapportering og oppfølging
- Landkreditts forretningsmodell, virksomhetsområder og konkurranseforhold
- Landkreditts risikokultur.

Rammeverket skal revideres jevnlig i lys av endrede rammebetingelser, makroøkonomiske utsikter, utviklingen innenfor strategiske satsningsområder, konsernets soliditet og økonomiske utvikling.

Landkreditt skal overvåke eventuell økt operasjonell risiko i perioder med større drifts- eller strategiendringer.

3.1.5 FORRETNINGSMESSIG OG STRATEGISK RISIKO

Forretningsmessig risiko er risikoen for manglende resultater basert på at forholdet mellom inntekter og kostnader over tid utvikler seg i feil retning.

Strategisk risiko er definert som risikoen for svekket lønnsomhet på grunn av endringer i konkurranse, rammebetingelser, eksterne faktorer, og lignende.

Forretningsmessig og strategisk risiko følges systematisk opp gjennom langtidsplaner, ICAAP-prosesser og fortløpende vurderinger av måloppnåelse. Det ventes ikke endringer i rammevilkårene for konsernet Landkreditt Bank ut over de endringer som vil være generelle for de fleste norske finansinstitusjoner.

NOTE 4 VIKTIGE REGNSKAPSESTIMATER OG SKJØNNSMESSIGE VURDERINGER

Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som må anses å være sannsynlige.

VIKTIGE REGNSKAPSESTIMATER OG SKJØNNSMESSIGE VURDERINGER

Konsernet utarbeider estimater og gjør antakelser knyttet til fremtiden. De regnskapsestimater som følger av dette vil pr. definisjon sjelden være fullt i samsvar med de endelige utfall.

Beregning av pensjonskostnader og nedskrivninger på utlån er til en viss grad basert på skjønn. De viktigste forutsetningene for nedskrivninger på utlån er beskrevet i note 2.12, 5, 6, og pensjonsforpliktelser/-kostnader i note 19.

Landkreditt Bank og Landkreditt Forsikring er andelseiere i flere fond forvaltet av Landkreditt Forvaltning. I henhold til IFRS 10 skal konsolidering vurderes hvis konsernselskaper har kontroll som følge av styremedlemskap, rettigheter til å motta variabel godtgjørelse fra salg av og distribusjon av fond samt mulighet til å påvirke beløp for avkastning. Landkreditt Forsikring oppfyller ingen av forutsetningene. Landkreditt Bank oppfyller kun forutsetningene knyttet til kontroll som følge av styremedlemskap og mottak av variabel godtgjørelse, men ingen av selskapene har mulighet til å påvirke forvalternes beslutninger knyttet til kjøp og salg av verdipapirer som inngår i fondenes porteføljer. Kriteriene for kontroll er ikke oppfylt, og konsolidering er derfor ikke gjennomført.

NOTE 5 MISLIGHOLD, NEDSKRIVNINGER OG FORFALTE UTLÅN

TOTALT	2019	2018
Brutto misligholdte utlån eldre enn 90 dager	176 676	143 119
Individuelle nedskrivninger - forventet tap over levetiden (trinn 3)	51 042	49 988
Netto misligholdte utlån eldre enn 90 dager	125 634	93 131
Brutto utlån	25 341 685	23 985 771
Netto mislighold i prosent av brutto utlån	0,50	0,39
PRIVATMARKED	2019	2018
Brutto misligholdte utlån eldre enn 90 dager	52 456	51 124
Individuelle nedskrivninger - forventet tap over levetiden (trinn 3)	8 538	8 697
Netto misligholdte utlån eldre enn 90 dager	43 918	42 427
Brutto utlån	10 315 052	9 647 033
Netto mislighold i prosent av brutto utlån	0,43	0,44
NÆRINGSLIVMARKED	2019	2018
Brutto misligholdte utlån eldre enn 90 dager	124 220	91 995
Individuelle nedskrivninger - forventet tap over levetiden (trinn 3)	42 460	41 291
Netto misligholdte utlån eldre enn 90 dager	81 760	50 704
Brutto utlån	15 026 633	14 338 738
Netto mislighold i prosent av brutto utlån	0,54	0,35

Sum engasjement på alle kunder som har lån med forfalte terminer eldre enn 90 dager eller kreditter med overtrekk over 90 dager.

TOTALT ENDRINGER I TAPSAVSETNINGER	TRINN 1	TRINN 2	TRINN 3	TOTALT
	KLASSIFISERING VED FØRSTE GANGS BALANSEFØRING OG FRISKE LÅN	VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO SIDEN FØRSTE GANGS BALANSEFØRING	VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO SIDEN FØRSTE GANGS BALANSEFØRING OG OBJEKTIVE BEVIS PÅ TAP	
	FORVENTET TAP OVER 12 MÅNEDER	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	
Tapavsetning pr. 1.1.2019	17 271	8 072	49 988	75 331
Endring i måling og forventet tap knyttet til overføring mellom trinnene:				
Overført til trinn 1	1 156	-1 083	-73	0
Overført til trinn 2	-620	640	-19	0
Overført til trinn 3	-44	-139	182	0
Netto overført	492	-582	90	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-1 561	2 106	8 755	9 300
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	3 949	387	0	4 336
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-2 540	-1 109	-7 313	-10 961
Konstaterte tap	0	0	-6 407	-6 407
Inngått på tidligere konstaterte tap	0	0	-2	-2
Endringer i model/risikoparametere	183	-1 982	-115	-1 914
Andre justeringer	0	0	-364	-364
Tapsavsetninger pr. 31.12.2019	17 794	6 892	51 042	75 728
Hvorav tap på ubenyttede rammer/kreditter	2 597	482	5	3 085
Tap på utlån pr 31.12.2019				7 168
Tapsavsetninger på forsikringskunder pr. 31.12.	n/a	n/a	n/a	1 403
Tap på fordringer på forsikringskunder pr 31.12				-41

TOTALT ENDRINGER I TAPSAVSETNINGER	TRINN 1	TRINN 2	TRINN 3	TOTALT
	KLASSIFISERING VED FØRSTE GANGS BALANSEFØRING OG FRISKE LÅN	VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO SIDEN FØRSTE GANGS BALANSEFØRING	VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO SIDEN FØRSTE GANGS BALANSEFØRING OG OBJEKTIVE BEVIS PÅ TAP	
	FORVENTET TAP OVER 12 MÅNEDER	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	
Tapavsetning pr. 1.1.2018	17 201	6 709	48 826	72 736
Endring i måling og forventet tap knyttet til overføring mellom trinnene:				
Overført til trinn 1	1 147	-1 047	-99	0
Overført til trinn 2	-687	874	-187	0
Overført til trinn 3	-37	-117	154	0
Netto overført	423	-291	-132	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-1 052	2 341	7 997	9 286
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	3 717	455	2 501	6 673
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-2 385	-977	-8 413	-11 775
Konstaterte tap	0	0	4 094	4 094
Inngått på tidligere konstaterte tap	0	0	-465	-465
Endringer i model/risikoparametere	0	0	0	0
Salg av konsernselskap*	-590	-86	-330	-1 006
Andre justeringer	-43	-79	4	-118
Tapsavsetninger pr. 31.12.2018	17 271	8 072	49 988	75 331
Hvorav tap på ubenyttede rammer/kreditter	2 449	496	11	2 955
Tap på utlån pr 31.12.2018				7 813
Tapsavsetninger på forsikringskunder pr. 31.12.	n/a	n/a	n/a	2 105
Tap på fordringer på forsikringskunder pr 31.12				1 589

* Landkreditt Bank solgte sin eierandel (majoritet) i Landkreditt Finans AS pr 02.07.2018.

Avsetninger for tap er beregnet basert på forventet kredittap (ECL) ved bruk av 3-trinn metoden som beskrevet i note 2.12.

PRIVATMARKED**ENDRINGER I TAPS-
AVSETNINGER**

	TRINN 1	TRINN 2	TRINN 3	
	KLASSIFISERING VED FØRSTE GANGS BALANSEFØRING OG FRISKE LÅN	VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO SIDEN FØRSTE GANGS BALANSEFØRING	VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO SIDEN FØRSTE GANGS BALANSEFØRING OG OBJEKTIVE BEVIS PÅ TAP	
	FORVENTET TAP OVER 12 MÅNEDER	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	TOTALT
Tapavsetning pr. 1.1.2019	4 213	284	8 697	13 194
Endring i måling og forventet tap knyttet til overføring mellom trinnene:				
Overført til trinn 1	44	-30	-14	0
Overført til trinn 2	-23	30	-7	0
Overført til trinn 3	-8	-17	25	0
Netto overført	13	-17	4	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-34	94	777	838
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	1 637	41	0	1,6
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-1 156	-96	-526	-1 678
Konstaterte tap	0	0	-415	-415
Inngått på tidligere konstaterte tap	0	0	0	0
Endringer i model/risikoparametere	156	-65	-13	78
Andre justeringer	0	0	-400	-400
Tapsavsetninger pr. 31.12.2019	4 829	241	8 538	13 609
Hvorav tap på ubenyttede rammer/kreditter	551	11	0	561
Tap på utlån pr 31.12.2019				1 230

PRIVATMARKED**ENDRINGER I TAPS-
AVSETNINGER**

	TRINN 1	TRINN 2	TRINN 3	
	KLASSIFISERING VED FØRSTE GANGS BALANSEFØRING OG FRISKE LÅN	VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO SIDEN FØRSTE GANGS BALANSEFØRING	VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO SIDEN FØRSTE GANGS BALANSEFØRING OG OBJEKTIVE BEVIS PÅ TAP	
	FORVENTET TAP OVER 12 MÅNEDER	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	TOTALT
Tapavsetning pr. 1.1.2018	3 823	302	8 616	12 741
Endring i måling og forventet tap knyttet til overføring mellom trinnene:				
Overført til trinn 1	55	-42	-13	0
Overført til trinn 2	-26	27	-1	0
Overført til trinn 3	-2	-31	32	0
Netto overført	27	-45	18	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	203	72	123	399
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	1 213	16	7	1 236
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-1 053	-62	-59	-1 174
Konstaterte tap	0	0	0	0
Inngått på tidligere konstaterte tap	0	0	-8	-8
Endringer i model/risikoparametere	0	0	0	0
Salg av konsernselskap*	0	0	0	0
Andre justeringer	0	0	0	0
Tapsavsetninger pr. 31.12.2018	4 213	284	8 697	13 194
Hvorav tap på ubenyttede rammer/kreditter	495	11	0	506
Tap på utlån pr 31.12.2018				453

NÆRINGS- LIVMARKED	TRINN 1	TRINN 2	TRINN 3	TOTALT
	KLASSIFISERING VED FØRSTE GANGS BALANSEFØRING OG FRISKE LÅN	VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO SIDEN FØRSTE GANGS BALANSEFØRING	VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO SIDEN FØRSTE GANGS BALANSEFØRING OG OBJEKTIVE BEVIS PÅ TAP	
	FORVENTET TAP OVER 12 MÅNEDER	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	
Tapavsetning pr. 1.1.2019	13 102	7 788	41 291	62 181
Endring i måling og forventet tap knyttet til overføring mellom trinnene:				
Overført til trinn 1	1 112	-1 054	-59	0
Overført til trinn 2	-597	610	-13	0
Overført til trinn 3	-36	-122	158	0
Netto overført	479	-565	87	0
Netto endring på finansielle eiend.som ikke er fraregnet	-1 527	2 012	7 978	8 462
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	2 312	347	0	2 659
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-1 384	-1 013	-6 786	-9 183
Konstaterte tap	0	0	-5 992	-5 992
Inngått på tidligere konstaterte tap	0	0	-2	-2
Endringer i model/risikoparametere	27	-1 918	-101	-1 992
Andre justeringer	0	0	-8	-8
Tapavsetninger pr. 31.12.2019	13 008	6 651	42 460	62 119
Hvorav tap på ubenyttede rammer/kreditter	2 047	472	5	2 523
Tap på utlån pr 31.12.2019				5 938

NÆRINGS- LIVMARKED	TRINN 1	TRINN 2	TRINN 3	TOTALT
	KLASSIFISERING VED FØRSTE GANGS BALANSEFØRING OG FRISKE LÅN	VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO SIDEN FØRSTE GANGS BALANSEFØRING	VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO SIDEN FØRSTE GANGS BALANSEFØRING OG OBJEKTIVE BEVIS PÅ TAP	
	FORVENTET TAP OVER 12 MÅNEDER	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	
Tapavsetning pr. 1.1.2018	13 378	6 407	40 210	59 995
Endring i måling og forventet tap knyttet til overføring mellom trinnene:				
Overført til trinn 1	1 092	-1 006	-86	0
Overført til trinn 2	-661	847	-186	0
Overført til trinn 3	-35	-87	122	0
Netto overført	396	-246	-150	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-1 263	2 260	7 872	8 869
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	2 512	447	2 496	5 454
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-1 332	-915	-8 354	-10 601
Konstaterte tap	0	0	4 094	4 094
Inngått på tidligere konstaterte tap	0	0	-457	-457
Endringer i model/risikoparametere	0	0	0	0
Salg av konsernselskap	-590	-86	-330	-1 006
Andre justeringer	0	-79	4	-75
Tapavsetninger pr. 31.12.18	13 101	7 788	41 290	62 179
Hvorav tap på ubenyttede rammer/kreditter	1 954	485	11	2 449
Tap på utlån pr 31.12.2018				7 360

BRUTTO BALANSEFØRTE VERDIER TOTALT	TRINN 1	TRINN 2	TRINN 3	TOTALT
	FORVENTET TAP OVER 12 MÅNEDER	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	
Brutto balanseførte verdier pr. 1.1.2019	22 189 783	1 587 657	208 332	23 985 771
Overføringer :				
Overføringer til trinn 1	286 418	-264 523	-21 895	0
Overføringer til trinn 2	-715 703	723 611	-7 909	0
Overføringer til trinn 3	-64 971	-39 027	103 998	0
Netto endring på fin. eiendeler som ikke er fraregnet	135 591	-33 589	-5 223	96 780
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	5 676 884	147 469	43	5 824 396
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-4 235 513	-293 318	-36 431	-4 565 262
Konstaterte tap	0	0	0	0
Inngått på tidligere konstaterte tap	0	0	0	0
Andre justeringer	0	0	0	0
Brutto balanseførte verdier pr. 31.12.2019	23 272 490	1 828 280	240 916	25 341 685
Fordringer på forsikringskunder	n/a	n/a	n/a	156 900
Sum brutto utlån til og fordringer på kunder	n/a	n/a	n/a	25 498 585

TOTALT	TRINN 1	TRINN 2	TRINN 3	TOTALT
	FORVENTET TAP OVER 12 MÅNEDER	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	
Brutto balanseførte verdier pr. 1.1.2018	21 456 087	1 576 864	276 719	23 309 669
Overføringer :				
Overføringer til trinn 1	282 455	-257 039	-25 415	0
Overføringer til trinn 2	-756 398	786 352	-29 954	0
Overføringer til trinn 3	-47 510	-30 917	78 426	0
Netto endring på finansielle eiend. om ikke er fraregnet	585 410	-321 956	-5 175	258 279
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	5 691 807	110 838	11 487	5 814 132
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-3 992 974	-248 128	-76 884	-4 317 986
Konstaterte tap	0	0	0	0
Inngått på tidligere konstaterte tap	0	0	0	0
Salg av konsernselskap*	-1 024 153	-28 358	-20 872	-1 073 383
Andre justeringer	4 940	0	0	-4 940
Brutto balanseførte verdier pr. 31.12.2018	22 189 783	1 587 657	208 332	23 985 771
Fordringer på forsikringskunder	n/a	n/a	n/a	143 441
Sum brutto utlån til og fordringer på kunder	n/a	n/a	n/a	24 129 212

	TRINN 1	TRINN 2	TRINN 3	TOTALT
	FORVENTET TAP OVER 12 MÅNEDER	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	
PRIVATMARKED				
Brutto balanseførte verdier pr. 1.1.2019	9 448 408	156 849	41 776	9 647 033
Overføringer :				
Overføringer til trinn 1	26 589	-17 912	-8 677	0
Overføringer til trinn 2	-55 036	59 163	-4 127	0
Overføringer til trinn 3	-19 065	-7 445	26 510	0
Netto endring på finansielle eiend.som ikke er fraregnet	-294 869	937	8 197	-285 735
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	3 669 908	29 662	1	3 699 570
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-2 675 802	-58 287	-11 727	-2 745 816
Konstaterte tap	0	0	0	0
Inngått på tidligere konstaterte tap	0	0	0	0
Andre justeringer	0	0	0	0
Brutto balanseførte verdier pr. 31.12.2019	10 100 134	162 966	51 953	10 315 052

	TRINN 1	TRINN 2	TRINN 3	TOTALT
	FORVENTET TAP OVER 12 MÅNEDER	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	
PRIVATMARKED				
Brutto balanseførte verdier pr. 1.1.2018	8 472 079	183 769	56 822	8 712 669
Overføringer :				
Overføringer til trinn 1	32 614	-24 833	-7 781	0
Overføringer til trinn 2	-63 361	64 152	-792	0
Overføringer til trinn 3	-4 078	-9 288	13 366	0
Netto endring på finans. eiendeler som ikke er fraregnet	564 782	-4 308	3 064	563 538
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	2 969 919	9 927	4 128	2 983 974
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-2 543 155	-48 142	-16 911	-2 608 208
Konstaterte tap	0	0	0	0
Inngått på tidligere konstaterte tap	0	0	0	0
Salg av konsernselskap*	0	0	0	0
Andre justeringer	-4 940	0	0	-4 940
Brutto balanseførte verdier pr. 31.12.2018	9 423 860	171 276	51 897	9 647 033

	TRINN 1	TRINN 2	TRINN 3	TOTALT
	FORVENTET TAP OVER 12 MÅNEDER	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	
NÆRINGSLIVSMARKED				
Brutto balanseførte verdier pr. 1.1.2019	12 741 374	1 430 808	166 556	14 338 738
Overføringer :				
Overføringer til trinn 1	259 829	-246 611	-13 218	0
Overføringer til trinn 2	-660 667	664 449	-3 782	0
Overføringer til trinn 3	-45 906	-31 582	77 488	0
Netto endring på finansielle eiend. som ikke er fraregnet	430 460	-34 525	-13 420	382 515
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	2 006 977	117 807	42	2 124 826
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-1 559 712	-235 031	-24 703	-1 819 446
Konstaterte tap	0	0	0	0
Inngått på tidligere konstaterte tap	0	0	0	0
Andre justeringer	0	0	0	0
Brutto balanseførte verdier pr. 31.12.2019	13 172 355	1 665 315	188 963	15 026 633

	TRINN 1	TRINN 2	TRINN 3	TOTALT
	FORVENTET TAP OVER 12 MÅNEDER	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	FORVENTET TAP OVER LEVETIDEN TIL INSTRUMENTET	
NÆRINGSLIVSMARKED				
Brutto balanseførte verdier pr. 1.1.2018	12 984 008	1 393 095	219 897	14 597 000
Overføringer :				
Overføringer til trinn 1	249 841	-232 206	-17 635	0
Overføringer til trinn 2	-693 038	722 200	-29 162	0
Overføringer til trinn 3	-43 432	-21 628	65 060	0
Netto endring på fin.eiendeler som ikke er fraregnet	20 628	-317 647	-8 240	-305 259
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	2 721 888	100 911	7 359	2 830 158
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-1 449 819	-199 986	-59 973	-1 709 778
Konstaterte tap	0	0	0	0
Inngått på tidligere konstaterte tap	0	0	0	0
Salg av konsernselskap*	-1 024 153	-28 358	-20 872	-1 073 383
Andre justeringer	0	0	0	0
Brutto balanseførte verdier pr. 31.12.2018	12 765 923	1 416 381	156 435	14 338 738

2019

UTLÅN MED FORFALTE TERMINER	1-30 DGR	1-3 MND	3-12 MND	> 12 MND
Privatmarked	218 590	12 882	7 637	27 978
Næringslivsmarked	183 350	54 683	35 088	23 814
Totalt	401 940	67 565	42 725	51 792

UTEN NEDSKRIVNINGER I TRINN 3 LÅN MED FORFALTE TERMINER	1-30 DGR	1-3 MND	3-12 MND	> 12 MND
Privatmarked	218 590	12 882	7 637	7 239
Næringslivsmarked	182 512	45 601	28 710	13 046
Totalt	401 102	58 483	36 347	20 285

MED NEDSKRIVNINGER I TRINN 3 LÅN MED FORFALTE TERMINER	1-30 DGR	1-3 MND	3-12 MND	> 12 MND
Privatmarked	0	0	0	20 739
Næringslivsmarked	838	9 082	6 378	10 768
Totalt	838	9 082	6 378	31 507

2018

SUM SALDO PÅ LÅNEKONTI MED FORFALTE TERMINER	1-30 DGR	1-3 MND	3-12 MND	> 12 MND
Privatmarked	152 608	19 579	10 351	22 650
Næringslivsmarked	209 538	41 135	27 743	18 101
Totalt	362 146	60 714	38 094	40 751

UTEN NEDSKRIVNINGER I TRINN 3 LÅN MED FORFALTE TERMINER	1-30 DGR	1-3 MND	3-12 MND	> 12 MND
Privatmarked	152 608	19 579	10 298	17 238
Næringslivsmarked	209 538	41 135	23 967	5 168
Totalt	362 146	60 714	34 265	22 406

MED NEDSKRIVNINGER I TRINN 3 LÅN MED FORFALTE TERMINER	1-30 DGR	1-3 MND	3-12 MND	> 12 MND
Privatmarked	0	0	53	5 412
Næringslivsmarked	0	0	3 776	12 933
Totalt	0	0	3 829	18 345

KONSERN

Konsernet definerer sine hovedmarkedssegmenter til å være næringsliv og privatmarked. Innenfor segmentet næringsliv er landbruk den dominerende næringen. Innen landbruk er hovedvekten av lånene gitt til eiendommer i sentrale områder og sikret innenfor 60 prosent av godkjent verdigrunnlag. Økt vekt på bostedsverdier medfører positiv verdiutvikling særlig for de eiendommer som ligger i sentrale områder.

Innen privatmarkedet vurderes kvaliteten på utlånsporteføljen til å være høy. Hovedvekten av utlånene er gitt på basis av sikkerhet i eiendommer som ligger i sentrale strøk der det i vurdering av betjeningsevne er tatt høyde for en betydelig renteøkning, og der de fleste lån er gitt innenfor 60 prosent av godkjent verdigrunnlag.

Konsernet benytter en modell for risikoklassifisering av utlån og kreditter til alle kunder som beregner risiko på grunnlag av godheten i kundens betjeningsevne og belåningsgrad. Betjeningsevne og belåningsgrad vurderes uavhengig av hverandre.

Beregnet risikoklasse er et resultat av en kombinasjon av betjeningsevne og belåningsgrad. Betjeningsevne er kundens evne til å betjene gjelden med renter og avdrag. Belåningsgrad er kundens belåning av verdivurderte sikkerheter som i all hovedsak er eiendommer.

Beregnet risikoklasse er et resultat av en kombinasjon av betjeningsevne og belåningsgrad. Avhengig av resultatet av beregningen klassifiseres kunden i henholdsvis lav, middels eller høy risikoklasse.

Gjennom medlemskapet i Finans Norge har Landkreditt Bank en avtale som dekker varemottakers garantiansvar i Oppgjørs- og driftskredittordningen for landbruket. Ordningen går i korte trekk ut på at innvilget kreditt til landbruket sikres gjennom notifisering av fremtidige produsentoppgjør fra medlemsbedrifter av samvirkeordningen fra 1967 og privatordningen fra 1968. Størrelse på limit innvilges i forhold til størrelsen på leveransene til ovennevnte bedrifter pr år. Hovedregel er at kreditten maksimeres til 40 prosent av netto overført beløp til bank, inklusive merverdiavgift. Kredittenes størrelse gjennomgås årlig. Medlemsbedriftenes kausjonsansvar er å anse som en simpel kausjon og begrenses til 50 prosent av bankens tap på driftskreditten.

Tapsrisikoen i den samlede porteføljen vurderes som lav.

Landkreditt Boligkreditt definerer sitt hovedmarked til å være godt sikrede boliglån til privatmarkeds kunder i Landkreditt Bank. Det forventes ingen negative endringer i tapsutsiktene for dette markedssegmentet. Kvaliteten på utlånsporteføljen vurderes å være høy. Alle utlån er nedbetalingslån eller boligkreditter med flytende rente.

Alle engasjementer risikoklassifiseres etter en modell som i hovedsak bygger på betjeningsevne og sikkerhet. Risikoklassifiseringen foretas hver gang det er endring i kundens engasjement eller pant. Løpende engasjementer risikoklassifiseres kvartalsvis. Alle lån skal ha en panteverdi innenfor 75 prosent av boligens verdi.

KONSERN
SPESIFIKASJON AV BELÅNINGSGRAD, UTLÅN SIKRET MED PANT I FAST EIENDOM

	2019			2018		
	PROSENTANDEL	BRUTTO BALANSEFØRT	POSTER UTENOM BALANSEN	PROSENTANDEL	BRUTTO BALANSEFØRT	POSTER UTENOM BALANSEN
LANDBRUKSKUNDER						
0 % - 40 %	17,5	2 527 782	684 695	18,4	2 486 102	655 347
40 % - 60 %	37,1	5 362 078	798 098	36,9	4 993 731	767 830
60 % - 80 %	37,1	5 356 678	447 716	36,8	4 983 478	444 851
80 % - 90 %	5,5	796 728	45 402	5,6	762 959	55 995
90 % - 100 %	1,7	239 033	16 249	1,4	195 295	20 337
> 100 %	1,1	162 845	19 292	0,8	105 619	9 390
Sum landbrukskunder, utlån sikret med pant i fast eiendom	100,0	14 445 144	2 011 452	100,0	13 527 184	1 953 750
Utlån med pant i annen sikkerhet	1,1	161 049	207 975	1,2	170 695	252 488
Lånetilsagn/finansieringsbevis, sikret	0,0	0	180 261	0,0	0	374 830
Garantier	0,0	0	8 286	0,0	0	8 076
Sum utlån landbrukskunder sikret med pant	100,0	14 606 193	2 407 974	99,9	13 697 879	2 589 144
Utlån uten sikkerhet	0,0	4 454	60	0,1	8 950	112
Totale utlån landbrukskunder	100,0	14 610 647	2 408 034	100,0	13 706 829	2 589 256

	2019			2018		
	PROSENTANDEL	BRUTTO BALANSEFØRT	POSTER UTENOM BALANSEN	PROSENTANDEL	BRUTTO BALANSEFØRT	POSTER UTENOM BALANSEN
NÆRINGSLIVSKUNDER						
0 % - 40 %	36,1	177 512	69 853	38,9	243 928	68 592
40 % - 60 %	22,1	108 732	29 531	24,9	155 848	37 502
60 % - 80 %	30,3	149 006	11 681	26,8	168 237	10 538
80 % - 90 %	8,8	43 400	1 650	2,9	18 342	1 646
90 % - 100 %	0,9	4 559	22	4,6	29 100	52
> 100 %	1,7	8 327	734	1,8	11 169	700
Sum næringslivskunder, utlån sikret med pant i fast eiendom	100,0	491 537	113 472	100,0	626 624	119 031
Utlån med pant i annen sikkerhet	0,4	1 760	3 078	0,5	3 295	2 871
Lånetilsagn/finansieringsbevis, sikret	0,0	0	1 401	0,0	0	3 546
Garantier	0,0	0	5 584	0,0	0	6 714
Sum utlån næringslivskunder sikret med pant	100,0	493 296	123 535	99,7	629 919	132 162
Utlån uten sikkerhet	0,0	33	100	0,3	1 989	50
Totale utlån næringslivskunder	100,0	493 329	123 635	100,0	631 908	132 212

	2019			2018		
	PROSENTANDEL	BRUTTO BALANSEFØRT	POSTER UTENOM BALANSEN	PROSENTANDEL	BRUTTO BALANSEFØRT	POSTER UTENOM BALANSEN
PRIVATMARKEDSKUNDER						
0 % - 40 %	20,1	2 054 934	388 412	19,7	1 899 505	357 667
40 % - 60 %	44,0	4 498 857	751 275	43,5	4 196 026	705 710
60 % - 80 %	32,2	3 297 680	151 646	33,3	3 214 770	163 636
80 % - 90 %	3,1	321 590	583	3,2	308 799	3 086
90 % - 100 %	0,5	52 762	904	0,2	21 977	943
> 100 %	0,1	8 802	696	0,0	621	1 229
Sum privatmarkeds kunder, utlån sikret med pant i fast eiendom	100,0	10 234 625	1 293 516	100,0	9 641 697	1 232 271
Lånetilsagn/finansieringsbevis, sikret	0,0	0	6 330	0,0	0	92 821
Garantier	0,0	0	1 279	0,0	0	1 193
Sum utlån privatmarked sikret med pant	99,9	10 234 625	1 301 125	99,9	9 641 697	1 326 285
Utlån uten sikkerhet	0,1	6 515	1 162	0,1	8 806	1 268
Totale utlån privatmarked	100,0	10 241 140	1 302 287	100,0	9 650 503	1 327 553

BELÅNINGSGRAD BOLIGLÅN	2019		2018	
	PROSENTANDEL	BRUTTO BALANSEFØRT	PROSENTANDEL	BRUTTO BALANSEFØRT
0 % - 85 %	98,6	10 094 062	99,1	9 557 870
85 % - 100 %	1,3	131 761	0,9	83 205
> 100 %	0,1	8 802	0,0	621
Sum utlån sikret med pant i bolig	99,9	10 234 625	100,0	9 641 696

NOTE 7 BRUTTO UTLÅN FORDELT PÅ DE VIKTIGSTE GEOGRAFISKE OMRÅDER

KONSERN	31.12.2019	PROSENT- ANDEL	31.12.2018	PROSENT- ANDEL
Østfold	2 475 201	9,77	2 209 632	9,21
Akershus	5 265 611	20,78	5 046 200	21,04
Oslo	3 171 866	12,52	3 032 263	12,64
Hedmark	1 212 927	4,79	1 167 230	4,87
Oppland	1 184 027	4,67	1 145 888	4,78
Buskerud	1 609 189	6,35	1 571 958	6,55
Vestfold	1 786 410	7,05	1 587 848	6,62
Telemark	402 274	1,59	399 098	1,66
Aust-Agder	232 557	0,92	190 864	0,80
Vest-Agder	324 821	1,28	271 978	1,13
Rogaland	3 058 093	12,07	2 837 074	11,83
Hordaland	874 582	3,45	930 310	3,88
Sogn og Fjordane	144 357	0,57	139 569	0,58
Møre og Romsdal	563 293	2,22	584 104	2,44
Trøndelag	1 847 373	7,29	1 720 922	7,17
Nordland	692 895	2,73	679 989	2,83
Troms	407 817	1,61	388 649	1,62
Finnmark	55 525	0,22	43 957	0,18
Utenfor Norge	32 867	0,13	38 238	0,16
Sum	25 341 685	100,00	23 985 771	100,00

NOTE 8 UTLÅN FORDELT PÅ DE VIKTIGSTE NÆRINGER OG PERSONMARKED

GEOGRAFISK FORDELING BASERT PÅ MEDLEMSKAP

FYLKE	31.12.2019			31.12.2018		
	MEDLEMMER	ANTALL LÅN	RETLÅN	MEDLEMMER	ANTALL LÅN	RETLÅN
Østfold	910	1 218	1 668 054	894	1 166	1 485 649
Akershus	1 354	1 779	1 862 446	1 397	1 830	1 837 390
Oslo	82	93	114 603	76	80	107 544
Hedmark	642	890	901 996	668	896	872 310
Oppland	658	937	931 154	689	972	904 720
Buskerud	634	758	865 727	638	756	849 668
Vestfold	726	972	1 250 052	737	962	1 106 555
Telemark	257	308	289 410	258	311	291 068
Aust-Agder	117	129	166 566	112	116	136 016
Vest-Agder	122	150	240 265	117	142	191 948
Rogaland	986	1 407	2 447 704	974	1 335	2 276 445
Hordaland	362	436	432 749	368	442	442 893
Sogn og Fjordane	95	116	99 133	92	117	98 991
Møre og Romsdal	381	494	396 828	403	525	428 418
Trøndelag	950	1 304	1 338 083	945	1 306	1 270 104
Nordland	411	587	552 807	434	611	541 437
Troms	295	361	215 854	314	375	218 214
Finnmark	55	57	24 347	59	59	24 772
Sum	9 037	11 996	13 797 779	9 175	12 001	13 084 141

PR. 31.12.2019	BRUTTO UTLÅN	TAPSAVSETNING BRUTTO UTLÅN	TAPSAVSETNING UTLÅN I PROSENT	POTENSIELL EKSPONERING	TAPSAVSETNING POTENSIELL EKSPONERING
Privatmarkeds kunder	10 241 142	13 048	1,3	1 294 678	561
Næringslivkunder	15 100 542	59 596	3,9	2 336 137	2 523
Sum	25 341 685	72 643	2,9	3 630 815	3 085
Landbruk	14 610 645	51 799	3,5	2 219 487	1 999
Industri	26 874	142	5,3	6 244	15
Bygg og anlegg, kraft, vannforsyning	156 638	5 968	38,1	14 515	70
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	64 116	390	6,1	23 567	108
Eiendomsdrift	166 969	795	4,8	25 228	133
Tjenesteytende næringer	75 299	502	6,7	47 095	198
Sum næringslivkunder	15 100 542	59 596	3,9	2 336 137	2 523

PR. 31.12.2018	BRUTTO UTLÅN	TAPSAVSETNING BRUTTO UTLÅN	TAPSAVSETNING UTLÅN I PROSENT	POTENSIELL EKSPONERING	TAPSAVSETNING POTENSIELL EKSPONERING
Privatmarkeds kunder	9 647 033	12 644	1,3	1 231 305	506
Næringslivkunder	14 338 742	59 732	4,2	2 328 302	2 449
Sum	23 985 771	72 376	3,0	3 559 607	2 955
Landbruk	13 706 833	48 145	3,5	2 206 349	2 041
Industri	47 828	163	3,4	14 907	45
Bygg og anlegg, kraft, vannforsyning	208 345	9 965	47,8	16 063	69
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	74 101	319	4,3	18 203	65
Eiendomsdrift	197 606	647	3,3	25 183	96
Tjenesteytende næringer	104 029	493	4,7	47 597	133
Sum næringslivkunder	14 338 742	59 732	4,2	2 328 303	2 449

Konsernet definerer sine hovedmarkedssegmenter til å være landbruk og privatmarked. Innen landbruk er hovedvekten av lånene gitt til finansiering av eiendommer i sentrale områder, hovedsakelig sikret innenfor 60 prosent av godkjent verdigrunnlag. Økt vekt på bostedsverdier medfører positiv verdiutvikling særlig for de eiendommer som ligger i sentrale områder. Det forventes ingen negative endringer i tapsutsiktene for dette markedssegmentet. Se for øvrig egen omtale om Oppgjørs- og driftskredittordningen (note 6). Det har siden ordningen ble etablert vært marginale tap, og det foreligger ikke informasjon som tyder på at risikobildet er endret.

Innen privatmarkedet vurderes kvaliteten på utlånsporteføljen til å være høy. Hovedvekten av utlånene er gitt på basis av sikkerheter i eiendommer som ligger i sentrale strøk der det i vurdering av betjeningsevne er tatt høyde for en betydelig renteøkning og der de fleste lån er gitt innenfor 60 prosent av godkjent verdigrunnlag.

FORDELING AV GARANTIANSVAR	2019	2018
Betalingsgarantier	3 675	4 700
Lånegarantier	3 500	3 500
Andre garantier	7 974	7 783
Sum garantiansvar	15 149	15 983

NOTE 9 RENTEINNEKTER OG RENTEKOSTNADER PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER SOM IKKE ER BOKFØRT TIL VIRKELIG VERDI

	2019	2018
Renter av utlån på kredittinstitusjoner	12 209	6 049
Renter av utlån til kunder til amortisert kost	761 971	687 885
Renter av obligasjoner til virkelig verdi	40 274	20 594
Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden	814 455	714 527
Renter fra rentefond til virkelig verdi	28 044	34 104
Andre renteinntekter	58	2 652
Øvrige renteinntekter	28 102	36 756
Sum renteinntekter	842 557	751 283
Rentekostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	10	65
Rentekostnader på innskudd til kunder	252 651	227 436
Rentekostnader på utstedte verdipapirer	146 865	121 239
Rentekostnader på ansvarlig lånekapital	11 538	8 263
Rentekostnader beregnet etter effektiv rentemetoden	411 065	357 00
Andre rentekostnader	20 919	13 972
Sum rentekostnader	431 983	370 975

NOTE 10 PROVISJONSINNEKTER OG PROVISJONSKOSTNADER

KONSERN	2019	2018
Garantiprovisjon	310	303
Gebyrer betalingsformidling	17 805	15 101
Gebyrer forvaltningstjenester	43 453	36 869
Gebyrinntekter leasing	0	3 698
Gebyrinntekter forsikring	67 606	30 068
Andre gebyrer og provisjonsinntekter	10 010	9 137
Sum gebyrer og provisjonsinntekter	139 183	95 175
Avgitt garantiprovisjon	500	500
Gebyrkostnader clearing/oppgjør	3 897	3 935
Gebyrkostnader forsikring	909	17 725
Andre gebyrer og provisjonskostnader	35 887	663
Sum gebyrer og provisjonskostnader	41 192	22 823

NOTE 11 FORSIKRING

1. juni 2018 kjøpte Landkreditt SA (konsernspiss i Landkreditt konsernet) flere aksjer i Landbruksforsikring AS. Oppkjøpet endret Landkreditts eierandel fra 46,3 % til 74,9 %. Landbruksforsikring ble dermed reklassifisert fra tilknyttet selskap til datterselskap, og full konsolidert inn i konsernet fra og med 1. juni 2018. Oppkjøpet 1. juni medførte at konsernets eierandel i Landbruksforsikring før kjøpet ble verdiregulert iht kjøpsprisen 1. juni, og konsernet bokførte en gevinst ved verdiregulering på eksisterende aksjer på 14.069. Oppkjøpet 1. juni medførte også at konsernet bokførte en goodwill på 27.674.

Landkreditt kjøpte flere aksjer i selskapet medio 2018 og pr 31.12.2018 utgjør eierandelen 92,6 %.
11. november 2018 endret Landbruksforsikring AS navn til Landkreditt Forsikring AS.

	DIREKTE FORSIKRING											SUM
	EIENDOM			MOTORVOGN		YRKES- SKADE	INNTEKTSTAP			ANSVAR	ANDRE	
	PRIVAT	NÆRING	LANDBRUK	TRAFIKK	ØVRIGE		ULYKKE	UFØRE	GRUPPELIV			
PREMIEINNETEKTER												
Forfalte bruttopremier	74 331	39 291	48 865	65 827	119 902	44 464	38 844	32 005	82 611	21 389	46 549	614 079
Endring ikke opptjent brutto premie	-5 799	-1 092	-4 423	-4 101	-9 231	-2 502	-1 200	-1 014	-3 513	-2 211	-4 616	-39 704
Opptjent brutto premie	68 533	38 200	44 442	61 726	110 671	41 962	37 644	30 991	79 098	19 178	41 932	574 375
Avgitte gjenforsikringspremier	-46 684	-26 846	-30 813	-34 196	-62 287	-26 804	-23 551	-18 479	-49 970	-1 055	-20 291	-340 976
Endring i gjenfors.andel uopptjent	1 276	956	1 817	2 018	4 542	1 467	745	588	2 111	38	1 667	17 225
Påløpt gjenforsikringspremie	45 408	25 890	28 997	32 178	57 745	25 338	22 806	17 891	47 859	1 017	18 624	323 751
Premieinntekter for egen regning	23 125	12 309	15 445	29 548	52 926	16 624	14 838	13 100	31 239	18 161	23 309	250 624
ERSTATNINGSKOSTNADER												
Brutto betalte erstatninger	-63 992	-45 664	-34 656	-40 357	-98 639	-17 200	-13 317	-27 753	-82 674	-10 595	-24 065	-458 912
Brutto endring i erstatningsavsetning	-11 102	38 410	-22 379	5 101	-220	1 735	889	22 444	-5 245	-4 775	-531	24 327
Brutto erstatninger	75 095	7 254	57 035	35 256	98 859	15 465	12 428	5 310	87 919	15 370	24 596	434 585
Gjenfors.andel av betalte erstatninger	41 120	33 665	23 744	19 471	47 591	2 445	4 625	1 643	49 201	55	8 930	232 489
Gjenfors.andel endr. erstatningsavsetning	6 618	-39 197	14 840	-4 234	182	10 018	3 677	11 013	3 265	1 004	686	7 873
Gjenforsikringsandel erstatninger	47 738	-5 532	38 584	15 237	47 773	12 462	8 301	12 656	52 466	1 059	9 616	240 361
Sum erstatningskostnader for egen regning	27 357	12 786	18 450	20 018	51 086	3 002	4 126	-7 346	35 453	14 311	14 980	194 224
Skaderesultat for egen regning pr bransje	-4 232	-477	-3 005	9 529	1 840	13 622	10 712	20 446	-4 214	3 850	8 329	56 400
Skadeprosent brutto	109,6	19,0	128,3	57,1	89,3	36,9	33,0	17,1	111,2	80,1	58,7	75,7
Skadeprosent for egen regning	118,3	103,9	119,5	67,7	96,5	18,1	27,8	-56,1	113,5	78,8	64,3	77,5

	DIREKTE FORSIKRING								SUM	
	EIENDOM		MOTOR- VOGN	YRKES- SKADE	INNTEKTSTAP			ANSVAR		ANDRE
	PRIVAT	NÆRING			ULYKKE	UFØRE	GRUPPELIV			
Forfalte bruttopremier	77 899	78 747	164 748	43 468	37 064	22 761	76 604	17 399	39 218	557 907
Endring ikke opptjent brutto premie	-3 629	-2 887	-7 420	-939	310	-911	-1 131	-885	-2 217	-19 711
Opptjent brutto premie	74 270	75 860	157 327	42 528	37 374	21 849	75 473	16 513	37 001	538 196
Avgitte gjenforsikringspremier	-52 678	-52 587	-86 547	-26 483	-22 476	-14 434	-46 421	-598	-17 731	-319 956
Endring i gjenfors.andel uopptjent	2 313	1 524	3 536	3 745	5 572	1 074	10 435	-38	2 112	30 273
Påløpt gjenforsikringspremie	50 365	51 063	83 012	22 738	16 904	13 359	35 986	636	15 620	289 683
Premieinntekter for egen regning	23 905	24 797	74 316	19 790	20 470	8 490	39 487	15 877	21 381	248 514
ERSTATNINGSKOSTNADER										
Brutto betalte erstatninger	-71 535	-93 231	-138 692	-18 431	-8 269	-29 501	-54 256	-16 697	-24 857	-455 468
Brutto endring i erstatningsavsetning	-3 209	-65 518	-9 094	16	-29 168	6 843	-6 557	12 283	-3 325	-97 729
Brutto erstatninger	74 743	158 749	147 786	18 416	37 437	22 658	60 813	4 413	28 182	553 197
Gjenfors.andel av betalte erstatninger	52 043	69 263	65 856	812	2 109	395	24 348	4 651	9 057	228 534
Gjenfors.andel endr. erstatningsavsetning	-2 857	60 199	4 302	17 151	16 699	15 013	5 573	-8 350	2 419	110 149
Gjenforsikringsandel erstatninger	49 186	129 462	70 158	17 964	18 808	15 407	29 921	-3 699	11 475	338 682
Sum erstatningskostnader for egen regning	25 557	29 287	77 628	452	18 629	7 251	30 892	8 112	16 707	214 514
Skaderesultat for egen regning pr bransje	-1 652	-4 490	-3 312	19 338	1 841	1 239	8 595	7 766	4 674	33 999
Skadeprosent brutto	100,6	209,3	93,9	43,3	100,2	103,7	80,6	26,7	76,2	102,8
Skadeprosent for egen regning	106,9	118,1	104,5	2,3	91,0	85,4	78,2	51,1	78,1	86,3

2019 SPESIFIKASJON BRUTTO ERSTATNINGSAVSETNING	DIREKTE FORSIKRING											SUM
	EIENDOM			MOTORVOGN		YRKES- SKADE	INNTEKTSTAP			ANSVAR	ANDRE	
	PRIVAT	NÆRING	LANDBRUK	TRAFIKK	ØVRIGE		ULYKKE	UFØRE	GRUPPELIV			
Anslåtte brutto erstatningskostnader	76 111	51 444	49 154	43 841	100 451	34 518	32 016	24 970	81 276	15 942	26 709	536 430
Avviklingsresultat tidligere år	-1 016	-44 190	7 881	-8 585	-1 592	-19 053	-19 588	-19 660	6 643	-572	-2 113	-101 845
Brutto erstatningskostnader	75 095	7 254	57 035	35 256	98 859	15 465	12 428	5 310	87 919	15 370	24 596	434 585

2018 SPESIFIKASJON BRUTTO ERSTATNINGSAVSETNING	DIREKTE FORSIKRING										SUM
	EIENDOM		MOTOR- VOGN	YRKES- SKADE	INNTEKTSTAP			ANSVAR	ANDRE		
	PRIVAT	NÆRING			ULYKKE	UFØRE	GRUPPELIV				
Anslåtte brutto erstatningskostnader	84 597	161 429	145 720	33 843	40 549	24 021	60 312	15 540	26 130	592 141	
Avviklingsresultat tidligere år	-9 853	-2 680	2 066	-15 428	-3 112	-1 363	501	-11 127	2 052	-38 947	
Brutto erstatningskostnader	74 743	158 749	147 786	18 416	37 437	22 658	60 813	4 413	28 182	553 198	

2019 DIREKTE FORSIKRING ERSTATNINGSAVSETNINGER	DIREKTE FORSIKRING											SUM
	EIENDOM			MOTORVOGN		YRKES- SKADE	INNTEKTSTAP			ANSVAR	ANDRE	
	PRIVAT	NÆRING	LANDBRUK	TRAFIKK	ØVRIGE		ULYKKE	UFØRE	GRUPPELIV			
RBNS	65 093	33 164	42 886	13 712	10 852	48 803	26 895	53 407	11 168	9 678	8 119	323 776
IBNR	5 861	2 045	1 799	17 847	6 590	70 566	20 872	32 161	7 809	7 558	5 113	178 221
ULAE	3 193	608	1 320	1 632	1 065	4 683	2 866	5 134	854	1 206	584	23 147
Brutto erstatningsavsetning	74 147	35 817	46 005	33 191	18 508	124 051	50 634	90 702	19 832	18 442	13 816	525 144
Gjenforsikringsandel	49 626	27 316	31 776	14 263	11 262	37 028	25 091	30 380	11 387	-470	4 848	242 507
Netto erstatningsavsetning	24 521	8 502	14 230	18 928	7 245	87 023	25 543	60 322	8 445	18 912	8 967	282 637

2018 DIREKTE FORSIKRING ERSTATNINGSAVSETNINGER	DIREKTE FORSIKRING										SUM
	EIENDOM		MOTOR- VOGN	YRKES- SKADE	INNTEKTSTAP			ANSVAR	ANDRE		
	PRIVAT	NÆRING			ULYKKE	UFØRE	GRUPPELIV				
RBNS	50 359	89 187	29 401	40 689	28 655	66 719	9 509	5 737	7 261	327 518	
IBNR	9 971	8 154	24 271	79 873	20 255	40 415	4 449	7 035	5 490	199 913	
ULAE	2 715	513	2 908	4 775	2 612	6 012	628	894	534	21 591	
Brutto erstatningsavsetning	63 044	97 854	56 580	125 337	51 522	113 146	14 586	13 667	13 285	549 022	
Gjenforsikringsandel	7 002	5 826	12 233	21 620	10 895	13 862	2 659	0	2 870	76 967	
Netto erstatningsavsetning	56 043	92 028	44 347	103 717	40 628	99 284	11 927	13 667	10 415	472 055	

RBNS (Reported but not settled) dekker skader som er oppstått og meldt ved utgangen av regnskapsåret. IBNR (Incurred but not reported) skal dekke skader som er inntruffet, men ikke meldt til selskapet.

For inntrufne ikke meldte skader avsettes det ved hjelp av statistiske metoder, beregnet av aktuar. ULAE (Unallocated Loss Adjustment Expenses) skal dekke kostnaden ved å gjøre opp en skade.

2019 AVSETNING FOR IKKE OPPTJENT PREMIE	DIREKTE FORSIKRING											SUM
	EIENDOM			MOTORVOGN		YRKES- SKADE	INNTEKTSTAP			ANSVAR	ANDRE	
	PRIVAT	NÆRING	LANDBRUK	TRAFIKK	ØVRIGE		ULYKKE	UFØRE	GRUPPELIV			
Ikke opptjent bruttopremie	37 182	14 910	22 654	35 050	54 296	16 254	23 908	4 262	43 653	10 473	20 658	283 300
Gjenforsikringsandel	22 467	9 472	13 726	-2	44 397	9 661	13 746	3 072	26 205	0	9 222	151 966
Netto avsetning for ikke opptjent premie	14 715	5 438	8 928	35 052	9 899	6 593	10 162	1 190	17 448	10 473	11 437	131 335

2018 AVSETNING FOR IKKE OPPTJENT PREMIE	DIREKTE FORSIKRING										SUM
	EIENDOM		MOTOR- VOGN	YRKES- SKADE	INNTEKTSTAP			ANSVAR	ANDRE		
	PRIVAT	NÆRING			ULYKKE	UFØRE	GRUPPELIV				
Ikke opptjent bruttopremie	31 383	32 049	76 013	13 752	22 708	3 248	40 140	8 262	16 042	243 597	
Gjenforsikringsandel	21 191	20 426	37 835	8 195	13 000	2 484	24 094	-38	7 554	134 741	
Netto avsetning for ikke opptjent premie	10 192	11 623	38 178	5 558	9 708	764	16 046	8 299	8 488	108 856	

Forsikringspremien opptjenes i takt med forsikringsperioden. Ikke opptjent premie er den delen av premien ikke er opptjent i inneværende periode.

Det er ikke foretatt noen nedskrivning av gjenforsikringsandelen av avsetning for ikke opptjent premie. Det er ikke avdekket forhold som viser at reassurandørene ikke vil oppfylle sine forpliktelser etter de inngåtte gjenforsikringsavtalene.

NATURSKADEPOOLEN	2019		2018	
	BRUTTO	EGENREGNING	BRUTTO	EGENREGNING
Avsetning for ikke opptjent premie	8 605	8 605	7 205	7 205
Erstatningsavsetning	4 574	4 574	4 854	4 854
Sum	13 180	13 180	12 058	12 058

Selskapet tegner naturskadeforsikring etter naturskadeforsikringsloven og er gjennom dette medlem i Naturskadepoolen. Andel for 2019 er 0,9374 prosent (0,8171 prosent).

NOTE 12 KAPITALDEKNING

De formelle minstekravene til egenkapital innebærer at konsernet skal ha en kapitaldekning på minimum 16,0 prosent. Både konsernet og datterselskapet har interne minimumskrav til kapitaldekning ut over det de formelle minimumskravene tilsier. De konkrete minimumsnivåene er nedfelt i dokumentet «Dokumentasjon om risikoprofil og nødvendig kapitalbehov (ICAAP)». Det interne minstekravet utgjør til enhver tid summen av de formelle minstekravene, Pilar 2-tillegget fastsatt av Finanstilsynet (2,8 prosent) samt et internt bufferkrav på 0,5 prosent. Det totale kapitaldekningskravet (inkludert internkrav) utgjør 19,3 prosent.

	31.12.2019	31.12.2018
Ansvarlig kapital	3 384 157	3 245 028
Kjernekapital	3 133 086	2 994 030
Ren kjernekapital	2 933 936	2 794 880
Opptjent egenkapital i form av tilbakeholdte resultater	2 976 492	2 833 798
Minoritetsinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	0	0
Justeringer i ren kjernekapital knyttet til regulatoriske filtre	-2 521	-2 748
Andre immaterielle eiendeler	-40 035	-36 170
Evigvarende fondsobligasjoner	199 150	199 150
Ansvarlig lånekapital	251 071	250 998
Samlet beregningsgrunnlag	14 360 147	14 110 346
Beregningsgrunnlag for kreditt-, motparts- og forringelsesrisiko	13 500 934	13 314 435
Institusjoner	168 142	182 882
Foretak	14 844	18 608
Massemarkedsengasjementer	4 227 902	4 694 662
Engasjementer med pantsikkerhet i eiendom	7 470 374	6 981 195
Forfalte engasjementer	297 652	273 910
Obligasjoner med fortrinnsrett	138 411	165 957
Andeler i verdipapirfond	358 205	393 247
Egenkapitalposisjoner	517 061	465 016
Øvrige engasjementer	308 344	138 959
BEREGNINGSGRUNNLAG FOR POSISJONS-, VALUTA- OG VARERISIKO	0	0
Valuta	0	0
BEREGNINGSGRUNNLAG FOR OPERASJONELL RISIKO		
Basismetode	922 323	795 911
Ren kjernekapitaldekning	20,34	19,81
Kjernekapitaldekning	21,72	21,22
Kapitaldekning	23,46	23,00
Uventet kjernekapitalandel	10,30	10,17

NOTE 13 SEGMENTINFORMASJON

RESULTAT- OG BALANSEUTVIKLING I DATTERSELSKAPER

2019	LANDKREDITT SA	LANDKREDITT BANK	LANDKREDITT BOLIGKREDITT	LANDKREDITT FORSIRKING 93 %	LANDKREDITT FORVALTNING	ELIMINERING	TOTALT
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	624	369 535	29 869	10 080	436	31	410 574
Utbytter	6 331	1	0	2 506	0	-6 331	2 508
Netto gebyrer og provisjonsinntekter	-18	27 165	-5	33 387	42 891	-5 430	97 991
Netto inntekt på finansielle instrumenter	9 432	20 419	-4 095	24 068	26	-1 867	47 983
Netto forsikringsinntekter	0	0	0	56 400	0	0	56 400
Andre driftsinntekter	101	19 878	0	5 050	1 532	-26 561	0
Kostnader	10 473	208 699	765	91 300	40 944	-33 631	318 550
Tap på utlån	0	6 887	281	-41	0	0	7 127
Resultat før skatt	5 997	221 413	24 723	40 234	3 940	-6 527	289 778

31.12.2019

Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7 838	1 203 621	5 322	26 659	10 595	-322 564	931 472
Utlån og fordringer på kunder	0	20 874 839	4 402 783	155 498	0	-11 666	25 421 455
Verdipapirer	1 665 293	2 976 001	19 835	728 342	8 907	-2 209 911	3 188 467
Gjenforsikringsand. brutto forsikringsforpl.	0	0	0	394 473	0	0	394 473
Utsatt skattefordel	0	0	153	0	6 380	-6 533	0
Immaterielle eiendeler	0	33 502	0	14 358	0	27 674	75 534
Varige driftsmidler	2 405	77 109	0	29 608	0	2 105	111 227
Forskuddsbet. kostn. og opptj. ikke mott. innt.	6 672	7 785	0	25 976	4 265	-12 200	32 498
Sum eiendeler	1 682 208	25 172 857	4 428 093	1 374 915	30 148	-2 533 096	30 155 126

Lån fra kredittinstitusjoner	0	634	297 487	0	0	-297 781	340
Innskudd fra kunder	0	17 955 688	0	0	0	-24 783	17 930 905
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	4 118 919	3 732 696	0	0	-359 787	7 491 828
Utsatt skatt	226	8 164	0	659	0	-6 533	2 516
Annen gjeld	3 848	137 802	5 873	148 540	8 101	-13 937	290 227
Påløpte kostn. og mott. ikke opptj. innt.	0	28 556	38	41 938	304	-4 013	66 823
Brutto forsikringsforpliktelse	0	0	0	808 445	0	0	808 445
Ansvarlig lånekapital	0	251 071	0	80 095	0	0	331 166
Sum gjeld	4 074	22 500 834	4 036 094	1 079 678	8 405	-706 834	26 922 250
Aksjekapital	0	1 380 000	250 000	73 182	21 250	-1 724 432	0
Fondsobligasjoner	0	199 150	0	0	0	0	199 150
Annen egenkapital	1 678 135	1 092 874	141 999	222 055	493	-101 830	3 033 725
Sum egenkapital	1 678 135	2 672 024	391 999	295 237	21 743	-1 826 262	3 232 875
Sum gjeld og egenkapital	1 682 208	25 172 857	4 428 093	1 374 915	30 148	-2 533 096	30 155 126

2018	LANDKREDITT SA	LANDKREDITT BANK	LANDKREDITT BOLIGKREDITT	LANDKREDITT FINANS	LANDKREDITT FORSIKRING 93 %	LANDKREDITT FORVALTNING	ELIMINERING	TOTALT
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	1 009	323 309	26 820	25 267	3 623	281	0	380 307
Utbytter	6 224	1	0	0	1 737	0	-6 224	1 738
Netto gebyrer og provisjonsinntekter	-16	25 134	-5	3 213	12 343	36 869	-10 266	67 273
Netto inntekt på finansielle instrumenter	-463	173 481	-511	12	-7 219	-48	-73 451	91 801
Netto forsikringsinntekter	0	0	0	0	40 216	0	0	40 216
Andre driftsinntekter	101	3 005	0	0	4 139	0	-2 165	5 080
Kostnader	10 352	193 674	700	9 771	67 510	34 879	-13 638	303 249
Tap på utlån	0	7 590	223	0	0	0	0	7 814
Resultat før skatt	-3 496	323 666	25 379	18 720	-12 670	2 222	-78 468	275 353

31.12.2018

Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	11 674	1 224 447	2 761	0	13 515	11 341	-270 360	993 377
Utlån og fordringer på kunder	0	19 884 484	4 031 203	0	143 441	0	-4 940	24 054 188
Verdipapirer	1 655 384	2 893 881	16 908	0	746 280	3 528	-1 925 012	3 390 969
Gjenforsikringsandel brutto forsikringsforpliktelser	0	0	0	0	369 376	0	0	369 376
Utsatt skattefordel	0	2 102	0	0	0	7 367	-4 966	4 503
Immaterielle eiendeler	0	36 170	0	0	12 021	0	27 674	75 865
Varige driftsmidler	2 424	19 530	0	0	1 906	0	0	23 861
Forskuddsbet. kostn. og opptj. ikke mott. innt.	6 406	1 364	0	0	22 978	3 090	-7 718	26 120
Sum eiendeler	1 675 889	24 061 978	4 050 872	0	1 309 517	25 326	-2 185 322	28 938 259

Lån fra kredittinstitusjoner	0	16 221	245 358	0	0	0	-245 368	16 211
Innskudd fra kunder	0	17 468 124	0	0	0	0	-24 992	17 443 132
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	3 716 697	3 476 797	0	0	0	-124 888	7 068 606
Utsatt skatt	262	0	0	0	4 703	0	-4 966	0
Annen gjeld	3 524	71 718	6 271	0	133 499	6 340	-7 698	213 653
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptj.inntekter	0	17 410	60	0	41 897	198	-91	59 474
Brutto forsikringsforpliktelser	0	0	0	0	792 619	0	0	792 619
Ansvarlig lånekapital	0	250 998	0	0	80 000	0	0	330 998
Sum gjeld	3 786	21 541 168	3 728 485	0	1 052 718	6 537	-408 003	25 924 691
Aksjekapital	0	1 380 000	200 000	0	73 182	21 250	-1 682 851	-8 419
Fondsobligasjoner	0	199 150	0	0	0	0	0	199 150
Annen egenkapital	1 672 102	941 661	122 386	0	183 618	-2 461	-94 469	2 822 837
Sum egenkapital	1 672 102	2 520 811	322 386	0	256 800	18 789	-1 777 320	3 013 568
Sum gjeld og egenkapital	1 675 889	24 061 978	4 050 872	0	1 309 517	25 326	-2 185 323	28 938 259

- a) Landkreditt Finans solgt pr 02.07.2018
b) Landkreditt Forsikring konsolidert inn fra 01.06.2018

NOTE 14 OPPLYSNINGER OM ANSATTE OG TILLITSVALGTE

	2019	2018
Antall ansatte, eksklusive innleide vikarer	164	157
Antall årsverk	162	155

	2019	2018
Godtgjørelse til medlemmer av kontrollkomiteen	56	99
Godtgjørelse til medlemmer av årsmøtet	508	462
Godtgjørelse til medlemmer av styret	3 138	2 810

STYRET I LANDKREDITT SA	STYREHONORAR OG ANDRE YTELSER ¹		LØNN	PERIODISERT PENSJONS- KOSTNAD	SAMLET GODT- GJØRELSE 2019	SAMLET GODTGJØRELSE 2018	LÅN ²
Hans Edvard Torp, leder	325	0	0	0	325	144	12 058
Wenche Irene Kristiansen, nestleder	169	0	0	0	169	112	415
Kai Linnes	135	0	0	0	135	127	0
Audhild Slappgård	120	0	0	0	120	n/a	4 701
Bjørn Kåre Grude	114	0	0	0	114	n/a	0
Øyvind Hestnes, ansatte	89	0	0	0	89	85	0
Hilde Husby, ansatte	68	0	0	0	68	n/a	0
Marianne Storhaug Strøm, vara	46	0	0	0	46	42	4 963
Anders Klaseie, vara	46	0	0	0	46	n/a	1 520
Sissel Aasvik, ansatte vara	21	0	0	0	21	n/a	0
Jørgen Østby, ansatte vara	52	0	0	0	52	28	0

1) Styregodtgjørelse fastsettes av årsmøte for ett år. Det er ingen forpliktelser knyttet til opphør av styrets leder.

2) Styrets medlemmer (med unntak av ansattevalgte medlemmer) har lån i Landkreditt Bank til ordinære utlånsbetingelser og er ikke omfattet av personallåneordningen.

KONTROLLKOMITEEN	HONORARER OG ANDRE YTELSER	LØNN	PERIODISERT PENSJONSKOSTNAD	SAMLET GODT- GJØRELSE 2019	SAMLET GODT- GJØRELSE 2018	LÅN ¹
Lisbeth Norbye, leder	46	0	0	46	35	0
Per Ballestad	29	0	0	29	31	998
Lene Vangberg Monsen	18	0	0	18	23	0
Hans Kristian Teien, vara	18	0	0	18	10	1 246

1) Alle har lån i Landkreditt Bank til ordinære utlånsbetingelser og er ikke omfattet av personallåneordningen.

LEDENDE ANSATTE I LANDKREDITT KONSERNET	LØNN	UTBETALT BONUS I 2018	ANDRE SKATTE- PLIKTIGE YTELSER	PERIODISERT PENSJONS- KOSTNAD¹	SUM 2019	SUM 2018	LÅN²
Ole Laurits Lønnum, konsernsjef	2 715	0	334	679	3 728	3 575	6 185
Jon Martin Østby, visekonsernsjef *)	1 847	88	14	559	2 508	2 453	0
Einar Storsul, direktør marked og IKT	1 739	83	34	170	2 026	1 952	0
Emil Inversini, direktør salg kunde	1 589	76	32	170	1 867	1 804	3 601
Siw Farstad, HR direktør	1 172	50	19	147	1 388	n/a	3 984
Per-Erling Mikkelsen, adm.dir. Landkreditt Forvaltning	2 060	350	13	198	2 621	2 521	0
Ane Wiig Syvertsen, adm.dir. Landkreditt Forsikring	1 571	0	23	133	1 727	n/a	2 622

1) Alle har innskuddsbasert pensjon unntatt de som er merket med *. Disse har ytelsesbasert pensjon.

2) Alle har utlånsbetingelser som for ansatte generelt.

Landkreditt har etablert godtgjørelsesordninger i henhold til forskrift om godtgjørelser i finansinstitusjoner mv. Som overordnet prinsipp skal konsernets praktisering av godtgjørelsesbetingelser totalt sett være konkurransedyktige når det gjelder fastlønn, forsikringsordninger, pensjoner og variabel godtgjørelse.

Den variable godtgjørelsen skal balanseres mot selskapets risikoeksponering og kontroll slik at ikke unødig og uønsket risiko tas. Konsernets samlede godtgjørelsesordninger skal være konkurransedyktige, enkle og forutsigbare for å bidra til en god prestasjonskultur. Godtgjørelsesordningene skal være i samsvar med konsernets overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser. Opptjent variabel godtgjørelse i 2019 utgjør 4.541 (3.673).

Ordinær pensjonsalder for konsernsjef følger aldersgrensen i den kollektive tjenstepensjonsordningen slik denne er til enhver tid. Det er gjensidig mulighet for fratredelse fra 62 år. Slutter konsernsjef i stillingen vil det på gitte vilkår kunne utløses etterlønn i 6 måneder, regnet fra utløpet av oppsigelsesfristen.

Pantesikret utlån til ansatte pr 31.12.2019 utgjør 408.540 (368.859). Skattepliktig rentefordel knyttet til rentesubsidiering av lån til ansatte utgjør 1.523 (1.936).

REVISJONSKOSTNADER	2019	2018
Revisjonshonorar	2 030	1 182
Andre tjenester utenfor revisjonen	3	172
Andre attestasjoner	4	4
Skatt, rådgivning	239	131
	2 277	1 489

Alle beløp er inklusive merverdiavgift.

NOTE 15 AKSJER OG OBLIGASJONER VURDERT TIL VIRKELIG VERDI

	31.12.2019	31.12.2018
Sertifikater og obligasjoner utstedt av stater	391 963	439 925
Fond med obligasjoner garantert av stater	122 243	95 871
Obligasjoner utstedt av offentlig forvaltning	20 034	0
Obligasjoner med fortrinnsrett	1 387 538	1 630 946
Fondsobligasjoner og ansvarlige lån utstedt av andre	149 542	134 840
Rentefond	917 606	854 537
Aksjefond	160 637	179 994
Eiendomsfond	32 914	48 541
Andre aksjer og andeler	5 989	6 315
Sum aksjer og obligasjoner vurdert til virkelig verdi	3 188 467	3 390 969

Pr 31.12.2019 utgjør effektiv rente på investeringer i rentebærende verdipapirer 2,57 prosent (1,88 prosent). Effektiv rente er beregnet ved å ta nominell rente på investeringene korrigert for periodisering av over-/underkurs. Gjennomsnittlig tid til renteregulering er 124 dager (111 dager).

SERTIFIKATER, OBLIGASJONER OG ANDELER I RENTEFOND	2019				2018		
	RISIKO-VEKST ¹	ANSKAFFEL-SESKOST	BOKFØRT VERDI ²	ANDEL BØRSNOTERT	ANSKAFFEL-SESKOST	BOKFØRT VERDI ²	ANDEL BØRSNOTERT
Sertifikater og obligasjoner utstedt av stater	0 %	390 533	391 963	100 %	439 034	439 925	100 %
Fond med obligasjoner garantert av stater	0 %	127 919	122 243	n.a.	102 875	95 871	n.a.
Obligasjoner utstedt av offentlig forvaltning	10 %	20 000	20 034	100 %	0	0	0 %
Obligasjoner med fortrinnsrett	10 %	1 381 203	1 387 538	100 %	1 625 640	1 630 946	100 %
Fondsobl. og ansvarlige lån utstedt av andre	100 %	147 303	149 542	100 %	134 555	134 840	100 %
Rentefond	20-100%	910 300	917 606	n.a.	850 150	854 537	n.a.

- 1) Risikovekt benyttes ved beregning av selskapets kapitaldekning
2) Bokført verdi er lik virkelig verdi

ANDELER I AKSJEFOND OG EIENDOMSFOND	BOKFØRT VERDI 31.12.2019*)	AVKASTNING 2019	BOKFØRT VERDI 31.12.2018*)	AVKASTNING 2018
Aksjefond	160 637	35 929	179 994	-3 345
Eiendomsfond	32 914	2 177	48 594	2 854

*) Bokført verdi er lik virkelig verdi

ANDRE AKSJER OG ANDELER	ORGANISASJONS-NUMMER	ANTALL AKSJER/ANDELER	EIER EIER-ANDEL	KOSTPRIS KOST-PRIS	BOKFØRT VERDI 31.12.2019*	BOKFØRT VERDI 31.12.2018*
Tun Media AS	982 519 985	7 059 658	7,65 %	2 666	2 666	2 666
Produsentregisteret BA	870 309 392	1	16,67 %	50	50	50
Vipps AS	918 713 867	1 729	n.a.	756	756	138
Landbrukets Dataflyt SA	913 294 394	1	8,40 %	320	320	320
VISA Norge FLI	986 593 047	n.a.	n.a.	0	2 197	3 141
*) Bokført verdi er lik virkelig verdi				3 792	5 989	6 315

NETTO INNTEKT PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER VURDERT TIL VIRKELIG VERDI	2019	2018
Netto verdiendring og gevinst/-tap på rentebærende verdipapirer	13 010	-17 865
Netto verdiendring og gevinst/-tap på aksje- og eiendomsfond	34 958	-5 381
Netto gevinst/-tap på valuta	15	1
Sum netto inntekt på finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi	47 983	-23 245

Se note 2.11 vedrørende prinsipper for verdivurdering

NOTE 16 IMMATERIELLE EIENDELER OG VARIGE DRIFTSMIDLER

	IMMATERIELLE EIENDELER	GOOD- WILL	ANLEGG- MIDLER	EIENDOM	VANLIGE DRIFTSMIDLER
Anskaffelseskost 01.01.2019	178 241	27 674	46 722	3 798	50 520
+ Tilgang dette år	13 367	0	314	298	611
Innregning av bruksrett (Ifrs 16)	0	0	0	105 534	105 534
- Avgang dette år	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.2019	191 608	27 674	47 036	109 630	156 665
Akk. ordinære avskrivninger 01.01.2019	130 050	0	25 985	675	26 660
+ Årets avskrivninger	13 699	0	3 567	15 212	18 779
Akk. ordinære avskrivninger 31.12.2019	143 749	0	29 552	15 887	45 439
Bokført verdi 31.12.2019	47 860	27 674	17 484	93 743	111 227
Avskrivningssatser:	0-33 %		10-33 %	0-5 %	14 %

Immaterielle eiendeler består av EDB-lisenser og programvare.
Bruksretter knyttet til leiekontrakter er inkludert i «varige driftsmidler».

KONSERN		INVESTERINGER	SALG
INVESTERINGER I OG SALG AV ANLEGGSMIDLER			
2015		11 392	0
2016		12 958	0
2017		18 130	0
2018		44 308	0
2019		13 979	0

NOTE 17 GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

	31.12.2019		31.12.2018	
	BOKFØRT VERDI	PÅLYDENDE	BOKFØRT VERDI	PÅLYDENDE
Innlån vurdert til amortisert kost	7 491 828	7 466 000	7 068 606	7 050 000
Sum gjeld stiftet ved uts. av verdipap.	7 491 828	7 466 000	7 068 606	7 050 000

SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER BOKFØRT TIL AMORTISERT KOST

VERDI-PAPIR NR.	FRA DATO	TIL DATO	LÅNE-TYPE	GJELDENE RENTESATS	NESTE RENTEREG.	UTESTÅENDE 31.12.2019	EGEN-BEH.	UTEST. 31.12.2019
NO0010703663	25.02.2014	25.02.2020	Uten avdrag	2,41 %	N.a.	43 000	0	43 000
NO0010763485	22.04.2016	22.04.2020	Uten avdrag	2,61 %	22.01.2020	25 000	0	25 000
NO0010742422	30.07.2015	30.07.2020	Uten avdrag	2,50 %	30.01.2020	300 000	130 000	170 000
NO0010743206	13.08.2015	13.11.2020	Uten avdrag	2,33 %	13.02.2020	280 000	210 000	70 000
NO0010764483	12.05.2016	12.02.2021	Uten avdrag	2,99 %	12.02.2020	500 000	20 000	480 000
NO0010710825	21.05.2014	20.05.2021	Uten avdrag	2,42 %	20.02.2020	450 000	52 000	398 000
NO0010767692	17.06.2016	17.09.2021	Uten avdrag	2,71 %	17.03.2020	325 000	30 000	295 000
NO0010773781	12.09.2016	12.10.2021	Uten avdrag	2,63 %	13.01.2020	500 000	55 000	445 000
NO0010797384	15.06.2017	15.02.2022	Uten avdrag	2,39 %	17.02.2020	400 000	0	400 000
NO0010790835	07.04.2017	07.04.2022	Uten avdrag	2,48 %	07.01.2020	400 000	0	400 000
NO0010805328	12.09.2017	12.09.2022	Uten avdrag	2,29 %	12.03.2020	400 000	0	400 000
NO0010811367	24.11.2017	24.11.2022	Uten avdrag	2,55 %	24.02.2020	500 000	0	500 000
NO0010831241	03.09.2018	03.03.2023	Uten avdrag	2,37 %	03.03.2020	400 000	5 000	395 000
NO0010793581	22.05.2017	22.05.2023	Uten avdrag	2,68 %	24.02.2020	500 000	0	500 000
NO0010822752	22.05.2018	22.08.2023	Uten avdrag	2,30 %	24.02.2020	500 000	55 000	445 000
NO0010858681	20.06.2019	20.10.2023	Uten avdrag	2,39 %	20.01.2020	500 000	0	500 000
NO0010830730	22.08.2018	22.11.2023	Uten avdrag	2,36 %	N.a.	200 000	0	200 000
NO0010836091	15.11.2018	22.02.2024	Uten avdrag	2,36 %	24.02.2020	500 000	0	500 000
NO0010850142	16.04.2019	16.04.2024	Uten avdrag	2,45 %	16.01.2020	500 000	0	500 000
NO0010860067	01.08.2019	24.02.2025	Uten avdrag	2,25 %	24.02.2020	500 000	0	500 000
NO0010852064	15.05.2019	15.05.2026	Uten avdrag	2,33 %	17.02.2020	300 000	0	300 000
Sum						8 023 000	557 000	7 466 000

	31.12.2019	31.12.2018
Markedsverdi av innlån vurdert til amortisert kost	7 509 987	7 080 997

Pr. 31.12.2019 er den gjennomsnittlige effektive rente på obligasjonslånene 2,11 prosent (1,88 prosent).

Effektiv rente på obligasjonsgjelden er beregnet ved å omgjøre hvert innlån til årlig effektiv rente og deretter vekte hvert innlån med størrelsen på lånet.

FORFALLSSTRUKTUR GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER	31.12.2019	31.12.2018
Gjeld som forfaller til betaling mer enn fem år etter regnskapsavslutning	800 000	100 000
Gjeld som har kortere løpetid	6 666 000	6 950 000
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7 466 000	7 050 000

NOTE 18 ANSVARLIG LÅNEKAPITAL OG FONDSOBLIGASJONER

	31.12.2019	PÅLYDENDE	31.12.2018	PÅLYDENDE
	BOKFØRT VERDI		BOKFØRT VERDI	
Ansvarlig lånekapital	331 167	330 000	330 998	330 000
Fondsobligasjoner	199 150	200 000	199 150	200 000
Sum	530 317	530 000	530 148	530 000

TIDSBEGRENSET ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

VERDI-PAPIR NR.	FRA DATO	TIL DATO	LÅNE-TYPE	GJELDENDE RENTESATS	NESTE RENTEREG.	UTESTÅENDE 31.12.2019	EGEN-BEH.	UTEST. 31.12.2019	CALL-DATO
NO0010826399	22.06.2018	22.08.2028	Uten avdrag	5,37 %	23.03.2020	80 000	0	80 000	22.06.2023
NO0010821432	25.04.2018	25.04.2028	Uten avdrag	3,20 %	27.01.2020	175 000	0	175 000	25.04.2023
NO0010848393	26.03.2019	26.03.2029	Uten avdrag	3,48 %	26.03.2020	75 000	0	75 000	26.03.2024
Sum						330 000	0	330 000	

EVIGVARENDE FONDSOBLIGASJONER

VERDI-PAPIR NR.	FRA DATO	TIL DATO	LÅNE-TYPE	GJELDENDE RENTESATS	NESTE RENTEREG.	UTESTÅENDE 31.12.2019	EGEN-BEH.	UTEST. 31.12.2019	CALL-DATO
NO0010789860	05.04.2017	Evigvarende	Uten avdrag	5,20 %	06.01.2020	50 000	0	50 000	05.04.2022
NO0010821127	20.04.2018	Evigvarende	Uten avdrag	5,10 %	20.01.2020	150 000	0	150 000	24.04.2023
Sum						200 000	0	200 000	

31.12.2019 31.12.2018

Markedsverdi av ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner vurdert til amortisert kost	535 673	524 277
--	---------	---------

KONTANTSTRØM GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV ANSVARLIG LÅN OG FONDSOBLIGASJONER

KONSERN

NOMINELLE VERDIER	31.12.2019	EMITTERT	FORFALT/INNLØST	31.12.2018
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital	330 000	75 000	75 000	330 000
Fondsobligasjoner	200 000	0	0	200 000
Sum tilleggs kapital	530 000	75 000	75 000	530 000

NOTE 19 PENSJONSFORPLIKTELSER

KONSERN

Konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenstepensjon. I konsernet er det kun Landkreditt Bank som har ytelsesbasert pensjonsordning. I tillegg har alle konsernselskaper AFP-ordning som foreløpig regnskapsføres som en innskuddsbasert ordning. Kostnaden for denne i 2019 utgjør 1.310 (1.303). Totalt kostnadsført på innskuddsbaserte pensjonsordninger i 2019 utgjør 11.022 (10.650). Ytelsespensjonsordningen i Landkreditt Bank ble lukket 31.12.2015. Ansatte under 52 år er overført til en innskuddsbasert ordning, med eventuell kompensasjon.

FORSIKREDE FONDSBASERTE FORPLIKTELSER

Pensjonsordningen behandles regnskapsmessig i henhold til IAS 19 Ansatteytelser. I henhold til denne regnskapsstandarden behandles selskapets pensjonsordning som en ytelsesplan.

Landkreditt Bank AS har kollektiv pensjonsordning for sine ansatte i livsforsikringsselskap. Denne omfatter i alt 20 aktive og 18 pensjonister. Ordningen gir rett til definerte fremtidige ytelser. Ytelsene er i hovedsak avhengig av opptjeningsår, lønnsnivå og størrelsen på ytelsen fra Folketrygden. Ved beregning av størrelse på opptjent pensjon er lineært prinsipp benyttet. Årlig alderspensjon fra pensjonsordningen utgjør differansen mellom 66 prosent av pensjonsgrunnlaget og en antatt alderspensjon fra Folketrygden.

USIKREDE IKKE FONDSBASERTE FORPLIKTELSER

Gjeldende AFP-ordning behandles foreløpig regnskapsmessig som en innskuddsordning. Innbetalinger til denne er i 2018 og 2019 ført mot resultat.

For konsernsjef er det avtalt pensjon over drift. Pensjonsalder følger aldersgrensen i den kollektive pensjonsordningen med gjensidig mulighet for fratredelse fra 62 år. Avtalen sikrer en total pensjonsutbetaling på 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. For visekonsernsjef og direktør risikostyring er det avtalt pensjon over drift med mulighet for fratredelse ved henholdsvis 65 og 64 år. Arbeidsgiveravgift avsettes sammen med øvrige pensjonsforpliktelser.

Konsernet benytter tilnærmet Norsk Regnskapsstiftelses forutsetninger i sine beregninger.

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER: FORSIKRET ORDNING

	2019	2018
Diskonteringsrente	2,22 %	2,74 %
Årlig lønnsvekst	1,23 %	1,48 %
Regulering av pensjoner under utbetaling	0,70 %	0,80 %
Regulering av Folketrygdens grunnbeløp	3,16 %	3,20 %
Renteberegning på fondsmidler	2,20 %	2,74 %
Gjennomsnittlig arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %

	2019	2018
Påløpt pensjonsforpliktelse ved periodens begynnelse	53 616	50 300
Årets pensjonsopptjening, Service Cost	3 444	3 362
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	1 445	1 117
Planendring	0	0
Aktuarielt tap (gevinst)	6 448	667
Oppgjør	0	0
Arbeidsgiveravgift av innbetaling pensjonsmidler	-223	-49
Pensjonsutbetalinger	-1 844	-1 781
Påløpt pensjonsforpliktelse ved periodens slutt	62 886	53 616

BEVEGELSER PENSJONSMIDLER

Pensjonsmidler ved periodens begynnelse	51 025	49 873
Renteberegning på pensjonsmidlene	1 378	1 112
Aktuarielt (tap) gevinst	-1 333	1 473
Betalte kostnader	0	0
Innbetalinger	1 502	49
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	-223	-49
Pensjonsutbetalinger	-1 544	-1 433
Oppgjør	0	0
Pensjonsmidler ved periodens slutt	50 805	51 025

AVSTEMMING - BALANSEFØRT PENSJONSFORPLIKTELSE

Balanseført pensjonsforpliktelse ved periodens begynnelse	2 591	428
Resultatført pensjonskostnad	3 510	3 368
Aktuarielt tap/(gevinst) ført mot egenkapital	7 782	-806
Innbetalinger inklusive arbeidsgiveravgift	-1 502	-49
Utbetalt pensjon over drift inklusive arbeidsgiveravgift	-300	-348
Balanseført pensjonsforpliktelse inkl arbeidsgiveravgift *)	12 081	2 591
*) Inkludert arbeidsgiveravgift med:	1 224	900

PERIODENS PENSJONSKOSTNADER INKLUSIVE ARBEIDSGIVERAVGIFT

Årets pensjonsopptjening, Service Cost	3 444	3 363
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	1 445	1 117
Renteberegning på pensjonsmidlene	-1 378	-1 112
Overgangsordning AFP	0	0
Avslutning avtale	0	0
Administrasjonskostnader	0	0
Oppgjør	0	0
Resultatført pensjonskostnad	3 510	3 368

FORUTSETNINGER**31.12.2019****31.12.2018**

Amortiseringsfaktor (forventet gjenstående tjenestetid)	5,96	6,80
Gjennomsnittlig arbeidsgiveravgiftsfaktor	14,10	14,10

DEMOGRAFISKE DATA

Antall yrkesaktive	20	20
Gjennomsnittsalder - yrkesaktive	59	58
Sum lønn	17 007	16 430
Gjennomsnittlig lønn	850	822
Antall pensjonister	18	18

Selskapene i konsernet har plikt til å etablere en pensjonsordning. Dette er etablert og i samsvar med kravene i loven.

SAMMENSETNING PENSJONSMIDLER:	2019	2018
Aksjer (11,6 %)	5 913	7 603
Obligasjoner (67,3 %)	34 307	33 575
Eiendom (19,4 %)	9 889	9 389
Annet (1,7 %)	867	459

Pensjonsmidlene er i ubetydelig grad investert i obligasjoner utstedt av selskaper i Landkredittkonsernet. Avkastning på pensjonsmidlene var 5,8 prosent i 2018. Faktisk avkastning på pensjonsmidlene i 2019 foreligger mai 2020. Estimert avkastning på pensjonsmidlene i 2019 utgjør 5,26 prosent. Forventet gjennomsnittlig durasjon på pensjonsforpliktelsen er 14,27 år.

ENDRINGER I OBLIGASJONSRENTENE:

En reduksjon i obligasjonsrentene vil øke forpliktelsene i pensjonsordningene. Dette vil bli delvis utlignet ved en økning i avkastningen på obligasjonsinvesteringene.

INFLASJONSRIKIKO:

Pensjonsordningens forpliktelse har inflasjonsrisiko.

FORVENTET LEVETID:

Utbetalingsforpliktelsen gjelder for det resterende livsløpet til deltakerne i ordningen. En økning i forventet levetid vil lede til en øking i ordningens forpliktelser.

Forventet forfallstidspunkt på pensjonsordningene (nominelle kontantstrømmer):

YTELSESPENSJON	< 1 ÅR	1-2 ÅR	3-5 ÅR	> 5 ÅR
	1 763	3 461	5 090	91 337

Landkreditts mål er å matche de langsiktige investeringene med forpliktelsene ettersom de forfaller. Landkreditt overvåker aktivt hvordan løpetider og den forventede avkastning matcher pensjonsutbetalingene ettersom de forfaller. Investeringene er godt diversifiserte, slik at tap i en enkelt investering ikke vil ha vesentlig påvirkning på ordningens totale pensjonsmidler. Forventet samlet innbetaling til ytelsesplanen i 2019 er 49.

NETTO PERIODISERT PENSJONSKOSTNAD 2019	FORSIKRET ORDNING	USIKREDE ORDNINGER
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	1 966	1 931
Arbeidsgiveravgift av årets opptjening	277	272
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsene	1 202	946
Renteberegning på pensjonsmidlene	-1 378	-1 112
Resultatført netto forpliktelse ved oppgjør	0	0
Administrasjonskostnader	0	0
Netto pensjonskostnad	2 067	2 038

AVSTEMMING AV PENSJONSORDNINGENS FINANSIERTE STATUS MOT BELØP I BALANSEN

	31.12.2019 FORSIKRET ORDNING	31.12.2019 UFORSIKREDE ORDNINGER	31.12.2018 FORSIKRET ORDNING	31.12.2018 UFORSIKREDE ORDNINGER
Pensjonsforpliktelser (brutto)	-51 723	-11 163	-44 574	-9 042
Pensjonsmidler (markedsverdi)	50 805	0	51 025	0
Ikke resultatførte estimatendringer og avvik	0	0	0	0
Netto pensjonsmidler (-forpliktelser)	-917	-11 163	6 451	-9 042

UTVIKLINGEN DE SISTE FEM ÅR I DEN YTELSESBASERTE PENSJONSORDNINGEN

	2019	2018	2017	2016	2015
Nåverdi pensjonsforpliktelse 31.12	62 886	53 616	50 300	46 588	44 879
Pensjonsmidler 31.12	50 805	51 025	49 873	55 300	50 726
Overskudd/ underskudd	12 081	2 591	428	-8 712	-5 847

Pr. 31.12.2019 er estimataviket innregnet over utvidet resultat. For konsernet og morbanken betyr det at pensjonsforpliktelsen ble økt med 7.782 og egenkapitalen redusert med 5.837 etter skatt.

SENSITIVITETSANALYSE YTELSESDORDNING 2019 BASERT PÅ FØLGENDE FORUTSETNINGER:

Diskonteringsrente +/- 0,5 %

Lønnsregulering +/- 0,5 %

Pensjonsregulering +/- 0,25 %

	SIKRET ORDNING	USIKRET ORDNING
Brutto opptjent pensjonsforpliktelse 31.12.2019	44 574	8 142
Årets pensjonsopptjening pr 31.12.2019	1 914	1 096

ENDRING I 1.000 HVIS FORUTSETNINGER ENDRES +/- 0,5 PROSENT

ESTIMERT PENSJONSFORPLIKTELSE	SIKRET ORDNING		USIKRET ORDNING	
	- 0,5 PROSENT	+ 0,5 PROSENT	- 0,5 PROSENT	+ 0,5 PROSENT
Diskonteringsrente	55 448	48 143	11 151	9 099
Lønnsregulering	50 484	52 759	9 323	10 840
Pensjonsregulering	49 806	53 546	9 635	10 506

ÅRETS PENSJONSOPPTJENING	SIKRET ORDNING		USIKRET ORDNING	
	- 0,5 PROSENT	+ 0,5 PROSENT	- 0,5 PROSENT	+ 0,5 PROSENT
Diskonteringsrente	2 312	1 944	1 417	1 132
Lønnsregulering	2 025	2 213	1 164	1 373
Pensjonsregulering	2 020	2 223	586	1 335

PROSENTVIS ENDRING HVIS FORUTSETNINGER ENDRES +/- 0,5 PROSENT

ESTIMERT PENSJONSFORPLIKTELSE	SIKRET ORDNING		USIKRET ORDNING	
	- 0,5 PROSENT	+ 0,5 PROSENT	- 0,5 PROSENT	+ 0,5 PROSENT
Diskonteringsrente	7,4 %	-6,7 %	10,7 %	-9,6 %
Lønnsregulering	-2,2 %	2,2 %	-7,4 %	7,7 %
Pensjonsregulering	-3,5 %	3,8 %	-4,3 %	4,3 %

ÅRETS PENSJONSOPPTJENING	SIKRET ORDNING		USIKRET ORDNING	
	- 0,5 PROSENT	+ 0,5 PROSENT	- 0,5 PROSENT	+ 0,5 PROSENT
Diskonteringsrente	9,2 %	-8,2 %	12,1 %	-10,5 %
Lønnsregulering	-4,4 %	4,5 %	-8,0 %	8,6 %
Pensjonsregulering	-4,6 %	5,0 %	-53,7 %	5,6 %

NOTE 20 SKATTEKOSTNAD

ÅRETS SKATTEKOSTNAD

	2019	2018
Resultat før skatt	289 779	275 353
Permanente resultatforskjeller	-33 654	-106 755
Endring midlertidige forskjeller anleggsmidler	-1 774	50 584
Endring midlertidige forskjeller aksjer og rentepapirer	-5 696	0
Endring midlertidige forskjeller pensjoner	-14 689	0
Endring utsatt skatt IFRS 9	-18 211	0
Korrigerings for direkte balanseførte forskjeller	0	45 118
Årets skattegrunnlag av ordinær drift	215 755	264 300
Endring i forskjeller som inngår i grunnlag for utsatt skatt	40 370	-95 702
Grunnlag for betalbar skatt	215 755	264 299
Betalbar skatt av årets skattegrunnlag	53 939	66 075
Korreksjon avsetning tidligere år	-91	0
Netto endring utsatt skatt	5 626	-26 039
Skatt på direkte balanseførte forskjeller	-62	0
Årets skattekostnad i årsresultatet	59 411	40 036

SKATTEKOSTNAD TOTALRESULTATET

Årets skattekostnad i årsresultatet	59 411	40 036
Utsatt skatt i utvidet resultat	-1 945	-202
Sum skattekostnad på totalresultatet	57 466	39 834

BEREGNING AV UTSATT SKATT

	2019	2018
Midlertidige forskjeller knyttet til:		
Pensjonsforpliktelser	12 097	-2 591
Sertifikater og obligasjoner	7 491	520
Anleggsmidler	16 397	15 183
Fordringer	187	16 491
Fremførbart underskudd	-25 495	-29 406
Netto negative midlertidige forskjeller	10 677	196
Utsatt skatt/ skattefordel 22 % og 25%	2 516	49
Utsatt skattefordel på implementeringseffekt IFRS 9	0	4 553
Sum utsatt skatt/ skattefordel	2 516	-4 504

AVSTEMMING AV SKATTEKOSTNAD

	2019	2018
Resultat før skatt	289 779	275 353
Skatt beregnet med selskapets vektete gjennomsnittlige skattesats	72 445	68 838
-Ikke skattepliktig inntekt	10 093	-34 733
-Skattemessig ikke fradragsberettigede kostnader	-24 932	5 729
For mye/ lite avsatt tidligere år	-139	0
Skattekostnad	57 466	39 834

NOTE 21 LIKVIDITETSRISIKO OG RENTERISIKO

SPESIFIKASJON AV KONTANTSTRØM FRA GJELDSPOSTER FORDELTE ETTER FORFALLSTIDSPUNKT 31.12.2019 LIKVIDITETSRISIKO OG RENTERISIKO

	INNTIL 1 MND	1-3 MND	3-12 MND	1-5 ÅR	MER ENN 5 ÅR	UTEN FORFALL	TOTALT
Spesifikasjon av kontantstrøm fra gjeldsposter							
Fordelt etter forfallstidspunkt 31.12.2019							
Gjeld til kredittinstitusjoner 1)	340	0	0	0	0	0	340
Innskudd fra og gjeld til kunder 2)	17 930 905	0	0	0	0	0	17 930 905
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer 3)	12 898	76 089	408 007	6 763 931	811 990	0	8 072 914
Ansvarlig lånekapital 3)	1 462	1 739	9 692	30 387	363 702	0	406 982
Annen gjeld/forplikt inkl. betal.- og utsatt skatt	21 245	66 151	113 972	65 813	16 453	9 109	292 744
Påløpte kostn. og mott. ikke opptjente inntekter	19 077	8 567	27 082	0	0	0	54 725
Pensjonsforpliktelser	0	0	0	0	0	12 097	12 097
Brutto forsikringsforpliktelser	45 489	90 979	409 404	131 286	131 286	0	808 445
Sum gjeld	18 031 282	243 525	968 157	6 991 416	1 323 431	21 207	27 579 152

1) Gjeld til kredittinstitusjoner er uten forfall, og dermed plassert i intervallet Inntil 1 mnd. Renteutbetalinger er ikke tatt med

2) Innskudd fra kunder er uten bindingstid og er derfor plassert i intervallet inntil 1 mnd. Fremtidige renteutbetalinger er ikke tatt med.

3) Sertifikat- og obligasjonsporteføljen er gruppert etter innløsningsdato, fremtidige renteutgifter er tatt med.

Se note 3.1.3 for prinsippene vedrørende styring av likviditetsrisiko.

SPESIFIKASJON AV HOVEDPOSTER I BALANSEN GRUPPERT ETTER REPRISINGSTIDSPUNKT 31.12.2019

	INNTIL 1 MND	1-3 MND	3-12 MND	1-5 ÅR	MER ENN 5 ÅR	UTEN FORFALL	TOTALT
Fordringer på sentralbanker	70 452	0	0	0	0	0	70 452
Utlån/fordringer på kredittinstitusjoner	861 020	0	0	0	0	0	861 020
Utlån og fordringer på kunder	41 422	25 051 244	10 888	162 403	0	155 498	25 421 455
Sertifikater og obligasjoner	1 374 331	1 272 532	342 064	0	0	0	2 988 927
Aksjer og andeler	199 540	0	0	0	0	0	199 540
Gjenforsikringsand. brutto forsikringsforpl.	0	0	0	0	0	394 473	394 473
Goodwill	0	0	0	0	0	27 674	27 674
Immaterielle eiendeler	0	0	0	0	0	47 860	47 860
Varige driftsmidler	0	0	6 235	0	0	104 992	111 227
Forskuddsbet.opptjente ikke mott. inntekter	0	0	0	0	0	32 498	32 498
Sum eiendeler	2 546 764	26 323 777	359 187	162 403	0	762 995	30 155 126
Lån og innskudd fra kredittinst. uten avtalt løpetid	340	0	0	0	0	0	340
Innskudd fra kunder	0	17 930 905	0	0	0	0	17 930 905
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2 050 581	5 241 247	0	200 000	0	0	7 491 828
Betalbar skatt	0	26 969	26 969	0	0	0	53 939
Utsatt skatt	0	0	0	0	0	2 516	2 516
Annen gjeld/forpliktelser	283	2 665	93 668	0	0	139 674	236 289
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptj. inntekter	0	0	0	0	0	54 725	54 725
Pensjonsforpliktelse	0	0	0	0	0	12 097	12 097
Brutto forsikringsforpliktelser	0	0	0	0	0	808 445	808 445
Ansvarlig lånekapital	177 332	153 835	0	0	0	0	331 167
Minoritetsinteresser	0	0	0	0	0	21 559	21 559
Egenkapital	199 150	0	0	0	0	3 012 167	3 211 317
Sum gjeld og egenkapital	2 427 686	23 355 621	120 637	200 000	0	4 051 183	30 155 126
Ikke balanseførte finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
Netto renteeksponering	119 078	2 968 156	238 550	-37 597	0	-3 288 189	0
Netto eksponering i % av forvaltningskapital	0 %	10 %	1 %	0 %	0 %	-11 %	0 %

Renterisiko oppstår når det er forskjeller i rentebindingstid mellom aktiva og passivposter. Konsernet vil ikke kunne gjennomføre renteendringer parallelt for alle balanseposter. Basert på konsernets balanse pr 31.12.2019 gir et parallelt skift i rentekurven på ett prosentpoeng en total renterisiko på 5.310 (10.449). Resultat etter skatt og egenkapitaleffekten blir 3.982 (7.837).

SPESIFIKASJON AV KONTANTSTRØM FRA GJELDSPOSTER FORDELT ETTER FORFALLSTIDSPUNKT 31.12.2018

	INNTIL 1 MND	1-3 MND	3-12 MND	1-5 ÅR	MER ENN 5 ÅR	UTEN FORFALL	TOTALT
Gjeld til kredittinstitusjoner 1)	16 211	0	0	0	0	0	16 211
Innskudd fra kunder 2)	17 443 132	0	0	0	0	0	17 443 132
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer 3)	9 152	152 793	845 529	6 404 428	103 138	0	7 515 039
Ansvarlig lånekapital 3)	1 118	1 442	82 262	20 079	269 953	0	374 853
Annen gjeld/forpliktelser inkl. skatt	19 944	88 631	40 000	29 143	0	35 935	213 653
Påløpte kostnader og mott. ikke opptj. innt.	10 001	22 216	24 575	0	0	0	56 791
Pensjonsforpliktelser	120	241	1 083	0	0	1 238	2 682
Brutto forsikringsforpliktelser	33 927	67 854	305 342	332 844	52 651	0	792 619
Sum gjeld	17 533 605	333 176	1 298 790	6 786 494	425 742	37 174	26 414 981

SPESIFIKASJON AV HOVEDPOSTER I BALANSEN GRUPPERT ETTER REPRISINGSTIDSPUNKT 31.12.2018

	INNTIL 1 MND	1-3 MND	3-12 MND	1-5 ÅR	MER ENN 5 ÅR	UTEN FORFALL	TOTALT
Fordringer på sentralbanker	67 647	0	0	0	0	0	67 647
Utlån/fordringer på kredittinstitusjoner	925 730	0	0	0	0	0	925 730
Utlån og fordringer på kunder	1 509	23 707 027	3 572	197 539	1 100	143 441	24 054 188
Sertifikater og obligasjoner	777 777	2 088 119	290 170	0	0	0	3 156 066
Aksjer og andeler	228 588	0	0	0	0	6 315	234 903
Gjenforsikringsandel brutto forsikringsforpliktelser	0	0	0	0	0	369 376	369 376
Utsatt skattefordel	0	0	0	0	0	4 503	4 503
Goodwill	0	0	0	0	0	27 674	27 674
Immaterielle eiendeler	0	0	0	0	0	48 191	48 191
Varige driftsmidler	0	0	0	0	0	23 861	23 861
Forskuddsbet. opptjente ikke mott. inntekter	0	0	0	0	0	26 120	26 120
Sum eiendeler	2 001 252	25 795 146	293 741	197 539	1 100	649 480	28 938 259
Lån og innsk. fra kredittinst. uten avtalt løpetid	16 211	0	0	0	0	0	16 211
Innskudd fra kunder	0	17 443 132	0	0	0	0	17 443 132
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 960 777	5 028 828	0	79 000	0	0	7 068 606
Betalbar skatt	0	33 038	33 038	0	0	0	66 076
Annen gjeld/forpliktelser	0	0	0	0	0	147 578	147 578
Påløpte kostnader og mott. ikke opptj. inntekter	0	0	0	0	0	56 791	56 791
Pensjonsforpliktelse	0	0	2 682	0	0	0	2 682
Brutto forsikringsforpliktelser	0	0	0	0	0	792 619	792 619
Ansvarlig lånekapital	175 814	155 184	0	0	0	0	330 998
Minoritetsinteresser	0	0	0	0	0	19 023	19 023
Egenkapital	199 150	0	0	0	0	2 795 394	2 994 544
Sum gjeld og egenkapital	2 351 952	22 660 181	35 720	79 000	0	3 811 406	28 938 259
Ikke balanseførte finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
Netto renteeksponering	-350 700	3 134 965	258 021	118 539	1 100	-3 161 925	0
Netto eksponering i % av forvaltningskapital	-1 %	11 %	1 %	0 %	0 %	-11 %	0

NOTE 22 UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KREDITTINSTITUSJONER

Av konsernets bankinnskudd er 8.293 bundne midler (8.714)

Pr 31.12.2019 er den gjennomsnittlige effektive renten på utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner 1,65 (0,85 prosent)

2019	2018	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	300 767	410 730
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	560 253	515 000
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	861 020	925 730

NOTE 23 FORDELING AV INNSKUDD FRA KUNDER PÅ GEOGRAFISKE OMRÅDER OG VIKTIGE NÆRINGER

Landkreditt Bank har innskudd fra kunder, og den geografiske fordelingen er:

KONSERN	31.12.2019	PROSENT-ANDEL	31.12.2018	PROSENT-ANDEL
Østfold	1 142 357	6,37	1 163 928	6,67
Akershus	3 669 383	20,46	3 462 615	19,85
Oslo	2 723 470	15,19	2 832 745	16,24
Hedmark	877 260	4,89	841 378	4,82
Oppland	1 087 286	6,06	1 047 920	6,01
Buskerud	1 544 520	8,61	1 422 197	8,15
Vestfold	1 226 635	6,84	1 151 508	6,60
Telemark	384 064	2,14	367 969	2,11
Aust-Agder	181 404	1,01	185 513	1,06
Vest-Agder	176 109	0,98	158 933	0,91
Rogaland	991 251	5,53	946 709	5,43
Hordaland	793 369	4,42	800 413	4,59
Sogn og Fjordane	334 801	1,87	327 768	1,88
Møre og Romsdal	514 902	2,87	511 963	2,94
Trøndelag	1 158 464	6,46	1 112 586	6,38
Nordland	495 953	2,77	500 636	2,87
Troms	405 873	2,26	385 212	2,21
Finnmark	123 772	0,69	115 627	0,66
Utland	100 030	0,56	107 511	0,62
Sum	17 930 905	100,00	17 443 132	100,00

INNSKUDD FRA KUNDER	31.12.2019	31.12.2018
Privatmarkeds kunder	13 112 693	12 550 101
Næringslivkunder	4 818 211	4 893 031
Sum	17 930 905	17 443 132
Landbruk	3 379 813	3 214 847
Industri	55 539	66 624
Bygg og anlegg, kraft, vannforsyning	229 692	222 559
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	166 415	178 264
Eiendomsdrift	207 540	225 303
Tjenesteytende næringer	672 250	749 067
Øvrige kunde grupper	106 962	236 367
Sum næringslivkunder	4 818 211	4 893 031

Konsernet har 28.153 (0) i innskudd fra kunder med fastsatt løpetid.

NOTE 24 GJENOMSNITTLIG RENTE GJELD

KONSERN	2019	2018
Gjeld til kredittinstitusjoner	1,06	1,71
Innskudd fra kunder	1,40	1,31
Sertifikat- og obligasjonsgjeld	2,47	1,87
Ansvarlig lånekapital	3,79	3,12

Pr. 31.12. er effektiv rente på sertifikat- og obligasjonsgjeld, samt ansvarlig lånekapital, beregnet ved å omgjøre hvert innlån til årlig effektiv rente, og deretter vekte hvert innlån med størrelsen på innlånet og beregne gjennomsnittet.

Innskudd fra kunder renteberegnes med utgangspunkt i daglig valuteringsmessig saldo på konto. Renten beregnes etterskuddsvis og legges til kapitalen ved årets slutt. Renten beregnes for faktisk antall dager dividert med 365.

NOTE 25 KONTANTSTRØM FRA FINANSIERING

2019	GJELD	OPPTAK AV	TILBAKEKJØP AV	NEDBETA-	RENTE-	RENTER	AMORTISERING	GJELD
AVSTEMMING AV KONTANTSTRØM	1.1.	NY GJELD	EGNE UTSTEDTE	LING AV	KOSTNAD	BETALT	OVER-/	31.12.
FRA FINANSIERING			OBLIGASJONER	GJELD	2018	2018	UNDERKURS	
Innskudd fra kredittinstitusjoner	16 211	0	0	-15 870	10	-10	0	341
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7 068 606	2 402 452	15 902	-1 997 000	146 865	-144 143	-853	7 491 828
Leieforpliktelser	105 534	0	0	-19 449	2 760	0	0	88 845
Gjeld stiftet ved utstedelse av ansvarlig lån	330 998	75 000	0	-75 000	11 538	-11 385	16	331 167
2018								
AVSTEMMING AV KONTANTSTRØM	GJELD	OPPTAK AV	TILBAKEKJØP AV	NEDBETA-	RENTE-	RENTER	AMORTISERING	GJELD
FRA FINANSIERING	1.1.	NY GJELD	EGNE UTSTEDTE	LING AV	KOSTNAD	BETALT	OVER-/	31.12.
Innskudd fra kredittinstitusjoner	15 228	983	0	0	65	-65	0	16 211
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7 272 233	1 558 027	-576 082	-1 185 611	121 239	-120 755	-446	7 068 606
Gjeld stiftet ved utstedelse av ansvarlig lån	175 129	255 000	0	-100 000	8 263	-7 450	55	330 998

NOTE 26 NÆRSTÅENDE PARTER

Internhandel i konsernet gjennomføres i henhold til egne avtaler og på armlengdes avstand. Avregning av felleskostnader i konsernet er fordelt på konsernselskapene i henhold til nøkler, avhengig av de ulike kostnadsartene.

Nærstående parter består av konsernselskapene Landkreditt Bank, Landkreditt Boligkreditt AS, Landkreditt Forvaltning AS og Landkreditt Forsikring AS samt ledende ansatte og nærstående. Se i tillegg note 14 Ledende ansatte.

NOTE 27 KLASSIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

PR 31.12.2019 EIENDELER:	FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET	UTLÅN OG FORDRINGER VURDERT TIL AMORTISERT KOST	FINANSIELLE FORPLIKTELSER VURDERT TIL AMORTISERT KOST	TOTALT
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0	70 452	0	70 452
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	0	861 020	0	861 020
Utlån og fordringer på kunder	0	25 421 455	0	25 421 455
Sertifikater og obligasjoner	2 988 927	0	0	2 988 927
Aksjer og andeler	199 540	0	0	199 540
Sum	3 188 467	26 352 926	0	29 541 393
Forpliktelser:				
Innskudd fra kredittinstitusjoner	0	0	340	340
Innskudd fra kunder	0	0	17 930 905	17 930 905
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	0	7 491 828	7 491 828
Ansvarlig lånekapital	0	0	331 167	331 167
Sum	0	0	25 754 240	25 754 240

PR 31.12.2018 EIENDELER:	FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET	UTLÅN OG FORDRINGER VURDERT TIL AMORTISERT KOST	FINANSIELLE FORPLIKTELSER VURDERT TIL AMORTISERT KOST	TOTALT
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0	67 647	0	67 647
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	0	925 730	0	925 730
Utlån og fordringer på kunder	0	24 054 188	0	24 054 188
Sertifikater og obligasjoner	3 156 066	0	0	3 156 066
Aksjer og andeler	234 903	0	0	234 903
Sum	3 390 969	25 047 565	0	28 438 534
Forpliktelser:				
Innskudd fra kredittinstitusjoner	0	0	16 211	16 211
Innskudd fra kunder	0	0	17 443 132	17 443 132
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	0	7 068 606	7 068 606
Ansvarlig lånekapital	0	0	330 998	330 998
Sum	0	0	24 858 946	24 858 948

NOTE 28 EIENDELER OG FORPLIKTELSER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI

Alle selskaper i konsernet har eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi. Konsernet benytter følgende nivåinndeling ved vurdering av virkelig verdi

- Nivå 1: Gjelder investeringer i statspapirer og andeler i aksje- og rentefond med notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse
- Nivå 2: Gjelder investeringer i obligasjoner med fortrinnsrett, fondsobligasjoner og egne obligasjoner hvor verdsettelse er basert på andre observerbare faktorer, enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra pris), enn notert pris (nivå 1)
- Nivå 3: Gjelder investeringer i eiendomsfond og unoterte aksjer og andeler, hvor verdsettelse er basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder

Se også note 2.11 for opplysning om vurdering av virkelig verdi og verdsettelsesteknikker

PR 31.12.2019	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	TOTALT
Finansielle eiendeler ført til virkelig verdi over resultatet				
Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	1 431 813	1 557 114	0	2 988 927
Aksjer og and. til virkelig verdi over resultatet	160 637	0	38 903	199 540
Sum eiendeler	1 592 450	1 557 114	38 903	3 188 467
Sum forpliktelser	0	0	0	0

Det har ikke vært noen overføringer mellom nivå 1 og 2 i perioden.

AVSTEMMING NIVÅ 3

Inngående balanse 01.01.2019	54 856
Årets endring i aksjer til virkelig verdi over resultatet	-326
Endring i virkelig verdi eiendomsfond (salg av andeler)	-15 627
Utgående balanse 31.12.2019	38 903

PR 31.12.2018	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	TOTALT
FINANSIELLE EIENDELER FØRT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET				
- Sertifikater og obl. til virkelig verdi	1 390 334	1 765 732	0	3 156 066
- Aksjer og and. til virkelig verdi over res.	180 047	0	54 856	234 903
Sum eiendeler	1 570 381	1 765 732	54 856	3 390 969
Sum forpliktelser	0	0	0	0

AVSTEMMING NIVÅ 3

Inngående balanse 01.01.2018	6 315
Investeringer i eiendomsfond	48 541
Utgående balanse 31.12.2018	54 856

NOTE 29 EIENDELER OG FORPLIKTELSER MÅLT TIL AMORTISERT KOST

	BALANSEFØRT VERDI 2019	VIRKELIG VERDI 2019	BALANSEFØRT VERDI 2018	VIRKELIG VERDI 2018
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7 491 828	7 310 210	7 068 606	7 080 997
Ansvarlig lånekapital	331 167	333 267	330 998	326 712
Gjeld	7 822 995	7 643 477	7 399 603	7 407 709

For balansepostene kontanter og fordringer på sentralbanker, utlån og fordringer på kredittinstitusjoner, utlån og fordringer på kunder, innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid, innskudd fra kunder uten avtalt løpetid er balanseført verdi tilnærmet lik virkelig verdi. Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer samt ansvarlig lånekapital. Virkelig verdi estimeres ved å legge spreadtillegg til markedsrenten. Tillegget i spreaden er i henhold til markedets oppfatning av risikoen på balansetidspunktet. Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital vurdert til amortisert kost er klassifisert som finansielle instrumenter i nivå 2.

NOTE 30 MAKSIMAL KREDITTEKSPONERING, IKKE HENSYNTATT PANTSTILLELSER

KONSERN EIENDELER:	2019	2018
Kontanter og fordringer på sentralbanker	70 452	67 647
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	861 020	925 730
Utlån og fordringer på kunder	25 421 455	24 054 188
Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi over resultatet	2 988 927	3 156 066
Sum balanseførte eiendeler med kreditteksponering	29 341 853	28 203 631
FORPLIKTELSER		
Betingede forpliktelser - garantier	15 149	15 983
Ubenyttede kreditter	3 632 314	3 561 827
Sum finansiell garantistillelse	3 647 463	3 577 810
Total kreditteksponering	32 989 316	31 781 441

NOTE 31 ANNEN GJELD

KONSERN	2019	2018
Interimskonti / tidsforskjeller i oppgjør (Nets og datasentraler)	13 202	15 918
Skattetrekk ansatte	6 554	6 451
Leverandørgjeld	21 250	9 438
Forpliktelser leiekontrakter IFRS 16	88 647	n/a
Formuesskatt	3 317	6 824
Forpliktelser i forindelse med forsikring	62 861	61 793
Forpliktelser i forindelse med gjensforsikring / reassuranse	39 721	40 975
Annen gjeld	739	6 180
Sum annen gjeld	236 289	147 578

NOTE 32 LEIEAVTALER

Tabellen under viser effekten av overgangen til IFRS 16 på de ulike balanselinjene.

KONSERN	BOKFØRT VERDI 31.12.2018	IFRS 16	BOKFØRT VERDI 01.01.2019
Varige driftsmidler	23.861	105.534	129.395
Annen Gjeld	147.578	105.534	253.112

1) Morbank og konsern har fremleid deler av kontorlokale.

Tabellen under viser en avstemming mellom nominelle leieforpliktelser pr 31.12.2018 og balanseført leieforpliktelse 1.1.2019. Ved beregning av leieforpliktelsen har konsernet lagt til grunn en marginal lånerente på 2,9 %.

	KONSERN
Operasjonelle leieforpliktelser per 31.12.2018 (nominelt)	113.563
Korreksjon knyttet til KPI justering	3.907
Kortsiktige leieavtaler (kostnadsføres lineært over leieperioden)	-125
Leiekontrakter av lav verdi (kostnadsføres lineært over leieperioden)	-1.349
Effekt av diskontering med bruk av marginal lånerente	-10.462
Balanseført verdi av leieforpliktelser per 01.01.2019	105.534

KONSERNET SOM LEIETAKER

Bruksretteiendel

Bruksrettsiendel er relatert til leie av kontorlokaler og er presentert sammen med anleggsmidler (se note 16)

	2019
Balanse 1. januar 2019	105.534
Årets avskrivning	(15.188)
Balanse 31. desember 2019	90.346

LEIEFORPLIKTELSE

Leieforpliktelse er presentert under Annen gjeld i balansen. Forfallsanalyse av leieforpliktelser (kontraktsmessig forfall - udiskontert) fremgår av note 21.

BELØP I RESULTATREGNSKAPET

	2019
Rente på leieforpliktelse	2.977
Kostnader knyttet til kortsiktige leieavtaler	326
Kostnader til leie der underliggende eiendeler har lav verdi	125

Samlede utgående konstantstrømmer for leieavtaler utgjorde 17.182.

NOTE 33 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Regnskapet er fremlagt for styret 13. februar 2020. Foretakets eiere har ikke myndighet til å endre regnskapet etter tidspunkt for vedtak om fremleggelse av regnskapet.

Erklæring fra styret og daglig leder

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for 2019 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også, etter beste overbevisning, at styrets beretning gir en rettviseende oversikt over utviklingen og stillingen i selskapet og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor.

Oslo, 31. desember 2019
13. februar 2020

Styret i Landkreditt SA

Hans Edvard Torp
Styreleder

Wenche Irene Kristiansen
Nestleder

Kai Linnes

Audhild Slapgård

Bjørn Kåre Grude

Hilde Husby

Øyvind Hestnes

Ole Laurits Lønnum
Konsernsjef

Til årsmøte i Landkreditt SA

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Landkreditt SAs årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, utvidet resultat og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, andre inntekter og kostnader, endringer i opptjent egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Landkreditt SA per 31. desember 2019 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Landkreditt SA per 31. desember 2019 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde, for selskapsregnskapet i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9, og for konsernregnskapet i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og på tilbørlig måte opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for selskapsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for konsernregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 13. februar 2020

PricewaterhouseCoopers AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Magne Sem', is written over the printed name.

Magne Sem
Statsautorisert revisor

GOD SELSKAPSLLEDELSE

Norsk anbefaling om eierstyring og selskapsledelse (NUES) er gjennomført for Landkredittkonsernet som følge av at alle obligasjonsinnlån utstedt av selskaper i konsernet er notert på Oslo Børs ABM. For fullstendig oversikt over anbefalingen se www.nues.no. Anbefalingen er i hele sin form rettet inn mot foretak organisert som aksjeselskap. Flere punkter er derfor lite relevant for foretak som er organisert som selveiende eller samvirker. For samvirkeforetak er medlem og kunde en og samme person. Det betyr at eierinteressen i stor grad relateres til hvordan den brukermessige samhandlingen fungerer. Konkurranskraften i leveransen, tilbudt pris, service og lignende framstår som viktigst for hvordan Landkreditt oppleves. Samtidig er det en forutsetning og forståelse blant medlemmene at virksomheten over tid må generere nok egenkapital til å kunne ivareta videre vekst og utvikling.

God eierstyring ivaretas ved at alle medlemmene i samvirkeforetaket inviteres til distriktsvise møter hvor virksomheten presenteres og drøftes. Det foretas elektronisk valg av årsmøtorepresentanter. Alle medlemmene har stemmerett. Årsmøtet er samvirkeforetakets høyeste organ, tilsvarende generalforsamlingen i et aksjeselskap. I tillegg til det formelle årsmøtet som holdes om våren, samles representantene også til et høstmøte hvor styret rapporterer om utviklingen i konsernet samt vurderinger om framtidsutsiktene. Drøftingene gir føringer for styrets videre arbeid med konsernets utvikling.

Landkreditt baserer sin virksomhet på de internasjonale samvirkeprinsippene. Våre etiske retningslinjer forutsetter at alle lover, forskrifter, bransjenormer og god praksis skal etterleves. Det er etablert regler for styrets arbeidsorden, fullmaktstrukturer og rapporteringsrutiner.

På årsmøtet deltar også styret, valgkomiteen, revisor, konsernsjef og visekonsernsjef. Årsmøtet ledes av ordfører eller varaordfører.

Anbefalingen om eierstyring og selskapsledelse peker på at vedtekter og hovedstrategier bør framgå av årsmeldingen. Landkreditt benytter elektroniske medier som sin hovedkanal i kommunikasjon med konsernets kunder, medlemmer og tillitsvalgte. Både årsrapporter, delårsrapporter, vedtekter og annen relevant informasjon er tilgjengelig på vår hjemmeside under fanen «om oss».

Som finansinstitusjon er Landkreditt underlagt myndighetenes kapitaldekningskrav. Styret i Landkreditt SA har foretatt en gjennomgang av alle typer risikoer som er knyttet til virksomheten, vurdert nye regulatoriske krav og markedets forventninger. Styret har i tråd med Finanstilsynets pilar 2 vedtak fra mars 2017 be-

sluttet at den rene kjernekapitaldekningen i Landkredittkonsernet til en hver tid skal tilfredsstille de formelle minimumskravene til lagt pilar 2-kravet fra Finanstilsynet (2,8 prosent) samt et internt bufferkrav på 0,5 prosentpoeng. Pr 31. desember 2019 utgjør den rene kjernekapitaldekningen i konsernet 20,43 prosent (19,81 prosent). Det er i de senere årene gjennomført tiltak for å styrke lønnsomheten noe som bidrar til å sikre oppfyllelse av nye kapitalkrav.

For datterselskapene som er finansforetak, er det lagt til grunn krav til egenkapitalavkastning på minimum 8 prosent. Egenkapitaloppbygging i det enkelte selskap skal sikre soliditet som grunnlag for vekst.

Det har i 2019 ikke vært vesentlige transaksjoner mellom morselskap og datterselskaper, styremedlemmer, ledende ansatte eller nærstående av disse ut over konsernbidrag avgitt av Landkreditt Bank AS.

Anbefalingen om likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående er ikke relevant for samvirker. Landkredditts medlemmer har like rettigheter og plikter, og de forretningsmessige relasjonene baseres på rettferdig behandling.

Fri omsettelighet av aksjer er ikke relevant. Medlemskap i samvirkeforetaket er knyttet til at det opptas lån sikret med pant i landbrukseiendom eller etableres driftskreditt. Medlemskapet opphører når lånet/kreditten innfris.

Anbefalingen om valgkomité er dekket gjennom vanlig organisasjonspraksis i samvirkeforetak og Landkredditts vedtekter. Oversikt over tillitsvalgte, herunder representantskapets valgkomité, framgår av årsrapporten. Valgkomiteen skal gi innstilling til

årsmøtet om de valg av tillitsmenn som er tillagt årsmøtet, samt legge frem forslag til godtgjørelse for de tillitsvalgte. Innstillingene skal være begrunnet. Ingen av komiteens medlemmer er representant for styret eller daglig ledelse. Valgkomiteen anses å ha en sammensetning som reflekterer interessene til medlemmene. Valgkomiteens godtgjørelse fastsettes av årsmøtet.

Anbefalingen om bedriftsforsamling og lignende er dels lite relevant. De forhold som berører styremedlemmene, valg, uavhengighet og lignende er godt ivaretatt gjennom vedtekter og etablert organisasjonspraksis.

Styrets medlemmer velges av årsmøtet for en periode på to år. Styrets leder velges av årsmøtet for en periode på ett år. Anbefalingen om styrets arbeid er ivaretatt gjennom årsplan for styremøtene, regler for styrets arbeidsorden og lignende. Styret skal opptre uavhengig av egne interesser og fungere som et kollegialt organ til medlemmenes beste. Alle styremedlemmer er uavhengige av særinteresser, daglig ledelse og vesentlige forretningsforbindelser. Styrets evaluering av eget arbeid og kompetanse, rapporteres årlig til årsmøtets ordfører og valgkomiteen. Styremedlemmene velges på grunnlag av Landkreditts behov for kompetanse, kapasitet og evne til å ta balanserte beslutninger til beste for fellesskapet.

DELTAGELSE I MØTER 2019:

	STYRE-MØTER	REVISJONS-UTVALG	RISIKO-UTVALG	GODTGJØ-RELS-UTVALG
Hans Edvard Torp	13	1	0	5
Knut A Nordmo	4	0	0	1
Wenche Irene Kristiansen	12	1	4	5
Elisabeth Gjems	4	0	1	1
Kai Linnes	12	5	5	5
Bjørn Kåre Grude	9	4	0	4
Audhild Slaggård	8	0	0	4
Øyvind Hestnes	11	4	0	5
Hilde Husby	8	0	4	4
Anders Klaseie, vara	3	0	0	1
Marianne S. Strøm, vara	0	0	0	0
Jørgen Østby, vara	6	0	0	1
Sidsel Aasvik, vara	0	0	0	0

I henhold til styrets instruks skal styret blant annet:

- 1) forvalte Landkreditts kapital på en langsiktig forsvarlig måte og gjennom etablering av datterselskaper i konsernet eller deltakelse i selskaper utenfor konsernet søke å realisere samvirkeforetakets formål i samsvar med vedtektene
- 2) påse at datterselskapene har forsvarlig egenkapital i forhold til myndighetskrav, konkurransesituasjon og de oppgaver som er tildelt
- 3) legge til rette for at Landkreditt som samvirkeforetak framstår som en betydningsfull samvirkeorganisasjon

Styrets arbeidsorden ble sist revidert 21. mars 2019 og omhandler blant annet forhold knyttet til møteplaner, innkallingsfrister, saksbehandling, styrets beslutninger, protokoller, møtedeltagelse, habilitet, taushetsplikt, informasjon og arbeidsdeling mellom styret og konsernsjef.

I saker av vesentlig karakter hvor styreleder eller andre styremedlemmer har vært aktivt engasjert vil dette bli opplyst om i saksbehandlingen og behandlet av styret i hvert tilfelle.

Anbefalingen vedrørende godtgjørelse til styret er ivaretatt gjennom vedtak i årsmøtet og de prosedyrer som gjelder for valgkomiteens forberedelse av behandlingen av denne type forhold.

Styremedlemmenes honorarer er ikke knyttet til resultater, opsjonsprogrammer eller lignende. Ingen medlemsvalgte medlemmer av konsernstyret har mottatt resultatavhengig godtgjørelse i 2019. Ingen av styrets medlemsvalgte medlemmer har oppgaver for selskapet ut over styrevervet, og ingen har avtale om pensjonsordning eller etterlønn fra selskapet.

Det er etablert et godtgjørelsesutvalg i konsernet i henhold til Forskrift om godtgjørelser i finansinstitusjoner mv. Landkreditt SA har ingen egne ansatte. Daglig leder har sitt ansettelsesforhold i Landkreditt Bank og alle ytelser til daglig leder framgår av årsrapporten. Den del av anbefalingen som omtaler aksjer, opsjoner og lignende ordninger er ikke relevant for samvirker. Oversikt over ytelser er gitt i note 14.

Revisjons- og risikoutvalgene er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret til konsernspiss Landkreditt SA med det formål å føre en uavhengig kontroll med selskapets finansielle rapportering, risikostyring og kontrollsystemer. Risikoutvalget gjennomfører årlig eller ved behov en gjennomgang av selskapets viktigste risikoområder og hvordan internkontrollen understøtter god risikostyring.

Revisjons- og risikoutvalgene består av to medlemsvalgte og ett ansattvalgte styremedlem. Konsernsjef, visekonsernsjef og direktør risikostyring deltar i møtene. Revisjons- og risikoutvalgene har myndighet til å undersøke alle aktiviteter og forhold ved selskapets drift og kan innhente opplysninger fra enhver ansatt og tillitsvalgt. Alle selskapets ansatte og tillitsvalgte skal gi de opplysninger og den bistand som revisjons- og risikoutvalget måtte be om.

Revisjons- og risikoutvalgene kan iverksette de undersøkelser det finner nødvendig for å dekke sine oppgaver, herunder innhente eksterne råd og bistand.

Styret i Landkreditt SA er også godtgjørelsesutvalg. Utvalget ledes av styreleder. Utvalgets sammensetning oppfyller anbefalingens krav til uavhengighet og samtlige av utvalgets medlemmer anses uavhengig av daglig ledelse.

Anbefalingen om informasjon og kommunikasjon anses ivaretatt ved at offentlige regler for hvordan rapportering fra finansforetak skal skje, følges. I tillegg foreligger interne retningslinjer ut over offentlige krav. Landkreditts hjemmeside er hovedkanalen for kommunikasjon med til investorer, kunder og medlemmer.

Anbefalingen om overtakelse anses ikke relevant for samvirker. Finansieringsvirksomhetsloven inneholder særlige bestemmelser om eventuell omdanning av samvirkeforetak av låntakere til aksjeselskap.

Anbefalingen vedrørende revisjon anses ivaretatt ut fra vedtektenes bestemmelser og etablert praksis.

Landkreditt har en desentralisert styringsmodell med delegert resultatansvar. Kontrollmiljøet reflekterer styringsmodellen og det er den enkelte enhets ansvar å påse at det er tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å gjennomføre en forsvarlig intern kontroll. Styret i Landkreditt har vedtatt retningslinjer for risikostyring og intern kontroll som styrene i datterselskapene har sluttet seg til. Det utarbeides månedlige resultat- og risikorapporter til styrene. I tillegg utarbeides kvartals- og årsrapporter som også offentliggjøres. Revisjonsutvalget behandler kvartalsrapportene og årsrapporten i forkant av styrebehandlingen. Ekstern og intern revisor har anledning til å delta i møter i revisjons- og risikoutvalgene og styremøter.

Styrene i datterselskapene har utarbeidet egne retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse ledende ansatte. Konsernsjefens betingelser fastsettes av styret. Styret gjennomfører årlig en grundig vurdering av lønn og annen godtgjørelse til konsernsjef. Styrets holdning til lederlønninger er at de skal være konkurransedyktige og motiverende men ikke markedsledende. Belønningssystemet består av grunnlønn, bonus, pensjons- etterlønnordning og naturallytelse.

Styrene i de relevante datterselskapene har i 2019 fastsatt ulike insentivordningene for ledende ansatte i 2020. Resultatavhengig godtgjørelse er knyttet til resultatutvikling. Resultatlønn kan maksimalt utgjøre en prosentsats av fastlønn. Ordningen gjelder alle ledende ansatte unntatt konsernsjef. Ordningene er nærmere beskrevet i note 14.

Konsernets revisor blir valgt av årsmøtet. Hovedtrekkene i revisors planlagte arbeid fremlegges for revisjonsutvalget årlig. Revisor deltar i styrets behandling av årsregnskapet og gjennomgår eventuelle endringer i regnskapsprinsipper, vurderinger av vesentlige regnskapsestimater og uenighet mellom revisor og ledelse.

Ekstern og intern revisor gjennomgår årlig selskapets interne kontroll, herunder svakheter og forslag til forbedringer, med revisjons- og risikoutvalgene. Minimum en gang i året avholdes møte mellom styret og revisorene, hver for seg, uten at den daglige ledelsen er til stede. Ekstern revisors honorar, fordelt på revisjon og andre tjenester godkjennes av årsmøtet. Se også note 14.

LANDKREDITT SA

Årsberetning 2019

LANDKREDITT SA

RESULTATREGNSKAP

(Alle tall i hele tusen)

	NOTE	2019	2018
Annen driftsinntekt	9	101	101
Lønn, honorarer, og lignende kostnader	10	2 075	1 964
Sosiale kostnader		101	418
Administrasjons- og andre driftskostnader	7,9,10	8 297	7 970
Sum driftskostnader		10 473	10 352
Driftsresultat		-10 372	-10 251
Konsernbidrag	9	6 331	6 224
Renteinntekter	4,9	624	1 009
Inntekt fra investering i obligasjoner	4	201	-14
Inntekt fra investering i aksjefond	5,9	9 231	-450
Annen finansinntekt		-18	-16
Resultat av finansposter		16 369	6 754
Resultat før skatt		5 997	-3 496
Skattekostnad	11	-36	-76
Årsresultat	12	6 033	-3 420
UTVIDET RESULTAT			
Årsresultat		6 033	-3 420
Sum resultatelementer som ikke vil bli reklassifisert til resultatet etter skatt		0	0
Øvrige resultatelementer som senere kan bli reklassifisert til resultat etter skatt		0	0
Totalresultat for perioden		6 033	-3 420
OVERFØRINGER OG DISPONERINGER			
Overført til/-fra annen egenkapital		6 033	-3 420
Sum overføringer og disponeringer		6 033	-3 420

BALANSE

(Alle tall i hele tusen)

EIENDELER	NOTE	31.12.2019	31.12.2018
Lisenser		0	19
Fast eiendom	6	2 405	2 405
Aksjer i Landkreditt Bank AS		1 380 000	1 380 000
Aksjer i Landkreditt Forsikring AS		186 006	186 006
Aksjer i Landkreditt Forvaltning AS		33 969	33 969
Sum investeringer i datterselskaper	3	1 599 975	1 599 975
Andeler i Produsentregisteret		50	50
Aksjer i Tun Media AS		2 666	2 666
Sum andre aksjer og andeler tilgjengelig for salg	5	2 716	2 716
Sum finansielle anleggsmidler		1 602 691	1 602 691
Sum anleggsmidler		1 605 096	1 605 115
Andeler i aksjefond	5	52 045	42 656
Andeler i rentefond/obligasjoner med fortrinnsrett	4	10 557	10 036
Andre fordringer	8,9	6 672	6 408
Bankinnskudd, kontanter og lignende	9,17	7 838	11 674
Sum omløpsmidler		77 112	70 774
SUM EIENDELER	14,15,16	1 682 208	1 675 889
EGENKAPITAL OG GJELD			
Annen egenkapital		1 678 135	1 672 102
Sum egenkapital	12,13	1 678 135	1 672 102
Betalbar skatt	11	0	0
Skyldige offentlige avgifter		283	217
Utsatt skatt	11	226	262
Annen kortsiktig gjeld	9	3 565	3 307
Sum kortsiktig gjeld		4 074	3 786
Sum gjeld		4 074	3 786
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	14,15,16	1 682 208	1 675 889

Oslo 31. desember 2019

13. februar 2020

Styret i Landkreditt SA

Hans Edvard Torp
Styreleder

Wenche Irene Kristiansen
Nestleder

Kai Linnes

Audhild Slappgård

Bjørn Kåre Grude

Øyvind Hestnes

Hilde Husby

Ole Laurits Lønnum
Konsernsjef

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

(Alle tall i hele tusen)	NOTE	2019	2018
Tilført fra årets virksomhet		5 997	-3 496
Verdiendring finansielle instrumenter ført til virkelig verdi		0	0
Avskrivninger	7	19	-20
Betalte skatter		-3 291	-3 314
Endring inn- og utbetalinger ved omsetning av verdipapirer		-9 911	40 614
Endring inn- og utbetalinger av annen gjeld		24	-613
Endring tidsavgrensningposter		3 365	3 430
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		-3 836	36 601
Kjøp av andeler i konsernselskaper	3	0	-139 882
Salg av andeler i konsernselskaper		0	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		0	-139 882
Nedbetaling av gjeld vurdert til amortisert kost		0	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		0	0
Netto endring likvider i året		-3 836	-103 281
Likviditetsbeholdning 01.01		11 674	114 955
Likviditetsbeholdning 31.12		7 838	11 674
AVSTEMMING AV BEHOLDNING:			
Bankinnskudd, kontanter og lignende		7 838	11 674

NOTER

NOTE 1

1.0 GENERELL INFORMASJON

Landkreditt SA er morselskap i finanskonsern etter holdingmodellen og benevnt som samvirkeforetak av låntagere. Konsernet omfatter Landkreditt SA, Landkreditt Bank AS, Landkreditt Boligkreditt AS, Landkreditt Forsikring AS og Landkreditt Forvaltning AS.

Landkredditts formål er å eie eller delta i andre foretak som driver bankvirksomhet, forsikringsvirksomhet og virksomhet forbundet med dette. Landkredditts overordnede mål er ved forvaltning av egen formue og gjennom egne datterselskaper og/eller deltakelse i andre foretak å bidra til bedret økonomi for medlemmene ved å tilby gode finansielle tjenester. Alle som har lån i Landkreditt Bank, sikret med pant i landbrukseiendom eller driftskreditt, er medlemmer i Landkreditt SA.

Landkreditt SA er registrert og hjemmehørende i Norge og har hovedkontor i Karl Johans gate 45, Oslo. Årsregnskapet for Landkredittkonsernet ble behandlet og godkjent av styret 13. februar 2020 og offentliggjort samme dag.

SAMMENDRAG AV DE VIKTIGSTE REGNSKAPSPRINSIPPENE

Landkreditt SA benytter forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsregler (forenklet IFRS) ved utarbeidelse av årsregnskapet.

Regnskapet er utarbeidet basert på historisk kost prinsippet med følgende modifikasjoner: finansielle eiendeler tilgjengelige for salg samt finansielle eiendeler og forpliktelser vurdert til virkelig verdi over resultatet.

Etter forenklet IFRS kan en bokføre styrets forslag til utbytte og konsernbidrag som fordring på balansedagen. Selskapet har benyttet seg av denne adgangen, men har ellers ikke fraveket kravene om innregning.

NYE REGNSKAPSSTANDARDER TATT I BRUK I 2019

Det var ingen nye regnskapsstandarder med effekt for selskapet i 2019.

Det er heller ingen nye standarder som vil ha effekt for selskapet for 2020.

1.1 OMREGNING AV UTENLANDSK VALUTA

(A) FUNKSJONELL VALUTA OG PRESENTASJONSVALUTA

Regnskapet er presentert i norske kroner som er både den funksjonelle valutaen og presentasjonsvalutaen til morselskap og alle datterselskaper.

(B) TRANSAKSJONER OG BALANSEPOSTER

Transaksjoner i utenlandsk valuta regnes om til den funksjonelle valutaen ved bruk av transaksjonskursen. Valutagevinster og – tap som oppstår ved gjennomføring av slike transaksjoner, og ved omregning av pengeposter (eiendeler og gjeld) i utenlandsk valuta ved årets slutt til kursen på balansedagen, resultatføres.

(C) FORDRINGER

Fordringer er balanseført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringer. Fordringer på foretak i samme konsern er balanseført til pålydende.

1.2 VERDIFALL PÅ IKKE-FINANSIELLE INSTRUMENTER

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid avskrives ikke og vurderes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte verdi.

En nedskrivning resultatføres med forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige kontantstrømmer (kontantstrømgenererende enheter). På hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle instrumenter.

1.3.1 FINANSIELLE INSTRUMENTER

FINANSIELLE EIENDELER BESTEMT REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI MED VERDIENDRINGER OVER RESULTATET

Selskapets portefølje av verdipapirer og lignende er i en forretningsmodell som krever måling til virkelig verdi over resultatet, da porteføljen styres og vurderes på bakgrunn av virkelig verdi i samsvar med en dokumentert risikohåndterings- og investeringsstrategi.

Kategorien omfatter Landkreditts portefølje av obligasjoner, samt aksjer og andeler i aksjefond.

Alle finansielle eiendeler som regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet balanseføres første gang til virkelig verdi inklusive transaksjonskostnader. Investeringer fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og Landkreditt har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet.

Verdiendringer på finansielle eiendeler bestemt regnskapsført til virkelig verdi inngår i Resultat av finansposter.

Renteinntekter på sertifikater og obligasjoner bestemt regnskapsført til virkelig verdi inngår også i resultat av finansposter.

Renter på verdipapirer beregnes etter effektiv rente metoden og føres over resultatet under posten Resultat av finansposter – renteinntekter. Utbytte på aksjer føres over resultatet under posten Resultat av finansposter – Utbytter når Landkreditts rett til utbyttet er fastslått.

Virkelig verdi av børsnoterte investeringer er basert på gjeldende omsetningskurs.

På hver balansedag vurderer Landkreditt om det finnes objektive indikatorer som tyder på verdiforringelse av enkelte eiendeler eller grupper av finansielle eiendeler. For aksjer vil et betydelig eller langvarig fall i virkelig verdi under anskaffelseskost være en indikator på at aksjen er verdiforringet.

1.3.2 FINANSIELLE EIENDELER SOM IKKE REGNSKAPSFØRES TIL VIRKELIG VERDI.

Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på oppgjørstidspunkt. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet balanseføres første gang til virkelig verdi inklusive transaksjonskostnader. Investeringer fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og Landkreditt har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet.

Presentasjon av finansielle eiendeler med klassifisering er fremstilt i note 14 og 15.

1.4 VURDERING AV VIRKELIG VERDI

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på omsetningskurs på balansedagen.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked bestemmes ved å bruke verdsettelsesteknikker. Landkreditt bruker ulike metoder og gjør forutsetninger basert på markedsforholdene som eksisterer på hver balansedag. For langsiktige forpliktelser benyttes omsetningskurs for det aktuelle instrument eller for et lignende instrument. Andre teknikker, slik som diskontert verdi på fremtidige kontantstrømmer benyt-

tes for å fastsette virkelig verdi for øvrige finansielle instrumenter.

Virkelig verdi på finansielle forpliktelser estimeres ved å diskontere fremtidige kontraktsfestede kontantstrømmer med Landkreditts alternative markedsrente for tilsvarende finansielle instrumenter.

Landkreditt SA har pr 31.12.2019 kun eiendeler, men ikke forpliktelser mål til virkelig verdi ref. note 15.

1.5 KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER

Kontanter og kontantekvivalenter består av innskudd i kredittinstitusjoner.

1.6 UTSATT SKATT

Utsatt skatt er forskjeller mellom regnskapsført verdi i balansen av en eiendel eller forpliktelse, og eiendelens eller forpliktelsens skattemessige verdi. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og –regler som gjelder på balansedagen. Utsatt skattefordel blir balanseført i den utstrekning det er sannsynlig at den vil kunne benyttes mot fremtidig skattepliktig inntekt. Utsatt skatt og utsatt skattefordel nettoføres.

1.7 AVSETNINGER

Landkreditt regnskapsfører avsetninger for eventuelle utbedringer, restruktureringer og rettslige krav når:

- det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser
- det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør i form av en overføring av økonomiske ressurser og forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet

Det settes ikke av for fremtidige driftstap.

1.8 RENTEINNTEKTER OG –KOSTNADER

Renteinntekter og –kostnader inntektsføres ved bruk av internrentemetoden. Den effektive rente metode er en metode for beregning av amortisert kost av en finansiell eiendel eller finansiell forpliktelse og av allokering av renteinntekt eller rentekostnad over den relevante periode. Den effektive renten er den renten som diskonterer den forventede fremtidige kontantstrøm over den forventede levetiden til det finansielle instrumentet. Inntektsføring av renter etter internrentemetoden benyttes både for balanseposter som vurderes til amortisert kost og balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet.

1.9 KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstilling er utarbeidet ved bruk av indirekte metode.

2.0 RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL

Styret i Landkreditt har et uttalt mål om at foretaket skal ha en lav risikoprofil. Landkredditts lønnsomhet er avhengig av evnen til å identifisere, styre og prise risiko som oppstår i forbindelse med finansielle investeringer. Risikostyringen i Landkreditt er integrert med konsernets risikostyring for øvrig. Risikoprofilen er sterkt påvirket av Landkredditts strategiske målsettinger med hensyn til leveranse av finansielle tjenester til landbruket.

Styret i Landkreditt fastsetter langsiktige mål og risikoprofil. Risikoprofilen operasjonaliseres gjennom rammeverket for risikostyring. Rammer og fullmakter besluttes av styret og delegeres til ansatte i Landkreditt Bank, som utøver den operative virksomheten i Landkreditt. Alle fullmakter er personlige og godkjennes og følges opp av nærmeste overordnede leder. Risikorammene vurderes minimum årlig, oftere hvis det oppstår spesielle hendelser.

Styret i Landkreditt har ansvar for å påse at konsernet har en egenkapital som er forsvarlig ut i fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i konsernet og å påse at kapitalkrav som følger av lover og forskrifter blir overholdt. Innenfor rammer som fastsettes av konsernstyret er styrene i de operative selskapene ansvarlige for å etablere hensiktsmessige systemer for risikostyring og internkontroll. Risikorammer som fastsettes på selskapsnivå skal være konsistente med konsernets overordnede målsettinger.

Risikostyringen og internkontrollen i Landkreditt er basert på prinsippet om tre forsvarslinjer. Førstelinjen er representert ved de utøvende driftsfunksjoner som innenfor sine respektive forretnings- og driftsområder har ansvaret for oppnåelsen av de aktuelle strategier og målsettinger for virksomheten. Førstelinjen har ansvaret for at det er etablert og gjennomføres forsvarlig risikostyring og intern kontroll på det enkelte område. Dette inkluderer også ansvaret for compliance i forhold til lover og forskrifter, interne policyer og retningslinjer samt aktuelle bransjestandarder.

Landkredditts andrelinjeforsvar omfatter funksjoner for risikostyring og compliance. Andrelinjeforsvaret støtter førstelinjeforsvaret i etablering og gjennomføring av risikostyring og intern kontroll gjennom informasjons-, rådgivnings- og kontrollaktiviteter.

Landkreditt har en risikokontrollfunksjon som sikrer etterlevelse av strategi og retningslinjer for risikotaking i organisasjonen. Videre har Landkreditt en compliancefunksjon som identifiserer

og vurderer etterlevelse av lover, forskrifter, interne retningslinjer og bransjestandarder. Det foreligger retningslinjer, prosesser og planer for disse funksjonene. Risikokontroll- og compliancefunksjonene kan integreres i andre funksjoner så lenge det er tilrettelagt for nødvendig uavhengighet og ressursbruk til disse oppgavene.

Internrevisjonen inngår sammen med styret som en del av tredjelinjeforsvaret.

Det rapporteres både i forhold til faktisk risikoeksponering og maksimal rammeutnyttelse. Rapporteringen inkluderer stress-testing.

Landkredditts aktiviteter påvirkes av blant annet følgende risikoer:

- markedsrisiko
- likviditetsrisiko
- operasjonell risiko

2.1 MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko er risiko for tap på åpne posisjoner i finansielle instrumenter som følge av endringer i markedsvariabler og/eller markedsbetingelser innenfor en spesifisert tidshorisont. Markedsrisiko inkluderer aksje-, rente- og valutarisiko samt motpartsrisiko ved handel i finansielle instrumenter. Markedsrisikoen følges opp daglig og stresstestes regelmessig.

2.2 LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risiko for at Landkreditt ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av dyr finansiering eller prisfall på eiendeler som må realiseres. Likviditetsrisikoen følges opp daglig hovedsakelig innen tidsperioder som daglig, ukentlig, månedlig, kvartalsvis og årlig. Likviditeten stresstestes regelmessig. Det er utarbeidet en beredskapsplan for å sikre tilfredsstillende håndtering av likviditetsmessige stressede situasjoner. Beredskapsplanen revideres minimum årlig.

2.3 OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko er risiko for økonomisk tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne rutiner eller systemer og menneskelig feil. Landkreditt har ikke egne ansatte og baserer sin drift på kjøp av tjenester fra Landkreditt Bank. Leveranser skjer i henhold til egen avtale basert på prinsippet om armlengdes avstand.

NOTE 3 EIERINTERESSER I DATTERSELSKAPER OG TILKNYTTETE SELSKAPER**PR 31.12.2019 HAR LANDKREDITT FØLGENDE DATTERSELSKAPER:**

	ANSKAFFELSESKOST	BOKFØRT VERDI
Landkreditt Bank AS (100 %)	1 380 000	1 380 000
Landkreditt Forvaltning AS (100 %)	33 969	33 969
Landkreditt Forsikring AS (92,6 %)	186 006	186 006
Sum	1 599 975	1 599 975

Eierandel tilsvarende stemmeandel.

Alle selskapene har følgende forretningsadresse: Postboks 1824, Vika, 0123 Oslo.

NOTE 4 SERTIFIKATER, OBLIGASJONER OG ANDRE RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER MED FAST AVKASTNING

2019	RISIKOKATEGORI	ANSKAFFELSESKOST	BOKFØRT VERDI	ANDEL BØRSNOTERT	VIRKELIG VERDI
Andeler i rentefond	100 %	10 559	10 557	100 %	10 557

2018	RISIKOKATEGORI	ANSKAFFELSESKOST	BOKFØRT VERDI	ANDEL BØRSNOTERT	VIRKELIG VERDI
Obligasjoner med fortrinnsrett	10 %	10 024	10 036	100 %	10 036

NOTE 5 AKSJER OG ANDELER

2019 ANDELER I AKSJEFOND	BOKFØRT VERDI 31.12.2019	MARKEDSVERDI 31.12.2019	AVKASTNING 2019
Landkreditt Utbytte	52 045	52 045	9 231

2018 ANDELER I AKSJEFOND	BOKFØRT VERDI 31.12.2018	MARKEDSVERDI 31.12.2018	AVKASTNING 2018
Landkreditt Utbytte	42 656	42 656	-450

ANDRE AKSJER OG ANDELER	31.12.2019	31.12.2018
Aksjer i Tun Media AS	2 666	2 666
Andeler i Produsentregisteret BA	50	50
Sum andre aksjer og andeler	2 716	2 716

NAVN	ORGANISASJONSNUMMER	ANTALL AKSJER/ANDELER	EIERANDEL	ANSKAFFELSESKOST	BALANSEFØRT VERDI	BØRSNOTERT
Produsentregisteret BA	870 309 392	1	16,67 %	50	50	Nei
Tun Media AS	982 519 985	7 059 658	7,65 %	2 666	2 666	Nei

NOTE 6 FAST EIENDOM

	31.12.2019	31.12.2018
Leilighet	2 405	2 405
Sum fast eiendom	2 405	2 405

NOTE 7 ANLEGGSMIDLER

	IMMATERIELLE EIENDELER
Anskaffelseskost 01.01.2019	1 109
+ Tilgang dette år	0
- Avgang dette år	0
Anskaffelseskost 31.12.2019	1 109
Akkumulerte ordinære avskrivninger 01.01.2019	1 089
+ Årets avskrivninger	19
Akkumulerte ordinære avskrivninger 31.12.2019	1 108
Bokført verdi 31.12.2019	0

Avskrivningssatser: 33 %

NOTE 8 ANDRE FORDRINGER

	31.12.2019	31.12.2018
Opptjente ikke mottatte inntekter	341	184
Konsernbidrag	6 331	6 224
Sum andre fordringer	6 672	6 408

NOTE 9 KONSERNINTERNE TRANSAKSJONER OG MELLOMVÆRENDER

Internhandel i konsernet er gjort i henhold til egne avtaler og på armlengdes avstand. Avregning av felleskostnader i konsernet er fordelt på konsernselskapene i henhold til nøkler, avhengig av de ulike kostnadsartene.

Landkreditt er morselskap i Landkredittkonsernet. Øvrige selskaper er Landkreditt Bank AS,

Landkreditt Boligkreditt AS, Landkreditt Forsikring AS, Landkreditt Forvaltning AS samt ledende ansatte og nærstående.

I MORSELSKAPETS RESULTATREGNSKAP INNGÅR FØLGENDE MELLOMVÆRENDER MED DATTERSELSKAPER

	2019	2018
Annen driftsinntekt	101	101
Konsernbidrag	6 331	6 224
Renteinntekter	67	397
Inntekt fra investeringer i aksje- og rentefond	200	260
Administrasjonskostnader	913	962

I MORSELSKAPETS BALANSE INNGÅR FØLGENDE MELLOMVÆRENDER MED DATTERSELSKAPER

	31.12.2019	31.12.2108
Bankinnskudd, kontanter og lignende	7 657	11 537
Konsernbidrag	6 331	6 224
Andre fordringer	207	78
Annen gjeld	114	76

For opplysning om ledende ansatte se note 10.

NOTE 10 YTELSER OG LÅN TIL LEDENDE PERSONER

	2019	2018
Godtgjørelse til medlemmer av kontrollkomiteen	56	99
Godtgjørelse til medlemmer av årsmøtet	508	462
Godtgjørelse til medlemmer av styret	1 185	1 154

STYRET I LANDKREDITT SA	STYRE- HONORAR OG ANDRE YTELSER ¹	LØNN	PERIODISERT PENSJONS- KOSTNAD	SAMLET GODTGJØRELSE 2019	SAMLET GODTGJØRELSE 2018	LÅN ²
Hans Edvard Torp, leder	325	0	0	325	144	12 058
Wenche Irene Kristiansen, nestleder	169	0	0	169	112	415
Kai Linnes	135	0	0	135	127	0
Audhild Slapgård	120	0	0	120	n/a	4 701
Bjørn Kåre Grude	114	0	0	114	n/a	0
Øyvind Hestnes, ansatte	89	0	0	89	85	0
Hilde Husby, ansatte	68	0	0	68	n/a	0
Marianne Storhaug Strøm, vara	46	0	0	46	42	4 963
Anders Klaseie, vara	46	0	0	46	n/a	1 520
Sissel Aasvik, ansatte vara	21	0	0	21	n/a	0
Jørgen Østby, ansatte vara	52	0	0	52	28	0

1) Styregodtgjørelse fastsettes av årsmøte for ett år. Det er ingen forpliktelser knyttet til opphør av styrets leder.

2) Styrets medlemmer (med unntak av ansattevalgte medlemmer) har lån i Landkreditt Bank til ordinære utlånsbetingelser og er ikke omfattet av personallåneordningen.

Selskapet har ingen ansatte. Selskapet er ikke pliktig å ha egen tjenstepensjonsordning. Alle administrative tjenester kjøpes fra Landkreditt Bank AS.

KONTROLLKOMITEEN	HONORAR OG ANDRE YTELSER	LØNN	PERIODISERT PENSJONS- KOSTNAD	SAMLET GODTGJØRELSE 2019	SAMLET GODTGJØRELSE 2018	LÅN ¹
Lisbeth Norbye, leder	46	0	0	46	35	0
Per Ballestad	29	0	0	29	31	998
Lene Vangberg Monsen	18	0	0	18	23	0
Hans Kristian Teien, vara	18	0	0	18	10	1 246

1) Alle har lån i Landkreditt Bank til ordinære utlånsbetingelser og er ikke omfattet av personallåneordningen.

REVISJONSKOSTNADER	2019	2018
Godtgjørelse til revisor	286	280
- hvorav ordinær revisjon	212	156
- Skatt og rådgivning	74	124
- hvorav andre attestasjonsoppgaver	0	0
- Andre tjenester utenfor revisjon	0	03

Beløpene er inklusive merverdiavgift.

NOTE 11 SKATTEKOSTNAD

ÅRETS SKATTEKOSTNAD	2019	2018
Resultat før skatt	5 997	-3 496
Permanente resultatforskjeller	-6 018	3 464
Endringer i midlertidige resultatforskjeller	22	32
Årets skattegrunnlag	0	0
Betalbar skatt av årets skattegrunnlag, 22%	0	0
Betalbar skatt	0	0
Netto endring utsatt skatt/skattefordel	-36	-8
For lite/ mye avsatt tidligere år	0	-68
Årets skattekostnad	-36	-76

BEREGNING AV UTSATT SKATT:

Utsatt skatt er beregnet på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier som eksisterer ved utgangen av regnskapsåret:

MIDLERTIDIGE FORSKJELLER KNYTTET TIL:	2019	2018
Obligasjoner og andre verdipapirer	-2	20
Anleggsmidler	1 030	1 030
Netto negative midlertidige forskjeller	1 028	1 050
Utsatt skatt/ -skattefordel, 22 % midlertidige forskjeller	226	262

AVSTEMMING AV SKATTEKOSTNAD:

	2019	2018
Resultat før skatt	5 997	-3 496
Skatt beregnet med Landkredits vektete gjennomsnittlige skattesats	1 499	-874
-Ikke skattepliktig inntekt	-1 505	866
-Skattemessig ikke fradragsberettigede kostnader	5	0
For mye/ lite avsatt tidligere år	0	-68
Skattekostnad i resultatet	0	-76

NOTE 12 ENDRINGER I EGENKAPITAL

	OPPTJENT EGENKAPITAL
Egenkapital 01.01.2019	1 672 102
Årsoverskudd 2019	6 033
Egenkapital 31.12.2019	1 678 135

NOTE 13 KAPITALDEKNING

	31.12.2019	31.12.2018
Ansvarlig kapital	1 678 072	1 672 031
Kjernekapital	1 678 072	1 672 031
Ren kjernekapital	1 678 072	1 672 031
Opptjent egenkapital i form av tilbakeholdte resultater	1 678 135	1 672 102
Minoritetsinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	0	0
Justeringer i ren kjernekapital knyttet til regulatoriske filtre	-63	-52
Andre immaterielle eiendeler	0	-19
Fradrag i ren kjernekapital	0	0
Evigvarende fondsobligasjoner	0	0
Ansvarlig lånekapital	0	0
Samlet beregningsgrunnlag	1 697 821	1 981 576
Beregningsgrunnlag for kreditt-, motparts- og forringelsesrisiko	1 675 938	1 657 498
Institusjoner	1 568	2 335
Foretak	0	0
Massemarkedsengasjementer	0	0
Engasjementer med pantsikkerhet i eiendom	0	0
Forfalte engasjementer	0	0
Obligasjoner med fortrinnsrett	10 557	1 004
Andeler i verdipapirfond	52 045	42 656
Øvrige engasjementer	1 611 768	1 611 504
Beregningsgrunnlag for posisjons-, valuta- og varerisiko	0	0
Valuta	0	0
BEREGNINGSGRUNNLAG FOR OPERASJONELL RISIKO		
Basismetode	21 884	324 078
Ren kjernekapitaldekning	98,84	84,38
Kjernekapitaldekning	98,84	84,38
Kapitaldekning	98,84	84,38

NOTE 14 KLASSIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

PR 31.12.2019 EIENDELER

	EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET	UTLÅN OG FORDRINGER TIL AMORTI- SERT KOST	FINANSIELLE FORPLIKTELSER VURDERT TIL AMORTISERT KOST	IKKE- FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTEL- SER	TOTALT
Lån og fordringer på kredittinstitusjoner	0	7 838	0	0	7 838
Andeler i rentefond	10 557	0	0	0	10 557
Aksjer og andeler	52 045	0	0	1 602 691	1 654 736
Andre immaterielle eiendeler	0	0	0	0	0
Varige driftsmidler	0	0	0	2 405	2 405
Forskuddsbetalinger og opptjente inntekter	0	0	0	6 672	6 672
Sum eiendeler	62 602	7 838	0	1 611 767	1 682 208

FORPLIKTELSER:

Annen gjeld	0	0	0	3 565	3 565
Utsatt skatt	0	0	0	226	226
Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	0	0	0	283	283
Sum gjeld	0	0	0	4 074	4 074
Sum egenkapital	0	0	0	1 678 135	1 678 135
Gjeld og egenkapital	0	0	0	1 682 208	1 682 208

PR 31.12.2018 EIENDELER

	EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET	UTLÅN OG FORDRINGER	FINANSIELLE FORPLIKTELSER VURDERT TIL AMORTISERT KOST	IKKE- FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIK- TELSE	TOTALT
Lån og fordringer på kredittinstitusjoner	0	11 674	0	0	11 674
Obligasjoner	10 036	0	0	0	10 036
Aksjer og andeler	42 656	0	0	1 602 691	1 645 348
Andre immaterielle eiendeler	0	0	0	19	19
Varige driftsmidler	0	0	0	2 405	2 405
Forskuddsbetalinger og opptjente inntekter	0	0	0	6 408	6 408
Sum eiendeler	52 692	11 674	0	1 611 523	1 675 889

FORPLIKTELSER:

Annen gjeld	0	0	0	3 307	3 307
Utsatt skatt	0	0	0	262	262
Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	0	0	0	217	217
Sum gjeld	0	0	0	3 786	3 786
Sum egenkapital	0	0	0	1 672 102	1 672 102
Gjeld og egenkapital	0	0	0	1 675 888	1 675 889

NOTE 15 EIENDELER OG FORPLIKTELSER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI

Nivå 1: Gjelder investeringer i andeler i aksjefond med notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse.

Nivå 2: Gjelder investeringer i obligasjoner med fortrinnsrett hvor verdsettelse er basert på andre observerbare faktorer, enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra pris), enn notert pris (nivå 1).

Nivå 3: Gjelder investeringer hvor verdsettelse er basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder.

PR 31.12.2019	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	TOTALT
FINANSIELLE EIENDELER FØRT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET				
- Verdipapirer virkelig verdi	52 045	10 557	2 716	65 318
Sum eiendeler	52 045	10 557	2 716	65 318
FINANSIELLE FORPLIKTELSER FØRT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET				
- Finansielle forpliktelser målt til virkelig verdi	0	0	0	0
Sum forpliktelser	0	0	0	0

Det har ikke vært noen overføringer mellom nivå 1 og 2 i perioden.

AVSTEMMING NIVÅ 3

Inngående balanse	2 716
Investert	0
Salg	0
Utgående balanse	2 716

PR 31.12.2018	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	TOTALT
FINANSIELLE EIENDELER FØRT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET				
- Derivater holdt for handelsformål	0	0	0	0
- Verdipapirer virkelig verdi	42 656	10 036	2 716	55 408
Sum eiendeler	42 656	10 036	2 716	55 408
FINANSIELLE FORPLIKTELSER FØRT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET				
- Finansielle forpliktelser målt til virkelig verdi	0	0	0	0
Sum forpliktelser	0	0	0	0

Det har ikke vært noen overføringer mellom nivå 1 og 2 i perioden.

AVSTEMMING NIVÅ 3

Inngående balanse	2 716
Investert	0
Salg	0
Utgående balanse	2 716

NOTE 16 MAKSIMAL KREDITTRISIKOEKSPONERING

EIENDELER	31.12.2019	31.12.2018
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7 838	11 674
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet	62 602	52 692
Andre eiendeler	1 611 767	1 611 523
Sum balanseførte eiendeler	1 682 208	1 675 889
FORPLIKTELSER:		
Betingede forpliktelser - garantier	0	0
Ubenyttede kreditter	0	0
Sum finansiell garantistillelse	0	0
Total kreditteksponering	1 682 208	1 675 889

NOTE 17 BUNDNE MIDLER

Av selskapets bankinnskudd er 395 (367 i 2018) bundne midler.

NOTE 18 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Regnskapet er fremlagt for styret 13. februar 2020. Foretakets eiere har ikke myndighet til å endre regnskapet etter tidspunkt for vedtak om fremleggelse av regnskapet. Det foreligger ingen spesielle hendelser etter balansedagen.

Landkreditt

Karl Johansgate 45 | Postboks 1824 Vika | 0123 Oslo
Telefon 23 00 08 00 | Landkreditt.no | Org. nr. 838 745 512